

صبح جمعه

۱۴۰۰/۱۲/۲۰

زمان شروع آزمون عمومی: ۸:۱۵

زمان پایان آزمون عمومی: ۹:۱۵

آزمون ۲۰ اسفند ماه ۱۴۰۰

آزمون عمومی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
فارسی	۱	۲	۳	۵	۶	
عربی زبان قرآن	۱	۲	۳	۴	۶	
دین و زندگی	۱	۳	۵	۷	۸	
زبان انگلیسی	۱	۲	۳	۵	۶	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخ‌گویی: ۶۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	فارسی	۲۰	۱	۲۰	۱۵
۲	عربی زبان قرآن	۲۰	۲۱	۴۰	۱۵
۳	دین و زندگی	۲۰	۴۱	۶۰	۱۵
۴	زبان انگلیسی	۲۰	۶۱	۸۰	۱۵

به اینستاگرام تخصصی گروه دوازدهم انسانی به آدرس [Kanoonir_12e](https://www.instagram.com/Kanoonir_12e) و

کانال تلگرامی [@kanoonir_e](https://www.t.me/kanoonir_e) ببینید.

۱۵ دقیقه

ادبیات انقلاب اسلامی

ادبیات حماسی

درس ۱۰ تا پایان درس ۱۳

صفحه ۸۲ تا صفحه ۱۱۷

فارسی ۳

۱- مترادف واژه «اندیشه» در مقابل همه ابیات درست است؛ به جز ...

(۱) جشن سده است از بهر جشن سده

(۲) نه اندیشه از کس نه حاجت به هیچ

(۳) فکر بلبل همه آن است که گل شد یارش

(۴) ز عقل اندیشه‌ها زاید که مردم را بفرساید

شادی کن و اندیشه از دل بکن (اندوه)

چو زلف عروسان رهش پیچ پیچ (بیم)

گل در اندیشه که چون عشوه کند در کارش (برنامه‌ریزی)

گرت آسودگی باید برو عاشق شو ای عاقل (طرح و نقشه)

۲- در میان واژگان کدام گزینه غلط املایی نمی‌یابید؟

(۱) تعقیب شبح در تاریکی، ضجهٔ مرد نقال، لهن رجز و صدای مرتعش

(۲) اسرراهایی با بوی التماس، جناق سینه، صدای مهیب معرکه

(۳) خوارشدن دوزخ، ذوال مملکت، سورت سرمای دی

(۴) غو برخاستن، کربت جور و غربت، آزر و حیا

۳- کدام گزینه ترتیب آرایه‌های «ایهام تناسب، حسن تعلیل، جناس، تضاد و استعاره» را در ابیات زیر نشان می‌دهد؟

(الف) برخیز و عزم می‌کنه کن زانکه بعد از این

(ب) به داستان «اوحدی» را کرد چشمت پیر می‌بینم

(ج) ز غصه بر جگر بحر نیز داغی هست

(د) تیغش چو برق از دل مجروح ما گذشت

(ه) برای مصلحتی پادشاه گردون را

نبود هوای صومعه با طبع سازگار

سرش را من، که خواهد رفت در پای جوان تو

وگر نه از چه لبش خشک و چشم تر یابی؟

هر دولتی که تیز بود مستدام نیست

گهی به خاور و گاهی به باختر یابی

(۴) ب، ج، د، الف، ه

(۳) ب، د، الف، ج، ه

(۲) د، ه، الف، ب، ج

(۱) ه، الف، ج، ب، د

۴- در کدام بیت آرایه‌های «استعاره، تشبیه، ایهام، جناس» دیده می‌شود؟

(۱) باده نوش اکنون که چین در زلف گلرویان باغ

(۲) ز شام زلف سیه چون نمود طلعت صبح

(۳) آن که زو شمشاد را پای خجالت در گل است

(۴) سرو سهی که هست شب و روز در قیام

از گذار باد گلبوی سحر خواهد فتاد

زمانه گفت که ای عاشقان سپیده‌دم است

راستی را زان صفت سروی به عیاری که دید

چون قامتت بدید بر او فرض شد نماز

۵- نقش واژه‌های مشخص شده به ترتیب در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینه ... درست آمده است.

(۱) هر که را سوزی است در دل از جبینش روشن است

(۲) خوانند در شکارگه عشق، بی جگر

(۳) ای جان تو و جان‌ها چو تن بی‌جان چه ارزد خود بدن

(۴) آفت شیشهٔ حسن تو پری چهره مباد

ز آتش خورشید باشد جبههٔ تابان صبح (مضاف‌الیه - نهاد)

صیدی که در کمند ملامت اسیر نیست (مسند - مفعول)

دل داده‌ام دیر است من تا جان دهم، جانا بیا (منادا - نهاد)

کودکان این همه گر سنگ به دیوانه زدند (بدل - نهاد)

۶- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

در بیت «من چه در پای تو ریزم که پسند تو بود / سر و جان را نتوان گفت که مقداری هست»، «سر و جان» ... است.

(۱) متمم جمله پایه

(۲) متمم جمله پیرو

(۳) مفعول جمله پایه

(۴) مفعول جمله پیرو

۷- با توجه به سروده زیر، کدام گزینه «کاملاً» درست است؟

«باد شمال چون ز زمستان چنین بدید
از من خدایگان همه شرق و غرب را

اندر تک ایستاد چو جاسوس بی‌قرار
در ساعت این خبر بگزار، ای خبرگزار»

(۱) بیت اول از یک جمله غیرساده تشکیل شده و «ایستادن» در معنای توقف کردن به کار رفته است.

(۲) در ابیات، دو قید و چهار صفت یافت می‌شود.

(۳) در دو بیت، یک مفعول وجود دارد و «جاسوس» نقش متممی دارد.

(۴) در سروده، سه ترکیب اضافی وجود دارد و یک فعل به قرینه معنوی حذف شده است.

۸- پیامد رفتار ستمگرانه پادشاه عبارت زیر، در کدام گزینه تکرار شده است؟

«یکی را از ملوک بی‌انصاف حکایت کنند دست تطاول به مال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت آغاز کرده تا به جایی که خلق از مکاید فعلش به

جهان رفتند.»

(۱) از شوق ملک ترک وطن کرده‌ام از نه

دانم که بود حب وطن مایه ایمان

(۲) فتنه آمد در جهان دست تطاول برگشود

با که گویم این سخن چون در جهان داور نماند

(۳) اگر نجست زمانه به بلای خلق جهان

چرا ز خلق جهان روی او بکرد نماند

(۴) سعدیا حب وطن گرچه حدیثی است صحیح

نتوان مرد به سختی که من این جا زادم

۹- کدام بیت مفهوم متفاوتی دارد؟

(۱) هزار مرحله برتر جهد ز اول عمر

مهابت تو اگر پس زند لگام اجل

(۲) به راه ملک عدم، تا دواندت چون تیر

اجل گرفته ز قد خمت به پشت کمان

(۳) درم از دست تو باشد همه ساله به فغان

اجل از تیغ تو باشد همه ساله به حذر

(۴) قضات هست زبون و اجلت هست مطیع

جهانت هست مسخر، زمانه هست زبون

۱۰- کدام گزینه با عبارت شعری زیر قرابت مفهومی دارد؟

«این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد»

(۱) چشم مردم‌دار و لب خندان و ابرو بی‌گره است

بهر محنت‌دیدگان مجموعه الطاف بود

(۲) ندیده خاطرش از غم غباری

به شادی بگذراند روزگاری

(۳) تبسمش به لب از شرم خشم و کین گردد

کرشمه‌اش گره از ناز بر جبین گردد

(۴) وزان پس به چشم و به روی دژم

به ابرو ز خشم اندر آورد خم

فارسی ۲

ادبیات داستانی /

ادبیات جهان / نیایش

درس ۱۵ تا پایان درس ۱۸

صفحة ۱۱۸ تا صفحه ۱۵۷

۱۱- در همه گزینه‌ها به جز ... برای واژگان داخل کمانک دو مترادف معنایی یافت می‌شود.

(۱) صد بیابان را که خشکی از لب خشکم گرفت	سر به سر زین بحر پرخونم مصور یافتم (بر)
(۲) صید آن آهوی روبه باز صیاد توایم	ما شکار افتاده و شیر فلک نخجیر ما (شکاری)
(۳) از سرزنش مرده‌دلان جان به لب آمد	داروی دل زار پریشان ز که پرسم (شماست)
(۴) هرگز به صدر جان نرسد دوستی جان	آن را که از محبت تو جان دریغ نیست (مودت)

۱۲- کدام ابیات فاقد غلط املایی هستند؟

(الف) مدار هیچ عجب گر ز هول و قوت او	به شرق و غرب نیابند فتنه را ماوا
(ب) ای وارث نگین سلیمان کز اعتقاد	سر بر خط مطاوعتت انس و جان نهاد
(ج) گر شهابی برد چرخ، اختر گذاشت	ور ذهابی خورد خاک، اخضر بزاد
(د) از گرانی گسلد بند ز میزان صواب	گر به حشرش نظر لطف به اعمال کنی
(ه) دفتر علم و معرفت نسخه حکمت و ادب	نقطه مهملی است در دایره کمال تو
- (۱) الف، ب (۲) ج، د (۳) د، ه (۴) ب، ه

۱۳- به ترتیب پدیدآورندگان «دیوان غربی- شرقی، شلوارهای وصله‌دار، ماه نو و مرغان آواره» در کدام گزینه آمده‌اند؟

- (۱) یوهان ولفگانگ گوته، نادر ابراهیمی، ریچارد باخ
 (۲) ریچارد باخ، رسول پرویزی، رابیندرانات تاگور
 (۳) یوهان ولفگانگ گوته، رسول پرویزی، رابیندرانات تاگور
 (۴) جبران خلیل جبران، نادر ابراهیمی، سودابه پرتوی

۱۴- آرایه‌های «تشبیه، مجاز، اغراق، حسن تعلیل، ایهام تناسب» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟

(الف) چو آیم پیش روی او، به خون دل وضو سازم	که در محراب و مسجد، سجده نتوان بی وضو کردن
(ب) جرعه‌ای بر سر خاک از می عشق افشانند	عرش و کرسی همه بر خاک نهادند جبین
(ج) حدیث قامت تو گر مؤذنان شنوند	به عمر خویش نیایند بعد از آن به فلاح
(د) تا روی روز در خم زلف شب اوفتد	یک آسمان ز دیده من کوکب اوفتد
(ه) سرو می‌خواست به پابوس تو آید چون آب	لیک از جو نتوانست به یک پا بگذشت
- (۱) ب- الف- ه- ج- د (۲) الف- د- ج- ه- ب (۳) الف- ب- د- ه- ج (۴) ج- الف- د- ب- ه

۱۵- آرایه‌های ذکر شده در کدام گزینه همگی در بیت زیر وجود دارد؟

- «چشم کافر کیش او پیوسته می‌دارد به زه
 (۱) تشخیص، حسن تعلیل، کنایه، جناس
 (۲) تشخیص، استعاره، جناس، ایهام تناسب
 (۳) تشبیه، ایهام، استعاره، مجاز
 (۴) تشبیه، تلمیح، مجاز، استعاره»

۱۶- در ابیات کدام گزینه تعداد وابسته‌های پیشین یکسان است؟

- (الف) بس که در ناله‌ام از گردش گردون همه شب
(ب) به نیم بوسه توان صد هزار جان دادن
(ج) هر چیز که دانی جز از او دان که همه اوست
(د) کدام عاشق و معشوق؟ این همان عشق است
- (۱) ب، د
(۲) الف، ج
(۳) د، الف
(۴) ج، د

۱۷- در فارسی امروز با بن مضارع چند مصدر از مصدرهای زیر بر پایه الگوی «بن مضارع + ا ← صفت فاعلی» ساخته می‌شود؟

«باختن، پیمودن، توانستن، نواختن، فرمودن، آراستن، چریدن، جستن، رساندن، کاشتن، شنیدن»

- (۱) سه
(۲) چهار
(۳) پنج
(۴) شش

۱۸- کدام بیت مفهوم متفاوتی دارد؟

- (۱) هر کاو شراب عشق نخوردست و دُرد درد
(۲) از عمر گرامی چه تمتع بود آن را
(۳) بی‌محبت به جوی خرمن ما نستانند
(۴) ز جوش عشق شود با قوام، شیره جان ما
- آن است کز حیات جهانش نصیب نیست
کز نخل محبت رطب عشق نخورده است
حاصل علم و عمل در دو جهان این همه نیست
ز عقل پا به رکاب سفر شوند روان‌ها

۱۹- کدام ابیات، با هم تناسب مفهومی دارند؟

- (الف) کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد
(ب) جام می و خون دل هر یک به کسی دادند
(ج) غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل
(د) در کار گلاب و گل حکم ازلی این بود
- یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد
در دایره قسمت اوضاع چنین باشد
شاید که چو واپینی خیر تو در این باشد
کاین شاهد بازاری وان پرده‌نشین باشد
- (۱) الف، ب
(۲) الف، ج
(۳) ج، د
(۴) ب، د

۲۰- کدام ابیات با عبارت زیر قرابت معنایی دارند؟

«روح را خاک نتواند مبدل به غبارش سازد / زیرا هر دم به تلاش است تا که فرا رود» (گوته)

- (الف) میل جان اندر ترقی و شرف
(ب) ما چو زنبوریم و قالب‌ها چو موم
(ج) میل روحت چون سوی بالا بود
(د) روح هر دم در فراز آسمان
(ه) روح آدم، آدمیت خواهدش
- میل تن در کسب و اسباب علف
خانه خانه کرده قالب را چو موم
در تزاید مرجعت آن‌جا بود
گردش آرد، پای گیرد از جهان
از همین مصداق پایین آیدش
- (۱) الف، ب، ج
(۲) ب، ج، ه
(۳) الف، ج، د
(۴) د، ب، ه

عربی، زبان قرآن ۳

ثلاث قصص قصيرة

درس ۳

صفحة ۳۷ تا صفحه ۵۲

عربی، زبان قرآن ۲

ارحموا ثلاثة / لا تقنطوا

درس ۶ تا پایان درس ۷

صفحة ۷۱ تا صفحه ۹۸

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۲۱ - ۲۸)

۲۱- ﴿أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ﴾:

(۱) آیا نمی دانند که خداوند پذیرنده توبه بندگان است؟!

(۲) آیا ندانستند که خدا توبه را از بندگان خویش می پذیرد؟!

(۳) آیا نمی دانند که خدا توبه را از بندگان قبول می نماید؟!

(۴) آیا نمی دانستند که خداوند توبه بندگان را می پذیرد؟!

۲۲- «عَالِمٌ قَدْ ضَاعَ بَيْنَ الْجُهَالِ يُثِيرُ الشَّفَقَةَ فَلَنَرْحَمَهُ يَرْحَمُنَا الرَّحْمَنُ!»:

(۱) انسان دانا اگر در میان جاهلان گم شده باشد، ترحم برانگیز است، پس به او رحم می کنیم تا خداوند مهربان نیز به ما رحم کند!

(۲) دانشمندی که در میان نادانان تباه شده است، دلسوزی را بر می انگیزاند، پس باید به او رحم کنیم تا خدای رحمان به ما رحم کند!

(۳) دانشمندی که در میان بسیار نادانان قرار گرفته است، ترحم برانگیز است، پس باید به او رحم کنیم تا خدای مهربان به ما رحم کند!

(۴) دانشمندی که در میان نادانان قرار گرفته است، مهربانی را بر می انگیزد، پس باید به او رحم کنیم همان طور که خداوند به ما رحم می کند!

۲۳- «هُوَ أَشْهَرُ كَاتِبِ الْمَدِينَةِ وَ لَهُ قِصَصٌ لِلْأَطْفَالِ قَدْ كُتِبَتْ فِي سِتِّ سِنَوَاتٍ!»:

(۱) او مشهورترین نویسنده شهر است و برای کودکان قصه هایی دارد که آن ها را در شش سال نوشته است!

(۲) او از مشهورترین نویسندگان شهر است و قصه هایی برای کودکان دارد که در شش سالگی اش نوشته شده است!

(۳) او مشهورترین نویسنده در شهر است و قصه هایی برای کودکان است که آن ها را در شش سال نوشته است!

(۴) او مشهورترین نویسنده شهر است و قصه هایی برای کودکان دارد که در شش سال نوشته شده است!

۲۴- «عِنْدَمَا جَاءَ الْمُقَاتِلُونَ بِالْأَسْرَى عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ (ص) عَرَفَ ابْنَةَ حَاتِمٍ فَقَالَ: أَطْلُقُوهَا فَإِنَّ أَبَاهَا كَانَ يَحِبُّ مَكَارِمَ

الْأَخْلَاقِ!»:

(۱) وقتی رزمندگان اسیران را نزد پیامبر خدا (ص) آوردند، دختر حاتم را شناخت و گفت: او را آزاد کنید، زیرا پدرش ارزش های اخلاق را دوست می داشت!

(۲) زمانی که رزمندگان با اسیران خدمت پیامبر خدا (ص) آمدند، او دختر حاتم را شناخت پس گفت: او را آزاد کنید، چون پدرش دوستدار ارزش های اخلاق بود!

(۳) در این هنگام رزمندگان اسرا را خدمت پیامبر خدا (ص) آوردند و دختر حاتم او را شناخت و گفت: آزادشان کنید، چون پدرش ارزش های اخلاق را دوست داشت!

(۴) هنگامی که رزمندگان با اسیران نزد پیامبر خدا (ص) آمدند، دختر حاتم او را شناخت پس گفت: او را آزاد است، چون مانند پدرش ارزش های اخلاق را دوست دارد!

۲۵- «لماذا لم تجلسها عندك و أنت تعلم أنّ الإسلام يكره عملاً يكون فيه التفریق بين الأبناء و البنات!»:»

- ۱) برای چه نزد او ننشستی، در حالی که تو می‌دانی که اسلام ناپسند می‌دارد عملی را که در آن فرق گذاشتن بین پسران و دختران باشد!
- ۲) چرا او را کنار خود ننشاندی، در حالی که تو می‌دانی همانا اسلام عملی را که در آن بین دختران و پسران تفاوت باشد، ناپسند می‌دارد!
- ۳) چرا او کنارت ننشست، در حالی که تو می‌دانستی که اسلام عملی را که در آن فرق گذاشتن میان پسران و دختران باشد، ناپسند می‌دارد!
- ۴) برای چه او را کنارت ننشاندی، در حالی که تو می‌دانستی که اسلام ناپسند می‌دارد عملی را که در آن فرق گذاشتن میان پسران و دختران باشد!

۲۶- عین الخطأ:

- ۱) هذه المعوّقة أصبحت أعجوبة في عصرها مع أنّها كانت عمياء!: این زن معلول در دوره خود شگفت‌انگیز شد با اینکه نابینا بود!
- ۲) المؤمن لياكل من أطعمة ذكر اسم الله عليها ثم يشكره!: مؤمن از غذاهایی که نام خداوند بر آن برده شده می‌خورد سپس از او سپاسگزاری می‌کند!
- ۳) كيف صرت رسّاماً بينما تكون قدمك عضوك الوحيد المتحرّك!: چگونه نقاش شدی در حالی که پایت تنها عضو متحرک توست!؟
- ۴) من یرحم غنیاً افتقر یرحمه الله و تذللّ له الصّعاب!: هر کس به ثروتمندی که فقیر شده رحم کند، خدا به او رحم می‌کند و سختی‌ها برایش خوار می‌شوند!

۲۷- عین الصحیح:

- ۱) أسلمت تلك القبيلة كلّها لما حضروا عند النبی!: آن قبیله تسلیم شدند هنگامی که نزد پیامبر (ص) حضور یافتند!
- ۲) لم نر أجود من زمیلنا هذا بعدما جالسناه عدّة أيام!: بخشنده‌تر از این هم‌شاگردی‌مان ندیدیم، پس از اینکه چند روزی با او همنشینی کردیم!
- ۳) العالم الذي لا یعمل كشجرة لا ثمر لها!: دانشمندی که عمل نمی‌کند همچون درخت است که میوه‌ای ندارد!
- ۴) في الربیع كان كلّ مكانٍ قد ملئ بأزهار تجذب القلوب!: در بهار همه‌جا پر از گل‌هایی می‌شد که دل‌ها را جذب می‌کرد!

۲۸- «چرا قادر بر انجام سخنرانی در مقابل دانش آموزانت نبودی!؟»:

- ۱) لم تكن قادراً على إلقاء محاضرة أمام الطلاب!
- ۲) لم لا تكون قادراً على أن یلقى محاضرة مقابل تلامیذك!
- ۳) لم ما كنتِ قادرة على إلقاء محاضرتك أمام التلامیذ!
- ۴) لم لم تكوني قادرة على إلقاء محاضرة أمام طلابك!

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٢٩ - ٣٣) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

الصِّحَّةُ مِنْ نِعَمٍ لَا يُعْلَمُ قَدْرُهَا إِلَّا مَنْ بَعَدَ فَقْدَهَا وَ هِيَ عَلَى نَوْعَيْنِ: الْجَسَدِيَّةُ وَ الذَّهْنِيَّةُ. أَيَّ عَمَلٍ تَشْتَغَلُ بِهِ يُوَثِّرُ فِي حَيَاتِكَ مِنْ حَيْثُمَا. بَعْضُ النَّاسِ يَهْتَمُّونَ بِالْمَعْنَوِيَّاتِ وَ هُمْ يَزْعُمُونَ أَنَّ الْجِسْمَ لَا أَهْمِيَّةَ لَهُ فِي هَذَا الْمَجَالِ وَلَكِنَّا نَعْلَمُ أَنَّ الْعَقْلَ السَّلِيمَ فِي الْجِسْمِ السَّلِيمِ كَمَا هُوَ مَشْهُورٌ وَلَكِنْ لَا يَمْنَعُ هَذَا الْإِبْتِعَادَ مِنَ الْإِسْرَافِ وَ التَّبْذِيرِ. هُنَاكَ طَرِيقٌ عَدِيدَةٌ لِلتَّرْفِيحِ وَ التَّقْوِيَةِ فِي النَّعْمَتَيْنِ؛ الرِّيَاضَةُ تَقْوِي الْجِسْمَ كَمَا تُؤَثِّرُ الدِّرَاسَةُ وَ الْحُكْمُ فِي تَقْوِيَةِ الرُّوحِ وَ الذَّهْنِ. فَعَلَى هَذَا الْمُجْتَمَعِ السَّلِيمِ يُحَاوَلُ أَنْ يُجَهِّزَ أَفْرَادَهُ بِكُلِّ مَا يَحْتَاجُونَ إِلَيْهِ لِلْوُصُولِ إِلَى هَذَا الْغَرَضِ. قَلَّةُ التَّحَرُّكِ تُسَبِّبُ الْأَمْرَاضَ الْجَسَدِيَّةَ كَمَا تُوجِبُ عَدَمَ الْحَيَوِيَّةِ وَ الْأَحَاسِيْسِ الْإِجَابِيَّةِ فِي الْفَرْدِ وَ الْمُجْتَمَعِ.

٢٩- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (١) جميع الناس يظنون أن الجسم ليس بهمم!
- (٢) هناك طريقتان لتقوية الجسم و الروح في الناس!
- (٣) لا إرتباط بين الفرد و المجتمع في مجال أقسام الصحة!
- (٤) إن الأحاسيس الإيجابية في المجتمع تنشأ من أفراده أيضاً!

٣٠- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي تَرْتِيبِ الْمَوْضُوعَاتِ حَسَبِ النَّصِّ:

- (١) أهمية الصحة، العقل السليم، الأمراض الجسدية!
- (٢) إهتمام الناس بالمعنويات، أثر الرياضة، أهمية الحركة!
- (٣) أقسام الصحة، طرق متعددة لتقوية الصحة، تجهيز أفراد المجتمع!
- (٤) أثر الحكمة في الصحة، الإرتباط بين الفرد و المجتمع، ما يحتاج الناس للصحة!

٣١- عَيْنِ الْمَوْضُوعِ الَّذِي لَمْ يَأْتِ فِي النَّصِّ:

- (١) أقسام الصحة و أهميتها للفرد و المجتمع!
  - (٢) دور المجتمع في تقوية أفراد جسماً و روحاً!
  - (٣) ما يسبب التقوية في القوى الجسمية و الروحية!
  - (٤) الإجتئاب من الإسراف في الأمور الجسدية و الذهنية!
- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٣٢ وَ ٣٣)

٣٢- «مشهور»:

- (١) مفرد - اسم مفعول (مأخوذ من فعل « يشتهر » ، على وزن: يفتعل)
- (٢) اسم - مفرد مذكّر - نكرة - حروفه الأصلية أو مادته: « ش ه ر »
- (٣) اسم مفعول (ماضيه: شهَرَ و ليس له حرف زائد) / خبر للجملة الاسمية
- (٤) اسم - مفرد (جمعه: مشاهير)؛ لمصدره ثلاثة حروف أصلية / خبر للمبتدأ

٣٣- «يجهّز»:

- (١) فعل مضارع - معناه يدلّ على المضارع الإلتزامي (بسبب وجود حرف « أن ») / فعل و الجملة فعلية
- (٢) مضارع - للمذكّر - له ثلاثة حروف أصلية (ج ه ز) و حرف زائد واحد - يحتاج إلى المفعول / فعل و فاعل
- (٣) فعل مضارع - للمذكّر - ماضيه: جهّز (من وزن: فعّل)، و مصدره: تجهّز / فعل و مفعوله: أفراد؛ الجملة فعلية
- (٤) صيغة للمفرد المذكّر الغائب (أي للغائب) / فعل و فاعله: المجتمع؛ مفعوله: « أفراد » و ضمير « ه » المتّصل: مضاف اليه

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٣٤ - ٤٠)

٣٤- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) استنطعت مُعلِّمة «هيلين» أن تُعلِّمها حُرُوفَ الهجاء!
- (٢) ﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ﴾
- (٣) إنَّه إذا يَكُونُ مَلِكًا فَلَا يَزَالُ فِي عِزِّ مُلْكِهِ أَبَدًا!
- (٤) كَانَ الشَّاتَمُ نَادِمًا مِنْ عَمَلِهِ الْقَبِيحِ عِنْدَ الْجَمِيعِ!

٣٥- عین الصحيح في مفهوم المفردات:

- (١) اليُسرى: السهولة و الفرج و هي ضدّ الصعوبة!
- (٢) الخائب: الذي يقع على يد الأعداء و لا رجاء لنجاته!
- (٣) الصَّمَاء: التي لا تسمع شيئاً عندما يتكلم الآخرون!
- (٤) الحُمى: ارتفاع حرارة الجسم و الجوّ، تُعدُّ من علائم الأمراض!

٣٦- عین الخطأ عما طُلب (على الترتيب):

- (١) هو أجود النَّاسِ و يُكرم الأَعْجوبة!: مضاده: أبخل / جمعه: عجائب
- (٢) أصيبت هيلينُ بحمى صيرتها عمياء!: مرادفه: جعلت / مذكّره: أعمى
- (٣) أطلقت الشرطه السّجين فعادَ إلى عائلته!: مرادفه: رجع / مرادفه: أسرة
- (٤) يا أخي، رأيتُ خصالاً حسنة في هذا الرّجل!: جمعه: إخوة / مفرده: خصلة

٣٧- عین «اللام» للأمر:

- (١) تكلم مع صديقك لتعلم كيف يمكن لك مساعدته!
- (٢) لينجح ولدك في الإمتحان فعليه أن يجتهد ليلاً و نهاراً!
- (٣) هؤلاء اللاعبون ليجتهدوا في رفع أعلام الإنتصار في العالم!
- (٤) لتعلم هذه اللّغة الجميلة اجتهدوا مشتاقين!

٣٨- عین «كان» جاء في معنى المضارع:

- (١) إنّ الفواكه كانت مصدرراً غنياً من الفيتامينات المفيدة للجسم!
- (٢) نبينا(ص) كان حليماً و يعفو عن الذين ظلموه!
- (٣) كان الجوّ بارداً جداً فلم نقدر على الخروج من البيت!
- (٤) عندما وصلتُ إلى الجامعة كانت أبواب الصّفوف مغلقة!

٣٩- عین الخطأ في النفي:

- (١) تُعجبني ← لا تُعجبني
- (٢) ابتداءً ← لم ابتداءً
- (٣) تتركوا ← ما تتركوا
- (٤) سوف يُعين ← لن يُعين

٤٠- «كان طلاب المدرسة ... يحاولون أن ... زميلهم الذي كان غائباً أثناء تدريس الفصل السادس من كتابهم!» عین

الصحيح للفراغين:

- (١) الصادقين - يُساعدوا
- (٢) الصادقون - ساعدوا
- (٣) الصادقون - يُساعدوا
- (٤) صادقين - يُساعدون

دین و زندگی ۳

دانش‌آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

۱۵ دقیقه

بازگشت /

زندگی در دنیای امروز و عمل به احکام الهی / پایه‌های استوار
درس ۸ تا پایان درس ۱۰
صفحه ۹۱ تا صفحه ۱۲۸

۴۱- کم شدن انعطاف آدمی و ماندگاری صفات ناپسند در او، ضرورت توجه به کدام حدیث نبوی را الزامی می‌کند و در پیرایش، انسان علیه کدام خود انقلاب می‌کند؟

- ۱) کسی که از گناه توبه کرده مانند کسی است که هیچ گناهی نکرده است. - خود دانی
- ۲) کسی که از گناه توبه کرده مانند کسی است که هیچ گناهی نکرده است. - خود عالی
- ۳) کسی نزد من محبوب‌تر از جوان توبه‌کار نیست. - خود عالی
- ۴) کسی نزد من محبوب‌تر از جوان توبه‌کار نیست. - خود دانی

۴۲- با نظر به احکام الهی و تفکر پیرامون حکمت آن‌ها، به چه مصلحت‌هایی در تحریم «قمار» و «زنا» به ترتیب پی می‌بریم؟

- ۱) امتناع از ایجاد بدبینی نسبت به دین الهی - اسلام تأثیرناپذیری خود از جاهلیت را نشان دهد.
- ۲) امتناع از ایجاد بدبینی نسبت به دین الهی - موقعیت خانواده متزلزل نشود.
- ۳) دوری از ایجاد عناد و عداوت میان افراد - اسلام تأثیرناپذیری خود از جاهلیت را نشان دهد.
- ۴) دوری از ایجاد عناد و عداوت میان افراد - موقعیت خانواده متزلزل نشود.

۴۳- مفاهیم «به خاموشی گراییدن میل به توبه» و «آن‌چه که سبب عادت به گناه می‌گردد» به ترتیب مؤید کدام حیلۀ شیطان است؟

- ۱) یأس از رحمت الهی و تکرار گناه - به صورت تدریجی در گناه پیش رفتن
- ۲) تسویف - به تأخیر انداختن توبه
- ۳) تسویف - به صورت تدریجی در گناه پیش رفتن
- ۴) به تأخیر انداختن توبه - یأس از رحمت الهی و تکرار گناه

۴۴- هر یک از مصراع‌های بیت «این درگه ما درگه نومیدی نیست / صد بار اگر توبه شکستی باز آ» به ترتیب با کدام آیات شریفه تناسب دارد؟

- ۱) «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ» - «قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا»
- ۲) «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ» - «فَاَتَا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ»
- ۳) «قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا» - «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ»
- ۴) «قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا» - «وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ»

۴۵- در انتهای ترجمه آیه «و بسا چیزی را خوش نمی‌دارید و آن برای شما خوب است و بسا چیزی را خوش می‌دارید و آن برای شما بد است.» به

کدام یک از دلایل تعارض فکری انسان با حکیمانه بودن خلقت جهان با وجود اشرار اشاره شده است؟

- ۱) بی‌توجهی به غایت نهایی خلقت انسان
- ۲) نقش انسان در پدید آمدن شر در عین حاکمیت قوانین الهی
- ۳) نسبی نپنداشتن شر و اینکه همواره خیر بیش از شر است.
- ۴) محدودیت علم انسان و بی‌نهایت بودن علم الهی

۴۶- لازمۀ تداوم پاک ماندن جان و دل انسان چیست و به کلید رستگاری از دیدگاه قرآن کریم، در کدام حدیث اشاره شده است؟

- (۱) پاکي دل از آلودگيها - «التوبةُ تُطهر القلوبَ وَ تَغسل الذنوبَ»
- (۲) پاکي دل از آلودگيها - «يا مَعْشَرَ التَّجَارِ الْفَقَّةَ ثُمَّ الْمَتَجِرَ»
- (۳) عمل به دستورات خداوند - «يا مَعْشَرَ التَّجَارِ الْفَقَّةَ ثُمَّ الْمَتَجِرَ»
- (۴) عمل به دستورات خداوند - «التوبةُ تُطهر القلوبَ وَ تَغسل الذنوبَ»

۴۷- کدام یک از آیات زیر به دو معیار تمدن اسلامی اشاره دارد و کدام عبارت آن با ذکرى که عامل رستگاری است ارتباط دارد؟

- (۱) «من آمن بالله و اليوم الآخر و عمل صالحاً فلهم اجرهم عند ربهم...» - «من آمن بالله»
- (۲) «يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله و اطيعوا الرسول و اولى الامر منكم...» - «اطيعوا الله»
- (۳) «من آمن بالله و اليوم الآخر و عمل صالحاً فلهم اجرهم عند ربهم...» - «اليوم الآخر»
- (۴) «يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله و اطيعوا الرسول و اولى الامر منكم...» - «اطيعوا الرسول»

۴۸- مطابق عبارات وحيانى، علت دورى از زنا در عبارت «لا تقربوا الزنى» چیست و تقريب به آن چه پیامدى دارد؟

- (۱) «ساء سبيلاً» - به خطر افتادن سلامت جسمی و روحی
- (۲) «اثم كبير» - به خطر افتادن سلامت جسمی و روحی
- (۳) «ساء سبيلاً» - از یاد بردن خدا و دور شدن از نماز
- (۴) «اثم كبير» - از یاد بردن خدا و دور شدن از نماز

۴۹- قرین شدن ایمان و عمل صالح چه تبعات نیکی را به دنبال خود می آورد؟

- (۱) «لهی الحيوان لو كانوا يعلمون» (۲) «فلهم اجرهم عند ربهم و لا خوف عليهم»
- (۳) «لفتحنا عليهم بركات من السماء و الارض» (۴) «الحسنی و زیادة و لایرھق وجوههم قتر و لا ذلّة»

۵۰- قرآن کریم وصف تکذیب کنندگان دین را چگونه معرفی می نماید و آنان را غیر مقید به کدام آیه می داند؟

- (۱) رویگردانان از خداوند در بلايا - «فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ...»
- (۲) رویگردانان از خداوند در بلايا - «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا...»
- (۳) طردکنندگان یتیمان و مسکینان از خود - «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا...»
- (۴) طردکنندگان یتیمان و مسکینان از خود - «فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ...»

دین و زندگی ۲

در انتظار ظهور /

مرجعیت و ولایت فقیه /

عزت نفس / پیوند مقدس

درس ۱۳ تا پایان درس ۱۸

صفحه ۱۵۳ تا صفحه ۲۳۰

۵۱- استمرار ولایت ظاهری در دوره غیبت کبری با کدام عبارت شریفه تبیین می‌شود و ثمره انجام صحیح آن چیست؟

(۱) «طائفة لیتفقوها فی الدین» - «لعلهم یحذرون»

(۲) «طائفة لیتفقوها فی الدین» - «یعبدوننی لا یشرکون بی شیئاً»

(۳) «تجعلهم ائمة و نجعلهم الوارثین» - «یعبدوننی لا یشرکون بی شیئاً»

(۴) «تجعلهم ائمة و نجعلهم الوارثین» - «لعلهم یحذرون»

۵۲- اگر در پی مستندی وحیانی در اثبات صدق این کلام خود باشیم که: «در صحنه مبارزه توحید و شرک، وعده قطعی خدا، پیروزی جاودانه با

حق گرایان است»، کدام عبارت را می‌توانیم مستمسک خود قرار دهیم؟

(۱) «و نرید ان نمّن علی الذین استضعفوا فی الارض»

(۲) «و لقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض یرثها»

(۳) «و لیبدلنهم من بعد خوفهم امنا یعبدوننی لا یشرکون بی شیئاً»

(۴) «الم تر الی الذین یزعمون انهم آمنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک»

۵۳- بیت «عمری است که از حضور او جا ماندیم / در غربت سرد خویش تنها ماندیم» درصدد بیان کدام مفهوم برآمده است؟

(۱) منظور از غیبت امام، این نیست که ایشان در جامعه حضور ندارد، بلکه هست و مطلع است.

(۲) غیبت امام به این معنا نیست که ایشان از نظرها غایب باشد، بلکه ضدّ بی‌خبری است.

(۳) غیبت امام ضدّ حضور داشتن اوست و این انسان‌ها هستند که امام را نمی‌بینند.

(۴) منظور از غیبت امام، این است که ایشان در بین ما نیست ولی حاضر و ناظر بر ماست.

۵۴- روایات زیر به ترتیب به کدام یک از راه‌های قوام‌بخش عزت نفس در وجود آدمی اشاره دارد؟

- «ای فرزند آدم این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم.»

- «بنده کسی مثل خودت نباش، زیرا خداوند تو را آزاد آفریده است.»

- «خالق جهان در نظر آنان بزرگ است از این جهت غیر خدا در نظرشان کوچک است.»

(۱) نفروختن خویش به بهای اندک - توجه به عظمت خداوند - شناخت ارزش خود

(۲) نفروختن خویش به بهای اندک - تلاش برای بندگی خدا - توجه به عظمت خداوند

(۳) تلاش برای بندگی خدا - توجه به عظمت خداوند - شناخت ارزش خود

(۴) تلاش برای بندگی خدا - شناخت ارزش خود - توجه به عظمت خداوند

۵۵- در صورت تداوم نیافتن کدام مسئولیت‌های امام، به ترتیب نتایج زیر حاصل می‌شود؟

- نمی‌توان احکام اجتماعی اسلام را به اجرا درآورد.

- مردم با وظایف خود آشنا نمی‌شوند.

- احکامی که به پشتوانه مدیریتی نیازمندند، بر زمین می‌مانند.

(۲) ولایت ظاهری - مرجعیت دینی - ولایت ظاهری

(۱) ولایت ظاهری - مرجعیت دینی - مرجعیت دینی

(۴) مرجعیت دینی - ولایت ظاهری - مرجعیت دینی

(۳) مرجعیت دینی - ولایت ظاهری - ولایت ظاهری

۵۶- از روش‌های رایج عقلی برای عوام‌الناس در اموری که مهارت کافی را در آن ندارند، کدام است و اگر از ما بپرسند: «مسئولیت ولایت ظاهری امام

زمان (عج) در عصر غیبت به‌واسطه چه امری تداوم می‌یابد؟» کدام پاسخ درخور نظر است؟

- (۱) مراجعه، پیروی یا تقلید - مرجعیت فقیه
 (۲) تبعیت و کسب نور از علم - ولایت فقیه
 (۳) تبعیت و کسب نور از علم - مرجعیت فقیه
 (۴) مراجعه، پیروی یا تقلید - ولایت فقیه

۵۷- دعوت عقل و وجدان در مورد تمایلات دانی و فروتر کدام است و مقصود رسول خدا (ص) از این که «جوان به آسمان نزدیک‌تر است»، چیست؟

- (۱) در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم. - گرایش به خوبی‌ها در او قوی‌تر است.
 (۲) در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم. - هنوز به گناه آلوده نشده است.
 (۳) به هیچ عنوان به تمایلات حیوانی نپردازیم. - هنوز به گناه آلوده نشده است.
 (۴) به هیچ عنوان به تمایلات حیوانی نپردازیم. - گرایش به خوبی‌ها در او قوی‌تر است.

۵۸- در رابطه با بحث ازدواج «لازمه تصمیم‌گیری به بهترین شکل و دوری از حسرت و پشیمانی» چیست؟

- (۱) پاسخ مناسب به نیاز طبیعی ازدواج
 (۲) دور شدن از معاشرت‌های هوس‌آلود زودگذر
 (۳) کنار گذاشتن رسوم غلط و پندارهای باطل درباره ازدواج
 (۴) تبدیل شدن خانواده به محیط همدلی و اعتماد به بزرگ‌ترها

۵۹- اگر بخواهیم جلوه‌ای از عدل الهی را در آینه وحی به تصویر بکشیم، کدام آیه وافی ما به این مقصود خواهد بود؟

- (۱) «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا...»
 (۲) «لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَ زِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ...»
 (۳) «وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا...»
 (۴) «وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا...»

۶۰- مطابق حدیث شریف علوی که می‌فرماید: «حب الشيء یعمی و یصم» حب به چیزی، کدام صفت از انسان را دور می‌سازد و پیامبر اکرم (ص) در

بیان اهمیت ازدواج چه فرمودند؟

- (۱) عقل - «کسی که ازدواج کند، نصف دین خود را حفظ کرده است؛ پس باید برای نصف دیگر از خدا پروا داشته باشد.»
 (۲) عقل - «دو رکعت نماز شخصی متأهل برتر از هفتاد رکعت نمازی است که شخص مجرد می‌خواند.»
 (۳) انتخاب و اختیار - «کسی که ازدواج کند، نصف دین خود را حفظ کرده است؛ پس باید برای نصف دیگر از خدا پروا داشته باشد.»
 (۴) انتخاب و اختیار - «دو رکعت نماز شخصی متأهل برتر از هفتاد رکعت نمازی است که شخص مجرد می‌خواند.»

زبان انگلیسی ۲ و ۳

دانش‌آموزان گرامی در صورتی که شما زبان غیرانگلیسی (فرانسه یا آلمانی) آزمون می‌دهید، سؤال‌های مربوط به خود را (در صورت حضوری بودن) از مسئولین حوزه و در صورت غیرحضوری بودن از سایت کانون دریافت کنید.

۱۵ دقیقه

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

زبان انگلیسی ۳
Look it Up!, Renewable
Energy
درس ۲ و ۳
صفحه ۶۰ تا صفحه ۸۲
زبان انگلیسی ۲
Art and Culture
درس ۳
صفحه ۸۰ تا پایان صفحه ۱۰۷

- 61- If you ... with the quality of the product, you will have a chance to get your money back immediately.**
- 1) weren't satisfied
2) aren't satisfying
3) weren't satisfying
4) aren't satisfied
- 62- During the operation, the doctor had to be careful ... off any blood vessels or nerves.**
- 1) to don't cut
2) not to cut
3) cutting not
4) didn't cut
- 63- Have you ever been in a dangerous situation? What do you think you ... if you got lost or trapped in a place and no one knew your whereabouts?**
- 1) would do
2) will do
3) have done
4) had done
- 64- Stuck in bed with a broken leg, all I could do was to ... on the accident that put me there.**
- 1) reflect
2) depend
3) appreciate
4) imagine
- 65- I didn't think Larry and Patricia had anything in ..., but they talked all evening and it seemed that they could get along with each other.**
- 1) nature
2) opposition
3) common
4) agreement
- 66- The Earth's atmosphere, which consists ... of oxygen and nitrogen, is something that makes life possible.**
- 1) gradually
2) uncertainly
3) directly
4) primarily
- 67- Most traditional stories contain a/an ... lesson. In other words, they attempt to teach children how to behave while entertaining them.**
- 1) emotional
2) moral
3) magic
4) portable

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

With limited space for parks and gardens, architects often find it challenging to ...(68)... greenery in neighborhoods. One creative solution is to grow plants on unused areas like walls and rooftops. Adding gardens to rooftops or walls can create a pleasant environment. Using plants ...(69)... cover walls and rooftops can also keep cities cooler in the summer. Buildings and roads ...(70)... the sun's heat and hold it, causing a building or neighborhood to stay warmer longer. Plants, on the other hand, provide an enormous amount of shade. There is scientific evidence that growing a roof or wall garden can lower a building's energy ...(71)...

Rooftop gardens are also used to grow food. In recent years, these green spaces have slowly been included in the "local food movement." This is based on the belief that locally grown food reduces ...(72)... since it does not have to be transported far.

- 68-** 1) include
2) value
3) recognize
4) decrease
- 69-** 1) for
2) that they
3) to
4) and
- 70-** 1) consume
2) absorb
3) surround
4) generate
- 71-** 1) prices
2) levels
3) amounts
4) costs
- 72-** 1) fuel
2) pollution
3) demand
4) variety

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSEGE 1:

International trade is growing at a surprising pace. While the global economy has been expanding at a bit over 3% a year, the volume of trade has been rising at a compound annual rate of about twice that. Foreign products, from meat to machinery, play a more important role in almost every economy in the world, and foreign markets now tempt businesses that never much worried about sales beyond their nation's borders.

What lies behind this explosion in international commerce? The general worldwide decline in trade barriers, such as customs duties and import quotas, is surely one explanation. The economic opening of countries that have traditionally been minor players is another. But one force behind the import-export boom has passed all but unnoticed: the rapidly falling cost of getting goods to market. Theoretically, in the world of trade, shipping costs do not matter. Goods, once they have been made, are assumed to move instantly and at no cost from place to place. The real world, however, is full of frictions. Cheap labor may make Chinese clothing competitive in America, but if delays in shipment tie up working capital and cause winter coats to arrive in spring, trade may lose its advantages.

At the turn of the 20th century, agriculture and manufacturing were the two most important sectors almost everywhere, accounting for about 70% of total output in Germany, Italy and France, and 40-50% in America, Britain and Japan. International commerce was, therefore, dominated by raw materials, such as wheat, wood and iron ore, or processed commodities, such as meat and steel. But these sorts of products are heavy and bulky and the cost of transporting them is relatively high.

73- According to the passage, all of the following statements are true EXCEPT ... .

- 1) delay in shipment can lead to disadvantages in trade
- 2) the cost of transporting heavy and bulky products is relatively high
- 3) international trade is increasing at a greater rate than the world economy
- 4) the rapidly falling cost of getting goods to market has been greatly noticed

74- What does the pronoun "their" in paragraph 1 refer to?

1) foreign markets	2) businesses
3) sales	4) nations

75- The passage most probably continues with a discussion of ... .

- 1) the cost of transporting heavy goods to other countries and regions
- 2) the growth of technology and its effects on international commerce
- 3) most important sectors of international trade
- 4) how cheap workforce affects the competition in commerce

76- It can be understood from the passage that ... .

- 1) agriculture and manufacturing are not important sectors of trading anymore
- 2) the volume of trade has been rising at a compound annual rate of 6 percent
- 3) in theory, shipping cost is more important than other factors in trading
- 4) Japan imports more meat and steel than France

PASSEGE 2:

A genetically modified organism (GMO) is an animal, plant, or microbe whose DNA has been altered using genetic engineering techniques. Most animals that are GMOs are produced for use in laboratory research. These animals are used as “models” to study the function of specific genes and, typically, how the genes relate to health and disease. Some GMO animals, however, are produced for human consumption. Salmon, for example, has been genetically engineered to mature faster, and the U.S. Food and Drug Administration has stated that these fish are safe to eat.

GMOs are perhaps most visible in the produce section. The first genetically engineered plants to be produced for human consumption were introduced in the mid-1990s. Today, approximately 90 percent of the corn, soybeans, and sugar beets on the market are GMOs. Genetically engineered crops produce higher yields, have a longer shelf life, are resistant to diseases and pests, and even taste better. These benefits are a plus for both farmers and consumers.

Genetically modified foods do cause controversy, however. Genetic engineering typically changes an organism in a way that would not occur naturally. It is even common for scientists to insert genes into an organism from an entirely different organism. This raises the possible risk of unexpected allergic reactions to some GMO foods. Other concerns include the risk of the genetically engineered foreign DNA spreading to non-GMO plants and animals. So far, none of the GMOs approved for consumption have caused any of these problems.

77- According to the passage, it is TRUE that ... .

- 1) genetic engineering generally changes an organism in a natural way
- 2) most of the corn and soybeans on the market are genetically modified
- 3) genetically engineered crops can easily die from pests and diseases
- 4) farmers and consumers prefer to avoid using genetically engineered crops

78- The underlined word “altered” in paragraph 1 is closest in meaning to ... .

- 1) changed
- 2) identified
- 3) measured
- 4) reduced

79- Which of the following best expresses the relationship between paragraphs 2 and 3?

- 1) Paragraph 3 explains why the benefits of GMOs mentioned in paragraph 2 are simply not worth the harms and the costs.
- 2) Paragraph 3 provides even more reasons as to why the use of GMOs is not a positive idea.
- 3) Paragraph 3 mentions some of the possible risks and concerns of using GMOs to contrast the benefits mentioned in paragraph 2.
- 4) Paragraph 3 supports the central idea of paragraph 2 through the use of multiple examples.

80- There is enough information in the passage to answer all of the following questions EXCEPT ... .

- 1) when were the first genetically engineered plants to be produced for human consumption introduced?
- 2) what are some of the important benefits of using GMOs in the produce section?
- 3) what is one example of an animal that has been genetically modified?
- 4) why is it that some people are allergic to GMO foods while others are not?

صبح جمعه

۱۴۰۰/۱۲/۲۰

زمان شروع آزمون اختصاصی: ۹:۱۵

زمان پایان آزمون اختصاصی: ۱۱:۴۵

آزمون ۲۰ اسفند ماه ۱۴۰۰

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون بر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی	۱	۲	۳	۴	۶	
اقتصاد	۱	۲	۴	۵	۷	
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶	
عربی زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۷	
تاریخ	۱	۲	۴	۶	۷	
جغرافیا	۱	۲	۴	۵	۷	
جامعه‌شناسی	۱	۲	۵	۷	۸	
منطق و فلسفه	۱	۲	۳	۴	۶	
روان‌شناسی	۱	۲	۴	۵	۷	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۱۷۰	مدت پاسخ‌گویی: ۱۵۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۸۱	۹۰	۲۰
	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۹۱	۱۰۰	
۳	اقتصاد	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۴	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۵	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۶	عربی، زبان قرآن (۳) و (۲)	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۷	تاریخ (۳)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۲۰
	جغرافیا (۳)	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	
	تاریخ (۲)	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
	جغرافیای (۲)	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	
۱۱	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰
۱۲	جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۱۰
۱۳	فلسفه دوازدهم	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	۲۰
	فلسفه دوازدهم - سؤال‌های آشنا	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	
۱۵	منطق	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۱۰
۱۶	فلسفه یازدهم	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	۱۰
۱۷	روان‌شناسی	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	۱۰

ریاضی و آمار (۳)

 پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
 وقت پیشنهادی (مجموع دروس ریاضی): ۲۰ دقیقه

 دنباله‌های حسابی
 دنباله هندسی
 صفحه‌های (۶ تا ۷۸)

 ۸۱- در دنباله حسابی با جمله عمومی $a_n = \frac{1-2n}{3}$ ، مجموع جملات سیزدهم و سی‌ام کدام است؟

- (۱) -۲۸   (۲) -۳۲   (۳) -۱۶   (۴) -۱۸

۸۲- در یک دنباله هندسی تفاضل جمله دوم از جمله چهارم برابر با ۶ و نسبت مشترک آن برابر با ۲ است. جمله اول کدام است؟

- (۱) ۲   (۲) ۳   (۳) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ (۴) ۱

 ۸۳- اگر جملات سوم و هشتم یک دنباله حسابی به ترتیب با جملات چهارم دنباله $a_n = n^2$ و جمله هشتم دنباله $b_n = \frac{n(n+1)}{2}$ برابر باشند، جمله دهم

این دنباله حسابی کدام است؟

- (۱) ۳۶   (۲) ۳۸   (۳) ۴۴   (۴) ۴۸

 ۸۴- مجموع n جمله اول دنباله‌ای حسابی با جمله عمومی $a_n = 8n - 1$ از رابطه $S_n = kn^2 + hn$ به دست می‌آید. $k + h$ کدام است؟

- (۱) ۱   (۲) ۷   (۳) ۴   (۴) ۳

 ۸۵- دنباله $x, \delta, y, z, 17, k, \dots$ حسابی است. حاصل $x + y + z - k$ کدام است؟

- (۱) ۸   (۲) ۲   (۳) ۶   (۴) ۳

 ۸۶- اگر در یک دنباله هندسی $t_{n+1} = -3t_n$ (با شرط $n \geq 1$)، جمله اول دنباله برابر با $\frac{4}{3}$ باشد، جمله چندم دنباله برابر با ۱۰۸ می‌شود؟

- (۱) چهارم   (۲) پنجم   (۳) ششم   (۴) هفتم

 ۸۷- در یک دنباله هندسی با جملات $\dots, -2, -1, 3k+1$ و نسبت مشترک $\frac{1}{4}$ ، جمله پنجم دنباله کدام است؟

- (۱) -۸   (۲) ۱۶   (۳) $-\frac{1}{32}$ (۴) $\frac{1}{64}$

 ۸۸- اعداد $5, x, 11$ سه جمله متوالی دنباله حسابی و اعداد $3, 12, y$ سه جمله متوالی دنباله هندسی هستند. اگر اعداد x, a, b, c, y تشکیل دنباله

 هندسی بدهند، b کدام است؟

- (۱) -۱۲   (۲) ۱۲   (۳) ۲۴   (۴) ۳۶

۸۹- در یک دنباله هندسی افزایشی، مجموع دو جمله هفتم و نهم برابر ۲۴ و تفاضل جمله پنجم از نهم برابر ۱۶ است. جمله اول این دنباله کدام است؟

- (۱) $\sqrt{3}$ (۲) $\frac{2}{9}$ (۳) ۱   (۴) $\frac{2}{3}$

۹۰- حاصل ضرب سه جمله سوم یک دنباله هندسی ۱۲۵ است. جمله هشتم این دنباله کدام است؟

- (۱) ۵   (۲) ۱۵   (۳) ۲۰   (۴) ۲۵

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
صفحه‌های (۲۰ تا ۲۰)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

ریاضی و آمار (۲)

۹۱- کدام گزینه، گزاره محسوب نمی‌شود؟ (a و b اعداد حقیقی هستند.)

(۱) هر عدد رادیکالی، عددی حقیقی هم هست. (۲) مجذور هر عدد حقیقی همواره عددی منفی است.

(۳) $10 = 2 \times 3 + (2)^2$ (۴) دشوارترین درس رشته انسانی، ریاضی است.

۹۲- در ستون نتیجه گزاره مرکب) جدول ارزش‌گذاری مقابل، چند تا T مشاهده می‌شود؟ (T درست و F نادرست)

$\sim p$	$\sim q$	$p \Rightarrow (q \wedge \sim p)$	
T	T	?	۱ (۱)
T	F	?	۲ (۲)
F	T	?	۳ (۳)
F	F	?	۴ (۴)

۹۳- چند مورد از هم‌ارزی‌های زیر، درست هستند؟ (T درست و F نادرست)

الف $\sim p \vee (q \wedge F) \equiv p$ ب $[(q \vee p) \Rightarrow F] \equiv F$

ج $T \vee p \vee q \equiv p \vee q$ د $(T \Leftrightarrow \sim q) \equiv \sim q$

۱ (۴) ۲ (۳) ۳ (۲) ۴ (۱)

۹۴- نقیض گزاره $\sim p \Rightarrow ((p \wedge q) \vee q)$ با کدام گزاره زیر همواره هم‌ارز است؟

(۱) $\sim q \wedge p$ (۲) $\sim p \wedge q$ (۳) $p \vee q$ (۴) $q \wedge p$

۹۵- اگر ارزش گزاره $(\sim p \vee q) \wedge p$ درست باشد، ارزش گزاره $(\sim r) \vee (\sim q \wedge p)$ کدام است؟

(۱) هم ارزش با r (۲) T (۳) F (۴) هم ارزش با $\sim r$

۹۶- کدام استدلال زیر، مغالطه است؟

$$\begin{array}{l} a > 0 \Rightarrow a^3 > 0 \\ \sqrt{2} > 0 \\ \hline \therefore \sqrt{8} > 0 \end{array} \quad (1)$$

$$\begin{array}{l} a < 0 \Rightarrow a^3 < 0 \\ -8 < 0 \\ \hline \therefore -2 < 0 \end{array} \quad (2)$$

۳- اگر امروز بیشتر از ۱۰۰ میلیمتر برف ببارد آن‌گاه فردا جاده‌ها بسته خواهند شد.
امروز بیشتر از ۱۰۰ میلیمتر برف آمد.
∴ فردا جاده‌ها بسته خواهند شد.

۴- اگر در آزمون‌های کانون میانگین تراز بالاتر از ۷۰۰۰ داشته باشید، آن‌گاه در رشته حقوق دانشگاه تهران قبول می‌شوید.
زهرة در آزمون‌های کانون میانگین تراز بالاتر از ۷۰۰۰ دارد.
∴ زهرة در رشته حقوق دانشگاه تهران قبول می‌شود.

۹۷- p و r دو گزاره دلخواه و q یک گزاره درست هستند. گزاره $(p \wedge \sim q) \Rightarrow (\sim r \vee q)$ همواره هم‌ارز کدام گزینه است؟

(۱) T   (۲) F   (۳) $\sim q \vee p$ (۴) $p \wedge q$

۹۸- کدام یک از گزاره‌های زیر دارای ارزش درست است؟

(۱) عدد $\sqrt{2}$ گویا و $24 > 25$ است.

(۲) مونیخ پایتخت آلمان است اگر و تنها اگر ۴ عددی فرد باشد.

(۳) معکوس مجذور ۳ برابر $\frac{1}{9}$ است، نتیجه می‌دهد اعداد طبیعی زیرمجموعه اعداد صحیح نیستند.

(۴) شهر آبادان در شمال ایران است یا معادله $x^2 + 1 = 0$ دو ریشه حقیقی دارد.

۹۹- اگر p و q و r سه گزاره باشند، طوری که گزاره r ارزش درست داشته باشد و گزاره‌های $(\sim p \wedge q)$ و $r \Leftrightarrow (q \vee p)$ هم‌ارزش باشند،

ارزش کدام گزینه درست است؟

(۱) $r \Rightarrow \sim q$ (۲) $p \Leftrightarrow q$ (۳) $\sim p \Rightarrow \sim q$ (۴) $\sim r \Leftrightarrow p$

۱۰۰- نماد ریاضی عبارت «مربع مجموع نصف دو عدد، بزرگتر از ثلث حاصل ضرب آن دو عدد است.» کدام است؟

(۱) $\frac{y^2}{4} + \frac{x^2}{4} > \frac{xy}{3}$ (۲) $(\frac{x}{2} + \frac{y}{2})^2 > \frac{xy}{3}$ (۳) $(\frac{x}{2})^2 + (\frac{y}{2})^2 > \frac{x}{3} - \frac{x}{y}$ (۴) $(\frac{x}{2} + \frac{y}{2})^2 > \frac{x}{3} - \frac{y}{3}$

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد ایران
اقتصاد ایران در مسیر پیشرفت
صفحه‌های ۱۲۴ تا ۱۴۴

۱۰۱- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب مربوط به کدام دوره تاریخی جریان توسعه ایران است؟
الف) حتی ایجاد زمینه‌های قانونی (مثل قانون تجارت، قانون تعاونی‌ها و ...) و زیرساخت‌های مواصلاتی (مانند خط آهن، پل، راه)، امنیت نسبی، گسترش مدارس و دانشگاه‌ها و بهبود بهداشت هم نتوانست اقتصاد ایران را از ضعف ساختاری و هویتی برهاند.
ب) حاکمان وقت از موقعیت جهان و وظایف خطیر تاریخی خود تصور درستی نداشتند و به همین دلیل نتوانستند با انتخاب روش درست و بهره‌برداری از اوضاع خاص آن زمان، جریان پیشرفت و نوسازی را آغاز کنند.
ج) بخشی از درآمدهای نفتی کشور، صرف ساخت و ساز شد. کارخانه‌ها و مؤسسات زیادی شکل گرفت و دولت به‌عنوان کارفرمای بزرگ در عرصه اقتصاد مطرح شد.

- ۱) الف) از ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ ه. ش. ب) از ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ ه. ش. ج) بعد از پیروزی انقلاب اسلامی
۲) الف) سال‌های قبل از ۱۳۰۰ ه. ش. ب) از ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ ه. ش. ج) سال‌های قبل از ۱۳۰۰ ه. ش.
۳) الف) از ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ ه. ش. ب) سال‌های قبل از ۱۳۰۰ ه. ش. ج) از ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ ه. ش.
۴) الف) سال‌های قبل از ۱۳۰۰ ه. ش. ب) سال‌های قبل از ۱۳۰۰ ه. ش. ج) بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

۱۰۲- کدام گزینه مبین پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟
الف) «...» قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، که شامل «...» می‌شود، با عنوان «...» به مسائل اقتصادی کشور پرداخته و چارچوب کلی «نظام اقتصادی» مطلوب خود را ترسیم کرده است.

ب) این مطلب که «در تحکیم بنیان‌های اقتصادی، اصل، رفع نیازهای انسان در جریان رشد و تکامل اوست، نه هم‌چون دیگر نظام‌های اقتصادی تمرکز و تکاثر ثروت و سودجویی، زیرا که در مکاتب مادی، اقتصاد خود هدف است و بدین جهت در مراحل رشد، اقتصاد عامل تخریب، فساد و تباهی می‌شود ولی در اسلام، اقتصاد وسیله است و از وسیله، انتظاری جز کارایی بهتر در راه وصول به هدف، نمی‌توان داشت.» در چه قسمتی از «قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» آمده است؟

ج) تأکید «قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» در اصل ۴۸ بر کدام «نکته» است؟

د) اصول ۵۱ تا ۵۵ «قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران»، مبین کدام‌یک از محورهای کلی و ویژگی‌های اساسی «نظام اقتصادی کشور» از دید «قانون اساسی» است؟

- ۱) الف) فصل سوم - اصول ۵۳ تا ۶۰ - بخش‌های سه‌گانه اقتصادی «دولتی - تعاونی - خصوصی»، ب) مقدمه، ج) فعالیت‌های اقتصادی که تخریب غیرقابل جبران «محیط زیست» را به دنبال دارد، ممنوع است. د) امور مالی دولت
۲) الف) فصل سوم - اصول ۵۳ تا ۶۰ - بخش‌های سه‌گانه اقتصادی «دولتی - تعاونی - خصوصی»، ب) اصل ۵۳، ج) فعالیت‌های اقتصادی که تخریب غیرقابل جبران «محیط زیست» را به دنبال دارد، ممنوع است. د) توسعه پایدار و عدالت بین‌نسلی
۳) الف) فصل چهارم - اصول ۴۳ تا ۵۵ - اقتصاد و امور مالی، ب) مقدمه، ج) نباید تبعیضی بین مناطق مختلف کشور وجود داشته باشد. د) حقوق اقتصادی شهروندان

۴) الف) فصل چهارم - اصول ۴۳ تا ۵۵ - اقتصاد و امور مالی، ب) مقدمه، ج) نباید تبعیضی بین مناطق مختلف کشور وجود داشته باشد. د) امور مالی دولت

۱۰۳- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) وظیفه: «سیاست‌گذاری و مقررات‌گذاری اقتصادی و مالی» مربوط به کدام‌یک از قوای کشور است؟

ب) هر یک از موارد: «ورود به رقابت‌های اقتصادی منطقه‌ای»، «واگذاری کارخانه‌ها و شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی» مربوط به کدام دهه عمر انقلاب اسلامی است؟

پ) «دوران سازندگی» در کدام دهه عمر انقلاب اسلامی شکل گرفت و چه نتایجی داشت؟

- ۱) الف) قوه مجریه، ب) دهه چهارم - دهه سوم، پ) دهه دوم - دهه سوم، ج) دهه چهارم - دهه دوم، د) دهه دوم - دهه سوم
۲) الف) قوه مقننه، ب) دهه سوم - دهه دوم، پ) دهه چهارم - دهه دوم، ج) دهه چهارم - دهه دوم، د) دهه دوم - دهه سوم
۳) الف) قوه مجریه، ب) دهه سوم - دهه دوم، پ) دهه چهارم - دهه دوم، ج) دهه چهارم - دهه دوم، د) دهه دوم - دهه سوم
۴) الف) قوه مقننه، ب) دهه چهارم - دهه سوم، پ) دهه دوم - دهه سوم، ج) دهه دوم - دهه سوم، د) دهه دوم - دهه سوم

۱۰۴- عبارات کدام گزینه مبین پاسخ صحیح دو پرسش زیر است؟

الف) اقتصاد کشور باید پیوسته رشد و شکوفایی مستمر داشته باشد. برای دستیابی به این منظور، ...

ب) «سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران» در چه سالی تدوین شد و هدف این برنامه، رساندن ایران به کدام شرایط اقتصادی در سال ۱۴۰۴ هـ. ش است؟

۱) الف) علاوه بر ارتقای توان تولید به عنوان عنصر اساسی پیشرفت، مقاوم‌سازی اقتصاد و آسیب‌ناپذیری آن از فشارها و تکان‌های مختلف الزامی است.

ب) سال ۱۳۵۹ - ارتقای سطح درآمد سرانه و تولید ناخالص ملی و از بین بردن کامل بیکاری

۲) الف) لازم است تمامی فعالان اقتصاد کشور تصویر مطلوبی از آینده داشته باشند و بیشتر کشورها این هماهنگی بین نخبگان، مردم و فعالان

اقتصادی را با تدوین سند چشم‌انداز به دست می‌آورند. ب) سال ۱۳۵۹ - ارتقای سطح درآمد سرانه و تولید ناخالص ملی و از بین بردن کامل بیکاری

۳) الف) لازم است تمامی فعالان اقتصاد کشور تصویر مطلوبی از آینده داشته باشند و بیشتر کشورها این هماهنگی بین نخبگان، مردم و فعالان

اقتصادی را با تدوین سند چشم‌انداز به دست می‌آورند. ب) سال ۱۳۸۴ - کشوری با جایگاه اول اقتصادی در سطح منطقه آسیای جنوب‌غربی

۴) الف) علاوه بر ارتقای توان تولید به عنوان عنصر اساسی پیشرفت، مقاوم‌سازی اقتصاد و آسیب‌ناپذیری آن از فشارها و تکان‌های مختلف الزامی است.

ب) سال ۱۳۸۴ - کشوری با جایگاه اول اقتصادی در سطح منطقه آسیای جنوب‌غربی

۱۰۵- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) عبارت: «نظام اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.» مربوط به

کدام یک از اصول قانون اساسی است؟

ب) موضوع ... که در اصل ... قانون اساسی مطرح شده است به صورت غیرمستقیم با مسائل و امور اقتصادی مرتبط است.

ج) بخش خصوصی در اقتصاد شامل کدام فعالیت‌ها می‌شود؟

۱) الف) ۴۴، ب) شرکت‌های بیمه‌ای - ۲۶، ج) آن قسمت از صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها که

مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است.

۲) الف) ۴۵، ب) شرکت‌های بیمه‌ای - ۲۶، ج) آن قسمت از صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها که

مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است.

۳) الف) ۴۴، ب) تأمین اجتماعی - ۲۹، ج) آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است.

۴) الف) ۴۵، ب) تأمین اجتماعی - ۲۹، ج) آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است.

۱۰۶- عامل تسریع جریان پیشرفت کشورهای اروپایی در سال‌های قبل از ۱۳۰۰ هـ. ش، کدام است؟

۱) گسترش صنایع پایه و بهبود شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در این کشورها

۲) رقابت شدید نظامی و تجاری دولت‌های اروپایی با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر

۳) محدود شدن دخالت دولت‌های این کشورها در اقتصاد و افزایش تحرک بخش خصوصی

۴) غلبه بر رقبا پر قدرت خود از طریق نفوذ به بازارهای جهان و کسب سرمایه فراوان

۱۰۷- کدام گزینه جاهای خالی عبارات زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

الف) انفال و ثروت‌های عمومی از قبیل ارث بدون وارث، اموال مجهول‌المالک و اموال عمومی که از غاصبین مسترد می‌شود ...

ب) دولت موظف است ثروت‌های ناشی از ربا، غصب، رشوه، اختلاس، سرقت و سایر موارد غیر مشروع را به ...

ج) حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسل‌های بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند، وظیفه ... تلقی می‌گردد.

۱) الف) در اختیار مردم است و باید صرف امور عام‌المنفعه شود. ب) حساب‌های خزانه‌داری کل، واریز و یا در جهت عملیات عمرانی کشور به کار گرفته

شود. ج) دولت

۲) الف) در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت به آن‌ها عمل نماید. ب) صاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن او به

بیت‌المال بدهد. ج) عمومی

۳) الف) در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت به آن‌ها عمل نماید. ب) حساب‌های خزانه‌داری کل، واریز و یا در جهت عملیات

عمرانی کشور به کار گرفته شود. ج) عمومی

۴) الف) در اختیار مردم است و باید صرف امور عام‌المنفعه شود. ب) صاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن او به بیت‌المال بدهد. ج) دولت

۱۰۸- چند عبارت از عبارات زیر در خصوص اقتصاد مقاومتی و مؤلفه‌های آن درست است؟

- الف) عوامل اصلی تولید در اقتصاد کشور به‌عنوان محرک اصلی پیشرفت باید از درون کشور نشأت بگیرد.
 ب) اقتصاد مقاومتی، تضمین‌کننده عزت و پیشرفت کشور در بلندمدت و رفع‌کننده مشکلات جاری در کوتاه‌مدت است.
 ج) اقتصاد مقاوم همچنان که در مقابل موانع بیرونی استحکام لازم را حفظ می‌کند، باید به برطرف کردن ضعف‌های درونی نیز بپردازد.
 د) در اقتصاد مردمی، برنامه‌های دولت، زمینه‌ساز کاهش مشارکت مردم در اقتصاد است.
 ه) فراگیر شدن دانش در تمام سطوح تولیدی و به‌کارگیری آن توسط تمامی تولیدکنندگان، منجر به افزایش هزینه‌ها و کاهش درآمدهای ملی می‌شود.
 و) اقتصادهای تک‌محصولی، مقاومت و در پی آن پیشرفت کشور را تضمین می‌کنند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۰۹- عوامل کدام گزینه به تنوع منابع درآمدی ایران کمک می‌کند؟

- ۱) حرکت به سمت فروش نفت خام به جای فرآورده‌های نفتی - افزایش صادرات نفتی - تمرکز بر سرمایه‌گذاری خارجی
 ۲) اصلاح نظام مالیاتی - افزایش صادرات غیرنفتی - حرکت به سمت فروش فرآورده‌های نفتی به جای نفت خام
 ۳) اصلاح نظام مالیاتی - متکی بودن تنها بر صادرات یک محصول مهم - حرکت به سمت فروش نفت خام به جای فرآورده‌های نفتی
 ۴) تمرکز بر سرمایه‌گذاری خارجی - متکی بودن تنها بر صادرات یک محصول مهم - اصلاح نظام مالیاتی

۱۱۰- کدام گزینه، بیانگر پاسخ درست و کامل سؤالات زیر است؟

الف) مطلب «افزایش قدرت تولید و انتخاب زنجیره‌های اقتصادی دارای مزیت، باید به‌عنوان محور حرکت اقتصادی مورد توجه قرار گیرد.» مربوط به کدام مؤلفه اقتصاد مقاومتی است؟

ب) مطلب «مالکیت شخصی که از راه مشروع باشد محترم است. ضوابط آن را قانون معین می‌کند.» مربوط به کدام محور کلی و ویژگی‌های اساسی نظام کشور است و اصل مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی مربوط به آن کدام است؟

ج) کدام گزینه در ارتباط با ضوابط مندرج در اصل ۴۳ قانون اساسی درست نیست؟

۱) الف) کاهش اتکای بودجه و تراز تجاری به درآمدهای نفتی ب) منابع مالی حکومت برای ایفای وظایف خود - اصل ۴۷ ج) جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور

۲) الف) پیشرو، مولد و فرصت‌ساز ب) حقوق اقتصادی شهروندان - اصل ۴۷ ج) در بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های اقتصادی میان مناطق مختلف کشور، نباید تبعیضی در کار باشد.

۳) الف) پیشرو، مولد و فرصت‌ساز ب) توسعه پایدار و عدالت بین نسلی - اصل ۵۰ ج) منع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام

۴) الف) کاهش اتکای بودجه و تراز تجاری به درآمدهای نفتی ب) امور مالی دولت - اصل ۵۱ ج) در بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های اقتصادی میان مناطق مختلف کشور، نباید تبعیضی در کار باشد.

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن چهاردهم
(دوره معاصر و انقلاب اسلامی)
اختیارات شاعری (۲)، وژنی
اشراق، ایهام و ایهام تناسب
و کارگاه تحلیلی فصل
صفحه‌های ۶۶ تا ۹۴

۱۱۱- هر دو مورد کدام گزینه درباره نویسندگان نشر دوره معاصر نادرست است؟

الف) داستان‌نویسی نوین در مرحله اول با افرادی مانند صادق هدایت، بزرگ علوی و جمال میرصادقی گسترش یافت.

ب) نخستین رمان تاریخی این دوره را محمدباقر میرزاخسروی با نام «شمس و طغرا» نوشت.

ج) جلال آل احمد با «مدیر مدرسه» و سیمین دانشور با «سووشون» از معروف‌ترین نویسندگان این دوره‌اند.

د) یک سال بعد از انتشار «یکی بود، یکی نبود» اثر محمدعلی جمال‌زاده، اولین نمایشنامه معاصر با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم حسن مقدم نوشته شد.

ه) از شناخته‌شده‌ترین نویسندگان دوره مقاومت، می‌توان به هوشنگ گلشیری نویسنده رمان «بره گمشده راعی» و امین فقیری نویسنده رمان «دهکده پرمال» اشاره کرد.

الف - د (۱) ج - ه (۲) ه - الف (۳) د - ب (۴)

۱۱۲- پدیدآورندگان «برآشفتن گیسوی تاک - دری به خانه خورشید - طوفان در پرانتز» به ترتیب خالق آثار ... نیز هستند.

۱) صدای سبز - دستور زبان عشق - ظهر روز دهم

۲) آینه‌های ناگهان - از این ستاره تا آن ستاره - تنفس صبح

۳) خواب ارغوانی - از آسمان سبز - بی‌بال پریدن

۴) گوشواره عرش - در کوچه آفتاب - سنت و نوآوری در شعر معاصر

۱۱۳- در همه ابیات، خاقانی با استفاده از اختیار شاعری ابدال، وزنی ناهمسان را به وزنی دوری تبدیل کرده است؛ به جز ...

۱) هر مجلسی و شمعی من تابشی نیستم

هر منزلی و ماهی من اختری ندارم

۲) ریحان هر سفالی بی‌کژدمی نیستم

جُلاب هر طبیبی بی‌نشتری ندارم

۳) بر دشمنان نهم دل چون دوستان نیستم

با بدتری بسازم چون بهتری ندارم

۴) خاقانی غریبم و در تنگنای شروان

دارم هزارانده و انده‌بری ندارم

۱۱۴- بیت زیر، فاقد کدام اختیارات شاعری است؟

«به صورت از نظر ما اگر چه محبوب است

همیشه در نظر خاطر مرفه ماست»

۱) ابدال - بلند بودن هجای پایانی

۲) حذف همزه - ابدال

۳) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن - حذف همزه

۴) بلند بودن هجای پایانی - بلند تلفظ کردن هجای کوتاه

۱۱۵- کدام بیت فاقد اختیارات شاعری «وزنی» است؟

۱) تنم ز حرص یکی نان چو آینه روشن

چو شانه شد همه دندان ز فرق سر تا ساق

۲) تا کی ز مختصر نظری جسم و جان تهی

این از فروغ آتش و آن از نمای خاک

۳) در فلک صوت جرس زنگل نباشان است

که خروشیدنش از دخمه دارا شنوند

۴) مورچه را جای شود دست جم

سوی مگس وحی کند غیب دان

۱۱۶- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «پرتو روی تو تا در خلوتم دید آفتاب می‌رود چون سایه هر دم بر در و بامم هنوز»
- (۱) ایهام، جناس، تشبیه، استعاره
(۲) ایهام تناسب، تشخیص، اغراق، تشبیه
(۳) ایهام، تلمیح، اغراق، جناس
(۴) ایهام تناسب، تلمیح، استعاره، اغراق

۱۱۷- کدام گزینه ترتیب ابیات زیر را براساس داشتن آرایه‌های «تشبیه، ایهام، استعاره، ایهام تناسب و مجاز» درست نشان می‌دهد؟

- (الف) از لب میگون او قانع به دشنامم که می
(ب) در گل تیره ما گشت نهان خورشیدی
(ج) حسن را از چشم بد شرم و حیا دارد نگاه
(د) چگونه در دل تنگم قرار گیرد صبر
(ه) در سواد چشم او بنگر نگاه گرم را
- (۱) الف، ج، ب، د، ه
(۲) از رگ تلخی، دواند ریشه در دل بیشتر
روی خورشید به گل چون بتوانم اندود
شمع را فانوس از باد صبا دارد نگاه
که می‌زند سر زلف تو حلقه بر در دل
گر ندیدی برق در ابر سیاه نوبهار
- (۳) ب، الف، ج، ه، د
(۴) د، ه، الف، ج، ب

۱۱۸- آرایه‌های مشترک ابیات زیر کدام‌اند؟

- تا نیارد بخیه راز تو را بر روی کار
گر تو یوسف‌صفت از خانه به بازار آیی
- (۱) ایهام، تشبیه، حسن تعلیل
(۲) چرخ دارد از کواکب بر دهن مسمارها
دل شهری همه بر آتش سودا فکنی
- (۳) ایهام، مجاز، تشبیه
(۴) ایهام تناسب، تشبیه، حسن تعلیل

۱۱۹- آرایه مقابل کدام بیت نادرست آمده است؟

- (۱) دوش هر چند که بر دل ز مژه آب زدم
(۲) به حیرتم چو در ابر سفید باران نیست
(۳) سعدی اگر طالبی راه رو و رنج بر
(۴) همی‌خواهم که رویت باز بینم
- کم نشد آتش شوق تو دل شیدا را (تشبیه)
چه دجله‌هاست که در چشم اشکیار من است (اغراق)
یا برسد جان به حلق یا برسد دل به کام (ایهام تناسب)
جز اینم در جهان کام دگر نیست (کنایه)

۱۲۰- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) ز اکسیر محبت شد طلا خاک وجود من
(۲) همه ذرات جهان مضطرب از عشق تواند
(۳) چون شب‌بنم اوفتاده بدم پیش آفتاب
(۴) شکوه عشق نگه کن که موی مجنون را
- سمندر در حریم شعله زرین‌بال می‌گردد
خاک را چون فلک از شوق تو آرامی نیست
مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم
فلک به شعشعه آفتاب شانہ کند

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل چهارم؛ سبک‌شناسی قرن‌های
دهم و یازدهم (سبک هندی)
پایه‌های آوایی همسان و دلختی، کنایه
صفحه‌های ۷۹ تا ۸۰

۱۲۱- با توجه به ویژگی‌های شعر سبک هندی، کدام یک از موارد زیر نادرست است؟

- (۱) زبان شعر سبک هندی، زبان جدید فارسی است و از مختصات زبان قدیم مخصوصاً سبک خراسانی در آن خبری نیست.
- (۲) شاعران این دوره برای مضمون‌سازی از هر پدیده‌ای در عالم طبیعت یا هر موضوعی در قلمرو ذهن استفاده می‌کردند.
- (۳) قالب مسلط در این دوره، به‌ظاهر غزل است؛ اما غزلی که گاهی به چهل بیت هم می‌رسد و تکرار قافیه در آن امری طبیعی است.
- (۴) شعر هندی شعری صورت‌گراست، نه معنی‌گرا، و شاعران به صورت بیشتر توجه دارند تا به معنی.

۱۲۲- چه تعداد از نویسندگان آثار زیر به‌درستی معرفی شده‌اند؟

«عباس‌نامه: وحید قزوینی - محبوب‌القلوب: خواندمیر - احسن‌التواریخ: حسن بیگ روملو - عین‌الحیات: قاضی نورالله شوشتری - تذکره شاه طهماسب: میرزا برخوردار فراهی - جامع عباسی: شیخ بهایی»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۲۳- وزن کدام بیت همسان نیست؟

- (۱) چون خنده زند ساقی صهباخور و خوش‌دل زی
- (۲) ترک حیات گفتیم کام از لبش گرفتیم
- (۳) نشسته خیل غمش در دل شکسته من
- (۴) آن که نهاده در دلم حسرت یک نظاره را

- (۱) چون گریه کند مینا ساغرکش و خندان باش
- (۲) الحق که جای رشک است بر کامرانی ما
- (۳) درست شد همه کاری از این شکست مرا
- (۴) بر لب من کجا نهد لعل شراب‌خواره را

۱۲۴- وزن کدام بیت دوری نیست؟

- (۱) سر و کار من فتاده به غزال شوخ‌چشمی
- (۲) موی میانست که آن یک سر مو بیش نیست
- (۳) به جان پاک تو ای معدن سخا و وفا
- (۴) جهان فرتوت باز جوانی از سر گرفت

- (۱) که درون دیده من ز نظر جدا نشسته
- (۲) نیست تو گویی از او یک سر مو در میان
- (۳) که صبر نیست مرا بی تو ای عزیز بیا
- (۴) به سر ز یاقوت سرخ شقایق افسر گرفت

۱۲۵- کدام بیت فاقد «کنایه» است؟

- (۱) دو اسبه بر اثر لا بران بدان شرطی
- (۲) دو چشمه‌اند یکی قیر و دیگری سیماب
- (۳) ببر طناب هوس پیش از آنکه ایامت
- (۴) در این مقام کسی کو چو مار شد دو زبان

- (۱) که رخت نفکنی آلا به منزل «آلا»
- (۲) شب بنفشه‌وش و روز یاسمن سیماب
- (۳) چهار میخ کند زیر خیمه خضرا
- (۴) چو ماهی است بریده زبان در آن مأوا

۱۲۶- آرایه‌های روبه‌روی کدام بیت کاملاً درست ذکر شده‌اند؟

- (۱) نشاید با لبیت غیری چو طوطی همنفس دیدن
 (۲) بهشت وصلت از جور رقیبان دوزخ من شد
 (۳) چو یعقوب از غم یوسف ز عالم دیده پوشیدم
 (۴) نظر بر غیر «اهلی» را دو جرم است ای گل خندان
- که از خال تو هم نتوان برین شکر مگس دیدن (ایهام، استعاره)
 که در یک دیدنم صد بار باید پیش و پس دیدن (تشبیه، مجاز)
 که من بی‌دوست در عالم نخواهم هیچکس دیدن (مجاز، تلمیح)
 یکی از گل نظر بستن یکی بر خار و خس دیدن (تشخیص، کنایه)

۱۲۷- کدام بیت فاقد «تشبیه» و دارای «کنایه» است؟

- (۱) چشمی است که باید به رخ هر دو جهان بست
 (۲) کسی هم بوده کز حسنش ترنج از دست‌شناسان
 (۳) آهنگ چمن کن که به کف بهر تو دارد
 (۴) چاره درد جدایی تویی ای مرگ چه باشد
- گر رفتن از این خانه دری داشته باشد
 توانند از جمال یوسفی قطع نظر کردن
 گل ساغر و نرگس قدح و لاله پیاله
 اگر از کار فروبسته من عقده گشایی

۱۲۸- تعداد کنایه در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) هر که چون صورت چین دیده به روی تو گشاد
 (۲) مگر آن لحظه رقیب تو ز من پوشد چشم
 (۳) چشم صیادت که آهو را نیاوردی به چشم
 (۴) گر حریفان تو ساقی به می از دست شدند
- چشم دیگر ز تماشای تو بر هم نهاد
 که رود خاک وجود من دلخسته به باد
 دام از بی حاصلی در هر گذر خواهد نهاد
 اهلی دل‌شده ناخورده می از پای افتاد

۱۲۹- مفهوم بیت زیر با گزینه ... قرابت دارد.

- «پیشانی عفو تو را پرچین نسازد جرم ما»
 (۱) برنگیرم ز خط حکم تو پیشانی خویش
 (۲) به خوان عفو نه آن شکرین مذاقم من
 (۳) پرده‌ای از عفو بر روی گناه من بپوش
 (۴) پیش عفو حق چه باشد جرم ما آلودگان
- آیینه کی بر هم خورد از زشتی تمثال‌ها
 که خداوند ببسته است به پیشانی من
 که تلخ‌کام مرا زهر انتقام کند
 روز محشر گر مرا ایجاد خواهی ساختن
 بحر از سیلاب یک ساعت دگرگون می‌شود

۱۳۰- مفهوم ابیات کدام گزینه قرابت دارند؟

- (الف) ای گل که موج خنده‌ات از سر گذشته است
 (ب) به اشک تلخ از آن گل‌عذار قانع شو
 (ج) گریه در دنبال دارد شادی بی‌عاقبت
 (د) این یک دو هفته‌ای که تو را هست خُرده‌ای
- آماده باش گریه تلخ گلاب را
 که گل نهفته چو گردد گلاب خالی نیست
 برق تا گردید خندان ابر باریدن گرفت
 ای گل ز بلبلان خبری می‌گرفته باش

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳)
ثلاث قصص قصيرة
درس ۳
صفحه‌های ۳۷ تا ۵۲
عربی زبان قرآن (۲)
ارحموا ثلاثة / لا تقنطوا
درس ۶ تا پایان درس ۷
صفحه‌های ۷۱ تا ۹۸

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۳۱ - ۱۳۴)

۱۳۱- «قد نسمع كلاماً من فلاح عجوزٍ يُعجبنا جداً و يؤثر فينا لأنه يعكس صفاء قلب قائله!»:

(۱) گاهی سخنی از کشاورز پیری می‌شنویم که بسیار ما را به شگفت می‌آورد و در ما تأثیر می‌گذارد زیرا پاکی قلب گوینده‌اش را منعکس می‌کند!

(۲) شاید از پیرمرد کشاورزی که بسیار خوشمان می‌آید، حرفی بشنویم و در ما اثر بگذارد چون صفای قلب او را برایمان باز می‌تاباند!

(۳) گاهی حرفی از کشاورز پیری می‌شنویم که ما را متعجب می‌کند و واقعاً بر ما تأثیر می‌گذارد درحالی که قلب صاف گوینده‌اش را منعکس می‌نماید!

(۴) ممکن است سخن کشاورز پیری را بشنویم که ما را بسیار به شگفت آورد و در ما اثر بگذارد زیرا پاکی قلب گوینده از آن بازتابیده می‌شود!

۱۳۲- «بُنِي! لم لا تروح نحو والدك و لا تقبل وجهه و لا تتكلم معه عندما تشعر بالحنن؟!»: پسرکم! .....

(۱) برای چه زمانی که احساس غم می‌کنی پدر به طرفت نمی‌آمد و چهره‌ات را نمی‌بوسید و با تو حرف نمی‌زد؟!!

(۲) چرا به سمت پدرت نمی‌روی و صورت او را نمی‌بوسی و با او صحبت نمی‌کنی وقتی که احساس غم می‌کنی؟!!

(۳) برای چه به سمت پدرت نمی‌روی و صورتش را نمی‌بوسی و با او حرف نمی‌زنی زمانی که احساس غم می‌کنی؟!!

(۴) چرا به طرف پدرت نرفته‌ای و چهره‌اش را نبوسیده‌ای و با او صحبت نکرده‌ای هرگاه که دچار احساس غم می‌شوی؟!!

۱۳۳- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) ما كان لنا في آراء المفكرين إلا الخير! انديشمندان در نظراتشان جز خیر برای ما ندارند!

(۲) لم يُشاهد في حياة الوالدين إلا الصدق و الأمانة! در زندگی پدر و مادر جز صداقت و امانت دیده نمی‌شود!

(۳) لن ينزعج من سلوك الأَوْلَادِ السَّيِّئِ إلا الوالدان! از رفتار زشت فرزندان تنها پدر و مادر آزرده‌خاطر خواهند شد!

(۴) علينا ألا نعتد في مواجهة الصعوبات إلا على أنفسنا! ما باید فقط در رویارویی با سختی‌ها بر خودمان تکیه کنیم!

۱۳۴- «دانش‌آموز ساکت شد؛ زیرا چیزی درباره موضوع نمی‌دانست!»؛ عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) صارت الطالبة ساكته لأنها لم تعرف شيئاً حول الموضوع!

(۲) صار الطالب ساكناً لأنه كان لا يعرف شيئاً عن الموضوع!

(۳) يصير التلميذ ساكناً لأنه ما كان يعرف شيئاً عن الموضوع!

(۴) أصبحت تلميذة ساكته لأنها كانت لا تعرف شيئاً حول الموضوع!

١٣٥- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: « كَانَ الشَّبَابُ يَلْعَبُونَ بِالْكُرَةِ عَلَى الشَّاطِئِ وَ بَعْدَ اللَّعْبِ صَارُوا نَشِيطِينَ! »

- (١) نشيطين: اسم - جمع سالم للمذكر - معرب / خبر « صار » (من الأفعال الناقصة) و منصوب
- (٢) الشَّاطِئِ: اسم - مفرد مذكر - اسم مكان - معرفة / مجرور بحرف الجر؛ على الشَّاطِئِ: جارٌّ و مجرور
- (٣) الشَّبَابِ: جمع مكسر (مفرد: شاب) - اسم فاعل - معرف بأل - معرب / اسم « كَانَ » و مرفوع بالضمّة
- (٤) يَلْعَبُونَ: مضارع (معناه يدلّ على الماضي الإستمراري) - مجرد ثلاثي - لازم / فعل و فاعل؛ خبر « كَانَ » (من الأفعال الناقصة)

١٣٦- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) الرَّاسِبُونَ فِي الْمَدْرَسَةِ هُمُ الَّذِينَ مَا نَجَحُوا فِي الْإِمْتِحَانَاتِ!
  - (٢) قَرَأْتُ كِتَابًا حَوْلَ مُؤَلَّفِ مُعْجَمِ الْمُعْرَبَاتِ الْفَارِسِيَّةِ فِي الْعَرَبِيَّةِ!
  - (٣) ﴿ ... أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً ﴾
  - (٤) تَذَهَبُ الرَّائِزَةُ عِنْدَ مُوظَّفِ الْإِتِّصَالَاتِ لِتَسْتَطِيعَ أَنْ تَشْتَرِيَ بِطَاقَةَ الشُّحْنِ!
- ١٣٧- « . . . . . فِي هَذَا السُّؤَالِ هَلْ . . . . . ، . . . . . لِمُوْجِهَةِ الْوَبَاءِ الْعَالَمِيِّ الْقَادِمِ؟! » عَيْنِ الْخَطَأِ لِتَكْمِيلِ لِفَرَاغَاتِ:

- (١) فَكَّرَنْ / أَنْتَنْ / مُسْتَعِدَّاتِ
- (٢) لَنْفَكَّرْ / أَصْبَحْنَا / مُسْتَعِدِّينِ
- (٣) لَنْفَكَّرْ / نَحْنُ / مُسْتَعِدِّينِ
- (٤) فَكَّرَنْ / أَصْبَحْتُنَّ / مُسْتَعِدَّاتِ

١٣٨- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي اسْتِخْدَامِ الْفِعْلِ الْمَضَارِعِ: (حَسَبِ الْمَعْنَى)

- (١) قَالَ أَحَدُ الرِّجَالِ: ابْتَعِدُوا عَنِ الذَّنُوبِ ابْتِعَادًا وَ لَا تَتَسَوْنَ اللَّهَ لِحِظَةً!
- (٢) إِنَّكَ سَتَمْتَنِعِينَ عَنِ النَّوْمِ حَتَّى تَسْتَطِيعِي أَنْ تُرَاقِبِي طِفْلَتَكَ الصَّغِيرَةَ!
- (٣) إِنَّ الْعُقُلَاءَ قَدْ بَحِثُوا عَنِ عِلَلِ تَقَدُّمِ الْآخِرِينَ لِنَ يَجْعَلُوهَا نَصَبَ أَعْيُنِهِمْ!
- (٤) لَمْ يَسْتَطِعْ أَحَدٌ مِنَ اللَّاعِبِينَ الْحَصُولَ عَلَى النَّجَاحِ فِي الْمُبَارِيَّاتِ الْآتِيَةِ!

١٣٩- عَيْنِ فِعْلِ «كَانَ» مُخْتَلَفًا فِي الْمَعْنَى:

- (١) ﴿ لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَ إِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِلسَّائِلِينَ ﴾
- (٢) كَانَتْ الْغُرْفُ الَّتِي تَقَعُ فِي الطَّابِقِ الثَّامِنِ نَظِيفَةً جَدًّا!
- (٣) كَانَتْ مَوَاعِظُ الْقُرْآنِ الَّتِي تَدْعُونَا إِلَى مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ نَافِعَةً!
- (٤) كَانَ الْإِمَامُ عَلِيٌّ (ع) أَسْوَةً حَسَنَةً فِي الْعَدَالَةِ وَ الْأَخْلَاقِ لِلبَشَرِ!

١٤٠- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمُسْتَثْنَى مِنْهُ:

- (١) لَا أُنْذِرُكَ الْأَفْضَلَ فِي أَيَّامِ الدَّرَاسَةِ إِلَّا أَقْدَمَهُمْ!
- (٢) يَا أَيُّهَا التَّلَامِيذُ لَا تَتْرَكُوا الْجُلُوسَةَ إِلَّا بَعْدَ الْإِجَابَةِ!
- (٣) لَا يَهْتَمُّ هَؤُلَاءِ الْمُواطِنُونَ بِنِظَافَةِ الْبَيْئَةِ إِلَّا مَنْ هُوَ أَكْثَرُ فَهْمًا!
- (٤) لَا تَتَّبِعْ الْحَيَوَانَاتِ الْمُفْتَرَسَةَ هَذِهِ الْفَرَائِسَ إِلَّا وَاحِدَةً مِنْهَا كَانَتْ أَكْبَرَ!

درس‌های ۹۵۷
صفحه‌های ۹۲ تا ۱۲۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس تاریخ و جغرافیا): ۲۰ دقیقه

تاریخ (۳)

۱۴۱- چرا کشور انگلستان در بخش‌های جنوبی ایران، سرمایه‌گذاری وسیعی انجام داده بود؟

- (۱) سرکوب قیام‌های مستقل در مبارزه با استعمار
- (۲) پی بردن به اهمیت نفت در مبادلات جهانی
- (۳) نیاز به زیرساخت مناسب برای عرضه محصولات
- (۴) اعمال نفوذ در مسیر ارتباطی هندوستان و اروپا

۱۴۲- اسکان اجباری عشایر و ایلات به وسیله حکومت رضاشاه چه نتیجه‌ای داشت؟

- (۱) به وجود آمدن نامنی در مرزها
- (۲) شورش گسترده ایلات و عشایر
- (۳) مهاجرت بی‌رویه عشایر به شهرها
- (۴) ایجاد وابستگی دامی به بیگانه

۱۴۳- موسولینی که سودای احیای دوباره امپراتوری روم باستان و تسلط بر دریای مدیترانه را در سر می‌پروراند، در سال ۱۹۳۵ میلادی به کدام کشور لشکرکشی کرد؟

- (۱) نیجریه
- (۲) اتیوپی
- (۳) سودان
- (۴) الجزایر

۱۴۴- کدام یک از گزاره‌های زیر، در ارتباط با تحولات رخ داده در چین پس از جنگ جهانی دوم صحیح می‌باشد؟

- (۱) با تلاش آمریکا، اختیارات امپراتور کاهش یافت و از این زمان با برنامه‌ریزی بر روی تولید و صنعت، به اقتصادی پیش‌رو در جهان تبدیل شد.
- (۲) با شدت گرفتن جنگ داخلی در چین، کمونیست‌ها به رغم حمایت آمریکا از ملی‌گرایان، جمهوری خلق چین را در این کشور تأسیس کردند.
- (۳) آزادی‌خواهان این کشور با حمایت شوروی علیه امپراتور، دست به اعتراض زدند و موفق به برکناری امپراتور و ایجاد دموکراسی در چین شدند.
- (۴) نمایندگان کنگره به رهبری مائو علیه ظلم موجود در کشور به پا خاستند و انگلستان به ناچار در برابر درخواست استقلال چین تسلیم شد.

۱۴۵- کدام یک از گزینه‌های زیر، در ارتباط با اوضاع سیاسی و اجتماعی ایران پس از شهریور ۱۳۲۰ صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) در این دوره، مطبوعات و احزاب به صورت گسترده و با شور و شوق فراوان فعالیت می‌کردند و نقش مؤثری در تحولات سیاسی داشتند.
- (۲) احمد قوام، نخست‌وزیر وقت، طی موافقتنامه‌ای امتیاز نفت شمال را به شوروی واگذار کرد، اما نمایندگان مجلس موافقتنامه مذکور را رد کردند.
- (۳) محمدرضاشاه پهلوی در ابتدای سلطنتش متعهد شد که مطابق قانون اساسی به عنوان یک پادشاه مشروطه، فقط سلطنت کند نه حکومت.
- (۴) پس از مذاکرات میان دولت ایران و شرکت نفت ایران و انگلیس، قراردادی الحاقی که تأمین‌کننده حقوق و منافع کشور ما بود، تدوین و امضا شد.

۱۴۶- کدام یک از گزینه‌های زیر، از جمله علل مهم مخالفت مجلس شانزدهم با قرارداد الحاقی گس- گلشایان نمی‌باشد؟

- (۱) نقض حاکمیت ملی و استقلال کشور
- (۲) نادیده گرفتن حقوق مادی مردم ایران
- (۳) اتخاذ سیاست موازنه منفی در مقابل بیگانگان
- (۴) مشروعیت‌بخشی به تسلط بیگانگان بر صنعت نفت

۱۴۷- کدام یک از گزینه‌های زیر، از اقدامات انگلستان در جهت جلوگیری از تصویب و اجرای قانون ملی شدن نفت ایران نمی‌باشد؟

- (۱) طرح شکایت از ایران در مجامع بین‌المللی
- (۲) فرستادن کشتی‌های جنگی خود به خلیج فارس
- (۳) درخواست از سایر کشورها برای تحریم خرید نفت
- (۴) خارج کردن سرمایه‌های شرکت نفت از ایران

۱۴۸- دولت دکتر مصدق برای مقابله با تهدیدها و تحریم‌های اقتصادی انگلستان، به چه اقدامی مبادرت نمود؟

- (۱) اقدام به قطع رابطه سیاسی با لندن کرد.
- (۲) برنامه اقتصاد بدون نفت را اجرا کرد.
- (۳) از کشور آمریکا درخواست پشتیبانی کرد.
- (۴) کنسرسیوم شرکت‌های نفتی را منحل کرد.

۱۴۹- کشور ایران پس از کودتای ۲۸ مرداد، تولید و فروش نفت ایران را به کنسرسیومی متشکل از شرکت‌های نفتی کدام کشورها واگذار کرد؟

- (۱) انگلستان، آمریکا، سوئد و هلند
- (۲) فرانسه، آمریکا، آلمان و انگلستان
- (۳) آلمان، آمریکا، فرانسه و سوئد
- (۴) آمریکا، هلند، انگلستان و فرانسه

۱۵۰- در ۱۶ آذر ۱۳۳۲، دانشجویان دانشگاه تهران در اعتراض به چه وقایعی تظاهرات کردند؟

- (۱) واگذاری مجدد صنعت نفت ایران به کنسرسیومی متشکل از کشورهای بیگانه
- (۲) تصویب لایحه کاپیتولاسیون در مجلس و از سرگیری فعالیت حزب توده در ایران
- (۳) انحلال نهضت تازه تأسیس مقاومت ملی و اخراج شماری از اساتید از دانشگاه تهران
- (۴) برقراری روابط سیاسی مجدد با انگلستان و سفر معاون رئیس‌جمهور آمریکا به ایران

جغرافیا (۳)
پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

درس ۴
 قنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)
 درس ۵
 (تا ابتدای سیل)
 صفحه‌های ۵۹ تا ۸۸

۱۵۱- همه موارد، از اهداف «مدیریت حمل‌ونقل» به‌شمار می‌آیند؛ به‌جز:

- (۱) بهینه کردن سامانه حمل‌ونقل در سطح ملی
- (۲) بهره‌مندی منطقی و خردمندانه از منابع محیطی
- (۳) استفاده از فناوری‌های جدید در تولید وسایل حمل‌ونقل
- (۴) دسترسی عادلانه مردم یک منطقه برای دریافت خدمات

۱۵۲- کدام عبارت از مصادیق تأمین ایمنی در مدیریت حمل‌ونقل نمی‌تواند باشد؟

- (۱) آموزش
- (۲) وضع قوانین و مقررات
- (۳) پایش و نظارت
- (۴) مصرف انرژی

۱۵۳- حمل‌ونقل چندوجهی به چه معناست و مزیت استفاده از آن کدام است؟

- (۱) تأثیر عوامل مختلف در مدیریت حمل‌ونقل - قابلیت دسترسی به مکان‌های جغرافیایی مختلف
- (۲) استفاده از دو یا چند وسیله نقلیه - بهینه‌سازی زمان و بهره‌وری هزینه
- (۳) تأثیر عوامل مختلف در مدیریت حمل‌ونقل - بهینه‌سازی زمان و بهره‌وری هزینه
- (۴) استفاده از دو یا چند وسیله نقلیه - قابلیت دسترسی به مکان‌های جغرافیایی مختلف

۱۵۴- با توجه به ماتریس نقاط «الف» و «ب» به گزاره‌های زیر پاسخ دهید.

جمع تعداد نقاط	خرم‌دشت	شهرک	نصرآباد	سراب	رودبار	دستگرد	(الف)
۱۳	۱	۲	۴	۵	۱	۰	دستگرد
۱۱	۱	۲	۴	۳	۰	۱	رودبار
۱۵	۴	۲	۱	۰	۳	۵	سراب
۱۴	۳	۲	۰	۱	۴	۴	نصرآباد
۹	۱	۰	۲	۲	۲	۲	شهرک
۱۰	۰	۱	۳	۴	۱	۱	خرم‌دشت

جمع مسیر به کیلومتر	خرم‌دشت	شهرک	نصرآباد	سراب	رودبار	دستگرد	(ب)
۵۴/۶	۲/۷	۶/۷	۱۷/۸	۲۲/۴	۵	۰	دستگرد
۴۶/۵	۳	۷	۱۸/۱	۱۳/۴	۰	۵	رودبار
۶۶/۳	۱۵	۱۱	۴/۵	۰	۱۳/۴	۲۲/۴	سراب
۶۷/۸	۱۵/۱	۱۲/۳	۰	۴/۵	۱۸/۱	۱۷/۸	نصرآباد
۴۱	۴	۰	۱۲/۳	۱۱	۷	۶/۷	شهرک
۳۹/۸	۰	۴	۱۵/۱	۱۵	۳	۲/۷	خرم‌دشت

الف) در ماتریس «الف» کدام مکان مطلوب‌ترین دسترسی را دارد؟

ب) در ماتریس «ب» کدام مکان دسترسی نامطلوبی دارد؟

ج) طول مسیر مستقیم بین رودبار و دستگرد ۴ کیلومتر است. ولی احداث یک راه مستقیم بین این دو مکان میسر نیست، شاخص انحراف برای این مسیر کدام است؟

(۱) در ماتریس «الف» سراب مطلوب‌ترین دسترسی را دارد. - در ماتریس «ب» خرم‌دشت دسترسی مطلوبی ندارد. - شاخص انحراف برای مسیر قابل احداث بین رودبار و دستگرد ۸۰ می‌باشد.

(۲) در ماتریس «الف» شهرک مطلوب‌ترین دسترسی را دارد. - در ماتریس «ب» نصرآباد دسترسی مطلوبی ندارد. - شاخص انحراف برای مسیر قابل احداث بین رودبار و دستگرد ۱۲۵ می‌باشد.

(۳) در ماتریس «الف» سراب مطلوب‌ترین دسترسی را دارد. - در ماتریس «ب» نصرآباد دسترسی مطلوبی ندارد. - شاخص انحراف برای مسیر قابل احداث بین رودبار و دستگرد ۸۰ می‌باشد.

(۴) در ماتریس «الف» شهرک مطلوب‌ترین دسترسی را دارد. - در ماتریس «ب» خرم‌دشت دسترسی مطلوبی ندارد. - شاخص انحراف برای مسیر قابل احداث بین رودبار و دستگرد ۱۲۵ می‌باشد.

۱۵۵- هر کدام از اشکال زیر به ترتیب معرفت کدام یک از انواع مخاطرات طبیعی از نظر منشأ هستند؟

د

ج

ب

الف

- (۱) برون‌زمینی - برون‌زمینی - درون‌زمینی - درون‌زمینی
 (۲) برون‌زمینی - درون‌زمینی - برون‌زمینی - درون‌زمینی
 (۳) درون‌زمینی - برون‌زمینی - درون‌زمینی - برون‌زمینی
 (۴) درون‌زمینی - درون‌زمینی - برون‌زمینی - برون‌زمینی

۱۵۶- زلزله زمانی اتفاق می‌افتد که ...

- (۱) صفحات پوسته زمین بر ماده خمیر مانند حرکت کنند و در محل‌های مختلف دارای شکستگی باشند.
 (۲) سنگ‌ها مقاومت خود را از دست بدهند، بشکنند و انرژی زیادی آزاد شود.
 (۳) گسل‌ها به هم نزدیک شوند، به هم برخورد کنند و انرژی زیادی تجمع شود.
 (۴) مواد به صورت مذاب هستند، دمای آن‌ها زیاد باشد و در برابر هوا مقاومت خود را از دست بدهد.

۱۵۷- چرا با دور شدن از کانون زمین‌لرزه، شدت آن کاهش می‌یابد؟

- (۱) شدیدترین تنش در نقطه کانونی آن روی می‌دهد.
 (۲) تداوم حرکت و دور شدن از تجمع انرژی می‌کاهد.
 (۳) به استحکام و مقاومت سنگ‌ها افزوده می‌شود.
 (۴) دمای مواد کاهش می‌یابد.

۱۵۸- جایی که پوسته تشکیل‌دهنده قاره آسیا - اروپا به پوسته تشکیل‌دهنده قاره آفریقا و هند برخورد می‌کند، کدام کمربند زلزله‌خیز جهان تشکیل شده

است و ایران در مرکز کدام کمربند زمین‌لرزه قرار دارد؟

- (۱) کمربند اطراف اقیانوس آرام / آلپ - هیمالیا
 (۲) کمربند کوهستانی آلپ - هیمالیا / آلپ - هیمالیا
 (۳) کمربند میانی اقیانوس اطلس / اطراف اقیانوس آرام
 (۴) کمربند اطراف اقیانوس آرام / کمربند میانی اقیانوس اطلس

۱۵۹- در اندازه‌گیری زمین‌لرزه‌ها:

الف) منظور از بزرگی زلزله چیست؟

ب) مقاومت‌سازی ساختمان‌ها و استفاده مصالح مناسب از ... زلزله می‌کاهند.

- (۱) مقدار انرژی‌ای که زمین‌لرزه آزاد می‌کند - بزرگی
 (۲) میزان خسارت - شدت
 (۳) مقدار انرژی‌ای که زمین‌لرزه آزاد می‌کند - شدت
 (۴) میزان خسارت - بزرگی

۱۶۰- علت اصلی لرزه‌خیزی ایران در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) همگرایی صفحه اوراسیا و اقیانوس آرام
 (۲) واگرایی صفحه اوراسیا و اقیانوس آرام
 (۳) همگرایی صفحات عربستان و اقیانوس هند - اوراسیا
 (۴) واگرایی صفحات عربستان و اقیانوس هند - اوراسیا

۱۶۱- کدام گزینه درباره جنبش شعوبیه نادرست است؟

- (۱) جنبش شعوبی تا دوره اول خلافت عباسیان نیز، در عراق همچنان فعال بود.
- (۲) شعوبیان با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر (ص)، بر برابری تمام اقوام تأکید می‌کردند.
- (۳) آنان از طریق مقایسه زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند.
- (۴) جنبش شعوبیه به عنوان یکی از جنبش‌های اجتماعی - فرهنگی دوران خلافت امویان شناخته می‌شود.

۱۶۲- امیران کدام سلسله حکومتی مستقل ایرانی، عموماً نسبت به خلفای بنی‌عباس اظهار اطاعت ظاهری می‌کردند؟

- (۱) طاهریان و سامانیان
- (۲) زیاریان و علویان
- (۳) صفاریان و آل‌بویه
- (۴) طاهریان و صفاریان

۱۶۳- سقوط خلافت عباسی، منجر به ایجاد چه تغییری در وضعیت ایران شد؟

- (۱) حمله بقایای خلافت عباسی به مرزهای ایران
- (۲) بروز آشفتگی سیاسی در داخل ایران
- (۳) انسجام سیاسی و جغرافیایی بیشتر ایران
- (۴) پیدایش حکومت‌های نیمه‌مستقل در ایران

۱۶۴- هدف خواجه نظام‌الملک توسی از گسترش نظام اقطاع در کشور چه بود؟

- (۱) کاستن از قدرت و اختیارات پادشاه
- (۲) انتقال اراضی خاصه به مردم عادی
- (۳) نظارت و آباد کردن زمین‌های بایر
- (۴) به‌کارگیری زمین‌های موقوفه

۱۶۵- آثار و مکتب نگارگری کدامیک از شخصیت‌های زیر در عصر تیموری، آغاز یک دگرگونی عظیم در نقاشی به‌شمار می‌آید؟

- (۱) کمال‌الدین بهزاد
- (۲) امیرعلیشیر نوایی
- (۳) آقارضا عباسی
- (۴) جلال‌الدین میرک

۱۶۶- کدامیک از گزینه‌های زیر، از موفقیت‌های نظامی صفویان در عصر شاه عباس اول نمی‌باشد؟

- (۱) پایان دادن به سرکشی امرای قزلباش
- (۲) بازپس گرفتن قندهار از گورکانیان
- (۳) بیرون راندن پرتغالی‌ها از خلیج فارس
- (۴) عقب راندن مهاجمان ازبک در شرق

۱۶۷- کدامیک از گزینه‌های زیر، منتسب به میرداماد، از علمای بزرگ عصر صفوی می‌باشد؟

- (۱) وی صاحب دائرةالمعارف بزرگ حدیثی به نام بحارالانوار می‌باشد.
- (۲) او در همه علوم دینی و عقلی و طبیعی عصر صاحب نظر بود.
- (۳) از او به عنوان یکی از بنیانگذاران مکتب فلسفی اصفهان یاد می‌شود.
- (۴) او به عنوان شاخص‌ترین چهره فلسفی عصر صفوی شناخته می‌شود.

۱۶۸- چه عاملی، موجب افزایش نفوذ و موقعیت اجتماعی رهبران و مشایخ طریقت‌های صوفیانه در دوران ایلخانان و تیموریان شد؟

- (۱) هجوم ویرانگر و وحشت‌انگیز مغولان به ایران
- (۲) تمکن مالی و قدرت اقتصادی مناسب رهبران
- (۳) کثرت پیروان و مریدان طریقت‌های صوفیانه
- (۴) اجتناب رهبران تصوف از ورود به عرصه سیاست

۱۶۹- پایتخت آخرین ایلخانان در کدامیک از شهرهای زیر ساخته شد؟

- (۱) ری
- (۲) سلطانیه
- (۳) شوشتر
- (۴) شام غازان

۱۷۰- شاه عباس اول برای پرداخت حقوق و تأمین تدارکات و تجهیزات سپاه، به چه اقدامی متوسل شد؟

- (۱) عوارض گمرکی و حمل و نقل را به یکباره افزایش داد.
- (۲) با کنار گذاشتن ایلات قزلباش، سپاهی دائمی ایجاد کرد.
- (۳) زمین‌های فراوانی را به املاک خاصه پادشاهی تبدیل کرد.
- (۴) به گسترش مناسبات اقتصادی با کشورهای اروپایی پرداخت.

جغرافیا (۲)

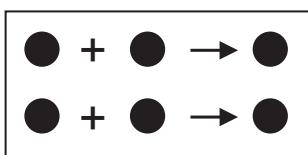
اگر به سؤال‌های درس تاریخ (۲) پاسخ نداده‌اید، به این سؤال‌ها پاسخ دهید.

فصل‌های سوم و چهارم
(درس‌های ۶ تا ۱)
صفحه‌های ۶۷ تا ۱۵۸

۱۷۱- به ترتیب کدام گزینه با مفاهیم «خانواده زبانی - بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین گروه زبانی دنیا» ارتباط دارد؟

- (۱) گروه بزرگ زبانی که افراد بیشتری با آن تکلم می‌کنند. - آفرو / آسیایی
- (۲) گروه بزرگ زبانی که یک ریشه اصلی دارند. - هند و اروپایی
- (۳) آن دسته از گروه‌های زبانی که گستردگی بیشتری دارند. - هند و اروپایی
- (۴) آن دسته از زبان‌های دنیا که به طور رسمی تکلم می‌شوند. - آفرو / آسیایی

۱۷۲- کدام عبارت، با مدل تصویر شده روبه‌رو، مغایرت دارد؟

(۱) ظهور دین مسیحیت در آسیا

(۲) خلق چشم‌اندازهای فرهنگی

(۳) همه‌گیری بیماری Covid 19

(۴) پراکندگی پیروان دین یهود در نواحی بزرگ بازرگانی

۱۷۳- چه عاملی موجب گسترش کشاورزی تجاری در جهان شده است؟

- (۱) نیاز بیشتر به سرمایه و نیروی انسانی در کشاورزی غیرتجاری
- (۲) تبدیل امنیت غذایی به یکی از برنامه‌های مهم همه کشورهای
- (۳) کم بودن تولیدات کشاورزی معیشتی
- (۴) رشد جمعیت جهان و ضرورت تأمین غذا برای کشورها

۱۷۴- کدام گزینه درباره خدمات، یکی از انواع فعالیت‌های اقتصادی صحیح است؟

- (۱) مراکز خدماتی ناگزیر به برقراری ارتباط با فناوری‌های روز دنیا هستند.
- (۲) این بخش شامل فعالیت‌های متنوعی است و گسترش آن بر چشم‌انداز شهرها تأثیرات بسیاری دارد.
- (۳) مراکز خدماتی جهان به‌طور معمول از طراحی و معماری متفاوتی برخوردارند.
- (۴) امروزه مراکز خدماتی در نزدیکی مراکز صنعتی و تحقیقاتی ایجاد می‌شوند.

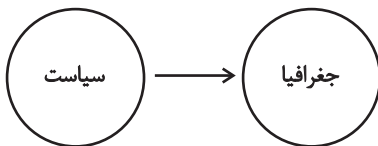
۱۷۵- برای آنکه به وضعیت نابرابر نواحی در اقتصاد جهانی امروز بهتر پی ببریم، باید ...

- (۱) به جایگاه متفاوت کشورها در اقتصاد جهانی توجه کنیم.
- (۲) به تأثیرات اقتصاد جهانی بر زندگی مردم کشورهای مختلف توجه کنیم.
- (۳) به کاهش و افزایش قیمت‌ها در بازارهای جهانی و تأثیر آن در زندگی خود توجه کنیم.
- (۴) به پیشینه تعامل و روابط اقتصادی در جهان توجه کنیم.

۱۷۶- کدام گزینه در ارتباط با شرکت‌های چندملیتی صحیح است؟

- (۱) شعبه اصلی این شرکت‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی است و طراحی و فناوری علمی اصلی تولید در کشور مادر صورت می‌گیرد. - شرکت‌های چندملیتی در اغلب موارد انحصار تولید یک کالا را به دست می‌گیرند و به منافع کشورهای میزبان توجه دارند.
- (۲) فعالیت این شرکت‌ها در کشورهای کمتر توسعه‌یافته صنعتی به دلیل اینکه نیروی انسانی متخصص و قوانین و مقررات جدی دارند، انجام می‌شود. - در هفتاد سال اخیر، صنایع و بانک‌های آمریکا، اروپای غربی و ژاپن در دیگر مناطق جهان به شکل قابل توجهی سرمایه‌گذاری کرده‌اند.
- (۳) دلیل وابستگی نواحی به کشورهای توسعه‌یافته صنعتی این است که شرکت‌های چندملیتی گاهاً انحصار تولید یک کالا را به دست می‌گیرند و کارخانه‌های داخلی کشورها را از دور رقابت خارج می‌کنند. - شرکت‌های چندملیتی از شرکت‌های محلی در کشورهای میزبان برای تولید یا فروش کالاها و خدمات خود استفاده می‌کند.
- (۴) این شرکت‌ها در کشورهای پیرامون کشورهای مرکز را استثمار می‌کنند و بر آن سیطره اقتصادی دارند. - این شرکت‌ها در کشورهای میزبان برای بهره‌برداری از منابع طبیعی آن به احداث کارخانه یا شرکت نیازمندند.

۱۷۷- همه عبارات‌ها در رابطه با نمودار مقابل مصداق دارد؛ به جز ...

- (۱) در شهر هوشمند جهت ارتقای زندگی ساکنان برای امور مختلف مانند حمل‌ونقل، مصرف انرژی، مدیریت ترافیک و ... از فناوری اطلاعات و ارتباطات استفاده می‌شود.
- (۲) در جریان پیشرفت و توسعه یک کشور باید ابتدا ظرفیت‌ها و توانمندی‌های مناطق شناسایی شود و سپس متناسب با آن برنامه‌ریزی صورت بگیرد.
- (۳) جوامع انسانی به دلیل توسعه صنعتی و اقتصاد مبتنی بر سرمایه‌داری، تغییرات نامطلوبی در محیط طبیعی ایجاد کرده‌اند.
- (۴) امروزه صحنه اقیانوس‌ها و تنگه‌های مهم آن به دلیل نقش کلیدی و مهم در تجارت دریایی از اهمیت بالایی برخوردار است.

۱۷۸- همه عبارات‌ها، با نظریه «قدرت دریایی آلفرد ماهان»، مطابقت دارند، به جز:

- الف) کشورهای قدرتمند هستند که به آب‌های آزاد دسترسی داشته باشند.
- ب) فضاهای دریایی و اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی مؤثر هستند.
- ج) قدرت دریایی کشور ساحلی وابسته به نیروی جنگی ناوگان دریایی است.
- د) در کشورهای دریایی و اقیانوسی، ملتی قدرتمندتر است که در تجارت دریایی نیرومند باشد.
- (۱) الف و ب (۲) الف و ج (۳) ب و د (۴) ج و د

۱۷۹- به ترتیب، هر کدام از عبارات زیر معرف عناوین ذکرشده در کدام گزینه هستند؟

«این‌گونه مرزها معمولاً زمینه‌های اختلافات و ناآرامی را فراهم می‌کنند.» - «از انواع این مرزها می‌توان به مرز بین کانادا و ایالات متحده آمریکا اشاره کرد.» - «مرز بین فرانسه و اسپانیا، خطی است که از متصل کردن نوک بلندترین نقاط کوهستانی رشته‌کوه پیرنه ایجاد شده است.»

- (۱) مرزهای تحمیلی - مرزهای تطبیقی - خط منصف
- (۲) مرزهای پیشتاز - مرزهای پیشتاز - خط الرأس
- (۳) مرزهای تحمیلی - مرزهای پیشتاز - خط الرأس
- (۴) مرزهای پیشتاز - مرزهای تطبیقی - خط منصف

۱۸۰- کدام گزینه در مورد شکل کشورهای زیر صحیح است؟

«لسوتو - اندونزی - تایلند - شیلی»

- (۱) محاطی - طویل - چندپاره - طویل
- (۲) محاطی - چندپاره - دنباله‌دار - طویل
- (۳) محاطی - طویل - دنباله‌دار - چندپاره
- (۴) محاطی - چندپاره - طویل - چندپاره

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

قدرت اجتماعی، نابرابری اجتماعی،
سیاست هویت
صفحه‌های ۵۴ تا ۹۲

۱۸۱- به ترتیب «اشتراک الیگارش‌ی و آریستوکراسی»، «افتراق جمهوری و دموکراسی»، «اشتراک رئیس‌علی دلواری و

مارتین لوترکینگ» و «افتراق ارسطو و فارابی» را کدام گزینه نشان می‌دهد؟

- ۱) روش حکومت - تعداد حاکمان - مقبولیت قدرت - ملاک دسته‌بندی نظام‌های سیاسی
- ۲) تعداد حاکمان - روش حکومت - مقبولیت قدرت - ملاک دسته‌بندی نظام‌های سیاسی
- ۳) تعداد افراد تأثیرگذار و تصمیم‌گیرنده - روش تصمیم‌گیری - مقبولیت قدرت - دسته‌بندی نظام‌های سیاسی
- ۴) تعداد حاکمان - شیوه حکومت - مشروعیت قدرت - نظریه سیاسی

۱۸۲- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش جدول است؟

د	جامعه‌شناسی تبیینی	ج	جامعه‌شناسان انتقادی
همواره مورد تأیید یا رد، انتخاب یا طرد، ستایش یا نکوهش انسان‌ها قرار می‌گیرند.	الف	نمی‌توان از مشروعیت حقیقی سخنی گفت، اما می‌توان از مقبولیت نظام حرف زد.	ب

- لیبرال دموکراسی

- خنثی نبودن امور سیاسی

- ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه
علمی نمی‌داند.

- یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی را
ضروری می‌دانند.

- ۱) ج - د - الف - ب   ۲) د - الف - ب - ج   ۳) ج - د - ب - الف   ۴) ج - ب - الف - د

۱۸۳- هر عبارت، به ترتیب نشانه کدام مفهوم یا موضوع است؟

- از شیوه‌ها و ابزارهای فرهنگی مانند هنر و رسانه برای مهندسی رضایت عمومی و توجیه برتری جویی خود استفاده می‌کنند.
- شعار جمهوری فرانسه بر سر در یک کلیسا پس از قانون سال ۱۹۰۵ میلادی مبنی بر جدایی دین از سیاست.
- جامعه‌شناسان انتقادی دست شستن از آن را بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند.
- امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و ارزشی می‌داند اما صرفاً به توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی بسنده می‌کند.

- ۱) هژمونی - تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی - داوری علمی ارزش‌های اجتماعی - جامعه‌شناسی تبیینی
- ۲) سلطه هژمونیک - تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی - داوری علمی ارزش‌های سیاسی - جامعه‌شناسی تبیینی
- ۳) هژمونی - تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی - داوری علمی ارزش‌های اجتماعی - جامعه‌شناسی تفسیری
- ۴) سلطه هژمونیک - تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی - داوری علمی ارزش‌های اجتماعی - جامعه‌شناسی تفسیری

۱۸۴- به ترتیب هر یک از گزاره‌های زیر، متعلق به کدام رویکرد به نابرابری اجتماعی است؟

- نابرابری‌های اجتماعی نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند.
- مالیات، ابزاری برای کاهش فاصله طبقاتی است.
- باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت.

- ۱) طرفداران قشربندی اجتماعی - طرفداران قشربندی اجتماعی - طرفداران عدالت اجتماعی
- ۲) طرفداران عدالت اجتماعی - طرفداران قشربندی اجتماعی - مخالفان قشربندی اجتماعی
- ۳) مخالفان قشربندی اجتماعی - طرفداران عدالت اجتماعی - مخالفان قشربندی اجتماعی
- ۴) طرفداران قشربندی اجتماعی - طرفداران عدالت اجتماعی - مخالفان قشربندی اجتماعی

۱۸۵- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر، مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

- کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن‌ها
- معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی
- توجه به داوری‌های ارزشی در شناخت علمی
- کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها

	جامعه‌شناسی تفسیری	جامعه‌شناسی انتقادی
موضوع	الف	ب
روش	ج	د
هدف	هـ	و

(۱) الف - ج - و - ب   (۲) ب - هـ - د - الف   (۳) ب - و - ج - د   (۴) ج - د - هـ - الف

۱۸۶- در کدام گزینه، به ترتیب بخش اول و دوم، در مورد جامعه‌شناسی انتقادی درست و نادرست است؟

- (۱) بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر تأکید می‌کند. - با ارزش‌زدایی و معنازدایی از ارزش‌های انسانی، آن‌ها را به‌عنوان یک پدیده خنثی مطالعه می‌کند.
- (۲) صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی در جوامع نمی‌پردازد، بلکه آن را تقبیح و از آن انتقاد می‌کند. - به نقد سلطه در روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌پردازد.
- (۳) حقیقت یا فضیلت را کشف می‌کند تا براساس آن به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد. - به نقد سلطه در روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌پردازد.
- (۴) داوری علمی به دلیل تنوع و پیچیدگی فرهنگ‌ها امکان‌پذیر نیست. - قدرت را به‌عنوان یک پدیده خنثی مطالعه می‌کند.

۱۸۷- کدام فرایند به‌درستی ترسیم شده است؟

- (۱) شکل‌گیری دولت‌هایی با هویت تاریخی و جغرافیایی ← شکل‌گیری دولت - ملت‌ها ← پیدایش ناسیونالیسم ← ظهور جهان متجدد
- (۲) ظهور جهان متجدد ← شکل‌گیری دولت‌هایی با هویت تاریخی و جغرافیایی ← شکل‌گیری دولت - ملت‌ها ← پیدایش ناسیونالیسم
- (۳) شکل‌گیری دولت - ملت‌ها ← پیدایش ناسیونالیسم ← ظهور جهان متجدد ← شکل‌گیری دولت‌هایی با هویت تاریخی و جغرافیایی
- (۴) پیدایش ناسیونالیسم ← ظهور جهان متجدد ← شکل‌گیری دولت‌هایی با هویت تاریخی و جغرافیایی ← شکل‌گیری دولت - ملت‌ها

۱۸۸- علت هر یک از موارد زیر، به ترتیب کدام است؟

- پیدایش نظریه فمینیستی معاصر، نظریه آفریقایی‌تبار، نظریه آمریکایی بومی و ...
- رشد و شکوفایی جهان اسلام از قرن سوم و چهارم هجری
- خالص و ثابت نبودن فرهنگ و در هم آمیختن آن‌ها

- (۱) به حاشیه راندن و حذف هویت‌های انسانی و فرهنگی - پیروی از الگوی تعارف - هویت و دانش به عنوان کانون نزاع
- (۲) نگاه کردن هر جامعه‌ای به خودش از چشم خودش - احترام متقابل میان اقوام مختلف - جهانی شدن و توسعه ارتباطات
- (۳) تولید هر نظریه درون فرهنگ و تاریخ خودش - حکما و دانشمندان جهان اسلام - پیدایش سیاست هویت
- (۴) پیش راندن برخی فرهنگ‌ها و پس راندن برخی دیگر - همدلی مردم با یکدیگر - اعتراض‌ها و مقاومت‌های دوران پسامدرن

۱۸۹- در کدام گزینه هر دو عبارت پیرامون دوره پسامدرن، صحیح است؟

- (۱) هویت‌های خرد، محلی و اجتماعی مورد تأکید و توجه قرار گرفت. - تکرار، تنوع و حتی بی‌ثباتی و تغییرات مداوم هویت‌ها مطلوب دانسته شد.
- (۲) افراد، مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را براساس علاقه‌های فرهنگی و اجتماعی خود پی می‌گیرند. - اقتصاد به جای قشربندی و کشمکش طبقاتی، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد.
- (۳) هویت ملی و وحدت و ثبات و استمرار همراه با آن، نامطلوب پنداشته شد. - هویت از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف و توسط آن‌ها تعریف می‌شود.
- (۴) علاوه بر ثروت و قدرت، هویت و طبقه اجتماعی نیز کانون نزاع و کشمکش می‌شوند. - سیاست هویت در این دوره ایجاد می‌شود و تنازع و درگیری افزایش می‌یابد.

۱۹۰- به ترتیب «کوکلاس کلان در ایالات متحده»، «جشن سال نوی چینی» و «بوراکومین‌ها» بیان‌کننده کدام مفهوم هستند؟

- (۱) چندپارگی سیاسی و فرهنگی - به رسمیت شناختن گروه‌های به حاشیه رانده شده - مدل رایج سیاست‌گذاری هویتی دوره مدرن
- (۲) ضرورت ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی - یکسان‌سازی گروه‌های هویتی مختلف - همسان‌سازی ارزش‌ها و سبک زندگی گروه‌های اجتماعی
- (۳) تأکید افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها - تعریف هویت از منظر گروه‌های مختلف - تشدید تفاوت میان گروه‌های قومی
- (۴) از دست رفتن امکان شناخت واقعی - حمایت از جریان‌های فرعی و هویت‌های خاص - حذف هویت‌های انسانی و فرهنگی ناپسند

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل چهارم:
بیداری اسلامی و جهان جدید
(درس‌های ۱۳ تا ۱۵)
صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۳۴

۱۹۱- در جدول مقابل، به ترتیب «الف، ب، ج و د» کدام است؟

ب	ج	نسل دوم روشنفکران	حاکمان سکولار
اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد	اعتقاد به این که دلیل قدرتمندی جوامع غربی این است که عملکرد آنان اغلب همان است که مورد توجه اسلام است.	الف	د

(۱) تحت تأثیر جریان‌های چپ کشورهای اروپایی شکل گرفت. - سکولاریسم - نسل اول روشنفکران - ساختارهای اجتماعی پیشین را حذف و ساختارهای اجتماعی جدیدی را ایجاد کردند.
(۲) اعتراضاتشان از نوعی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت. - ناسیونالیسم - نخستین بیدارگران اسلامی - آرمان‌های منورالفکران غرب‌زده را با حمایت دولت‌های غربی دنبال می‌کردند.

(۳) حرکت‌های اجتماعی آنان در چارچوب اندیشه‌های لیبرالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود. - ناسیونالیسم - نخستین بیدارگران اسلامی - قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود.
(۴) اعتراض آن‌ها به دلیل گریز آنان از اسلام و اسلام‌ستیزی نسل اول روشنفکران بود. - سکولاریسم - نسل اول روشنفکران - با اتکا به قدرت جهانی استعمار می‌کوشیدند که مظاهر دینی و اسلامی را از بین ببرند.

۱۹۲- به ترتیب پیامد، علت و پیامد هر عبارت را کدام گزینه نشان می‌دهد؟

- درهم ریختن نظم پیشین کشورهای اسلامی توسط منورالفکران غرب‌گرا
- آسیب‌پذیری بیشتر دولت‌های کشورهای مسلمان در برابر کشورهای غربی
- فروپاشی بلوک شرق

(۱) رسیدن به جایگاه کشورهای غربی - دور شدن دولت‌های کشورهای مسلمان از سنت‌های دینی و اسلامی - جاذبه‌های روشنفکری چپ در کشورهای اسلامی جاذبه خود را از دست دادند.
(۲) اعتراض برخی از نخبگان غرب‌گرای جوامع اسلامی را به دنبال داشت - تضعیف عزت و استقلال کشورهای اسلامی - جاذبه‌های روشنفکری التقاطی چپ همچنان در کشورهای مسلمان مورد حمایت برخی کشورهای بلوک شرق وجود داشت.
(۳) مخدوش ساختن استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی - باقی ماندن فقاهت و عدالت در حاشیه مناسبات قدرت‌های قومی و قبیله‌ای - نسل دوم روشنفکران همچنان در جوامع اسلامی به عنوان یک جریان اجتماعی تأثیرگذار حضور داشتند.
(۴) جوامع اسلامی همچنان در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده باقی ماندند. - دور شدن دولت‌های کشورهای مسلمان از سنت‌های دینی و اسلامی - جریان‌های روشنفکری چپ در کشورهای اسلامی جاذبه خود را از دست دادند.

۱۹۳- به ترتیب «اشتراک عبدالحسین خان تیمورتاش و محمدعلی فروغی»، «اشتراک واقعه مسجد گوهرشاد و تغییر خط عربی به لاتین»، «افتراق نسل اول روشنفکران با نخستین بیدارگران اسلامی» را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) منورالفکران غرب‌زده - حاکمان سکولار، مظاهر دینی و اسلامی را از بین بردند. - نه تنها رویکرد اعتراض‌آمیزی به غرب نداشتند بلکه از فرهنگ غرب شناخت عمیقی داشتند و قدرتمندی جوامع غربی را در عملکرد آن‌ها مطابق دستورات اسلام می‌دانستند.
(۲) نسل دوم روشنفکران - قدرت‌های سکولار با حمایت دولت‌های غربی می‌کوشیدند مظاهر دینی و اسلامی را از بین ببرند. - خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.
(۳) منورالفکران غرب‌زده - حاکمان سکولار با اتکا به قدرت جهانی استعمار ساختارهای اجتماعی پیشین را حذف و ساختارهای اجتماعی جدید را ایجاد کردند. - نسبت به کشورهای غربی و استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند، بلکه حضور سیاسی و اقتصادی آنان را فرصت می‌دانستند و بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.
(۴) نسل اول روشنفکران - قدرت‌های سکولار، آرمان‌های روشنفکران التقاطی چپ را با حمایت دولت‌های غربی دنبال کردند. - مفهوم امت و ملت اسلامی برای آن‌ها بی‌معنا یا منفور بود و در مقابل به ناسیونالیسم روی آورده بودند.

۱۹۴- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با کدام گزینه مرتبط است؟

- همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه
- سرکوب مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی خود
- مخدوش کردن استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی
- موفق در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب

(۱) حکم میرزای شیرازی - روشنفکران چپ - روشنفکران چپ - انقلاب اسلامی ایران
(۲) اقدامات سید جمال‌الدین اسدآبادی - بیدارگران اسلامی - منورالفکران غرب‌گرا - کشورهای زیر نفوذ بلوک شرق
(۳) مقاومت منفی - منورالفکران غرب‌گرا - منورالفکران غرب‌گرا - انقلاب‌های آزادی‌بخش
(۴) تدوین رساله‌های جهادیه - بیدارگران اسلامی - بیدارگران اسلامی - انقلاب‌های آزادی‌بخش

۱۹۵- به ترتیب درستی و نادرستی عبارتهای زیر را در مورد جنبش عدالتخانه مشخص کنید.
 الف) حاکمیت را از مدار استبداد به مدار عدالت منتقل می‌ساخت و در فقه اجتماعی و سیاسی تشیع این نوع حاکمیت، حاکمیت مطلوب و آرمانی بود.
 ب) جنبش عدالتخانه از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب اجتماعی بود.
 ج) هدف، فقط اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه نبود؛ بلکه اصلاح شیوه زمامداری پادشاه بود.
 د) اثرپذیری قاجار از دولت‌های استعماری، مقاومت منفی را به سوی فعالیت رقابت‌آمیز تغییر داد و برخورد عالمان دینی در جهت تأیید قدرت حاکم، به اصلاح رفتار حاکمان تغییر کرد و زمینه را برای جنبش عدالتخانه مهیا نمود.

۱) د - ن - ن - د - د - ن   ۲) د - د - ن - ن   ۳) ن - د - د - ن   ۴) ن - ن - د - د

۱۹۶- کدام گزینه، به ترتیب در مورد انقلاب اسلامی نادرست، اما در مورد انقلاب‌های آزادی‌بخش، درست است؟

- ۱) هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. - در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کرد.
  - ۲) به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی شرق تعلق نداشت. - مورد حمایت بلوک شرق بود.
  - ۳) فقط یک انقلاب سیاسی بود. - در چارچوب نظریات و مکاتب غرب شکل گرفته‌اند.
  - ۴) در کانون قطب سیاسی جهان اسلام قرار گرفت. - در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کرد.
- ۱۹۷- کدام گزینه، به ترتیب در ارتباط با نظریات «پایان تاریخ فوکویاما» و «جنگ تمدن‌ها» صحیح است؟
- ۱) فروپاشی بلوک غرب را به شکل‌گیری نظم جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کرد. - این نظریه شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی تمدنی را پذیرفت ولی از یک‌سو دیگر تمدن‌ها را در عرض تمدن اسلامی قرار می‌داد.
  - ۲) تمدن‌ها را در طول تمدن اسلامی قرار می‌داد و جایگاه مهم و منحصر به فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می‌گرفت. - نظام لیبرال دموکراسی را محصول نهایی تاریخ بشر می‌دانست که برای آن جایگزین بهتر و مناسب‌تری قابل تصور نیست.
  - ۳) با قبول حضور فرهنگی و تمدنی جهان اسلام این نظریه از سوی برخی نظریه‌پردازان غربی مطرح شد. - موفقیت‌های انقلاب اسلامی و پیامدهای جهانی‌اش باطل بودن این نظریه را نشان داد.
  - ۴) فروپاشی بلوک شرق و شوروی سابق و غلبه نظام لیبرال دموکراسی غرب را پایان مبارزات عقیدتی سیاسی بشر می‌پنداشت. - از طریق توجیه رویکرد خصمانه جهان غرب در برابر جنبش‌های اسلامی، هراسی را که بعد از جنگ جهانی دوم، نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌کرد.

۱۹۸- علت هر یک از موارد زیر، به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- تضعیف موقعیت گروه‌های فلسطینی
  - تشکیل جبهه نجات اسلامی در الجزایر
  - شناخت بحران‌ها و چالش‌های جهان اسلام توسط انقلاب اسلامی ایران
- ۱) امضای قرارداد کمپ دیوید - مقاومت در برابر صهیونیسم - بازگشت به هویت اسلامی
  - ۲) فرایند غربی شدن کشورهای غربی - پیوستن گروه‌های فلسطینی به بلوک شرق - مخاطب قرار دادن فطرت الهی انسان
  - ۳) امضای قرارداد کمپ دیوید - تأثیر انقلاب اسلامی - الگو گرفتن از فقه اجتماعی و سیاسی شیعی
  - ۴) شکل‌گیری انتفاضه در فلسطین - گسترش اندیشه‌های پسامدرن - مقاومت در برابر صهیونیسم

۱۹۹- در ارتباط با دو رویکرد دولتمردان و روشنفکران جهان اسلام، در مواجهه با مسائل و مشکلات جوامع خود و جهان اسلام، قبل از انقلاب اسلامی، کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) در رویکرد دوم، مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که در اثر عقب‌ماندگی فرهنگی از جوامع غربی پیش آمده بود.
- ۲) کسانی که رویکرد اول را داشتند، از موضع اندیشه‌های مارکسیستی و سوسیالیستی با غرب مبارزه می‌کردند.
- ۳) از نظر نسل دوم روشنفکران مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود.
- ۴) نسل اول روشنفکران با رویکرد سکولاریسم، درصدد مبارزه با غرب و حل مسائل جهان اسلام برآمدند.

۲۰۰- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب اسلامی به دلیل این که با بلوک غرب ارتباط برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت و دیر یا زود بار دیگر دست نیاز به سوی بلوک شرق دراز می‌کرد.

- گروه‌های فلسطینی که هویت مارکسیستی داشتند، اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند و گروه‌های سکولار فلسطینی جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند.

- دنیای غرب، برای رفع نیازهای اقتصادی و سیاسی خود ناگزیر بود با حرکت مستقیم که در جهان اسلام شکل گرفته مقابله کند، به همین منظور از اسلام آمریکایی در مقابل انقلاب اسلامی حمایت کرد.

- بیداری اسلامی در جهان امروز، از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام منتقل شده است.

۱) غ - غ - ص - ص   ۲) ص - ص - غ - غ   ۳) غ - ص - ص - ص   ۴) ص - ص - ص - ص

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عقل در فلسفه (۱)
عقل در فلسفه (۲)
آثار فلسفه در جهان اسلام
صفحه‌های ۷۲ تا ۷۷

۲۰۱- در نظر کدام‌یک از فیلسوفان یونانی، عقل به مثابه همان عنصر اصلی که منشأ اشیاء و موجودات است قلمداد می‌شود؟
(۱) هراکلیتوس (۲) پارمنیدس (۳) افلاطون (۴) ارسطو

۲۰۲- کدام گزینه درباره «اگوست کنت» صحیح است؟

- (۱) کارکرد عقل در پرداختن انطباعات حسی و داده‌های تجربی است.
- (۲) شناخت عقلی در آدمی به امور انتزاعی و ذهنی می‌پردازد.
- (۳) آنچه نقش عقل در شناخت شمرده می‌شود ناظر به واقعیت نیست.
- (۴) اصول عقلی ساخته و پرداخته فیلسوفان است و قابل اعتنا نیست.

۲۰۳- کدام گزینه نسبت به عبارت زیر ارتباط بیشتری دارد؟

«عقلی که در انسان هست و به او توانمندی اندیشیدن می‌دهد نیز پرتوی از همان عالم عقول است.»

- (۱) عقول موجوداتی کاملاً روحانی و غیرمادی هستند.
- (۲) بین عقول مجردة رابطه طولی و ترتیبی برقرار است.
- (۳) عقول منشأ صور اشیاء و ادراک ماهیات هستند.
- (۴) از هر عقل مجردة جز عقلی واحد صادر نمی‌شود.

۲۰۴- کدام گزینه درباره عقل از نظر فیلسوفان مسلمان صحیح است؟

- (۱) عقل قوایی با روشی واحد است که به ادراک حقایق نائل می‌شود.
- (۲) اساس اعتقاد و آیین درست براهین عقلی مشترک هستند.
- (۳) عقل در تفسیر و فهم آیات و روایات نقشی در مقام منبع معرفت دارد.
- (۴) عقل به صورت بالقوه در همگان هست و باید تحقق بالفعل یابد.

۲۰۵- عبارت موجود در کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) حیات علمی در جامعه اسلامی اعم از علوم تجربی بود.
- (۲) حیات عقلی عبارت است از توجه به خرد و اندیشه‌ورزی به عنوان یک فرهنگ خاص.
- (۳) کندی اولین فیلسوف مشهور اسلامی بود که حدود ۲۷۰ اثر پدید آورد.
- (۴) رشد حیطه‌هایی نظیر تفسیر متأثر از رونق حیات فلسفی در جامعه اسلامی بود.

۲۰۶- در کدام گزینه کمال و سعادت نفس از نظر ابن‌سینا بیان شده است؟

- (۱) سلطه اصول عملی اخلاق در آدمی با تمرین و تهذیب
- (۲) ارتقای شهود نفسانی به درجات عقول مجردة و برتر
- (۳) کمال حکمت و معرفت عقلی به هستی و صور جهان خارج
- (۴) فعلیت تمامی قوای نفسانی در جهت غایت وجودی آنها

۲۰۷- کدام عبارت درباره فارابی نادرست است؟

- (۱) او به همراه ابن‌سینا از بنیان‌گذاران حکمت مشاء به شمار می‌آیند.
- (۲) فارابی همچون ابن‌سینا، در حرفه‌های دیگر غیر از فلسفه نیز تبحر داشت.
- (۳) او در کتاب «اغراض مابعدالطبیعه» نقاط مشترک ارسطو با افلاطون را نشان می‌دهد.
- (۴) فلسفه سیاسی فارابی بیش از آنکه تحت تأثیر ارسطو باشد، متأثر از افلاطون است، در حالی که در مابعدالطبیعه تا حدودی متأثر از ارسطو است.

۲۰۸- کدام مورد برای علت نامیده‌شدن فارابی به «معلم ثانی» مناسب‌تر است؟

- (۱) آشنایی او با تعالیم اسلام
- (۲) تأسیس حکمت مشائی در جهان اسلام
- (۳) آشنایی کامل با میراث فلسفی یونان
- (۴) نزدیکی دیدگاه فلسفی وی به افلاطون

۲۰۹- کدام‌یک از گزاره‌های زیر نمی‌تواند از نظرات فارابی در حوزه فلسفه سیاسی باشد؟

- (۱) اصلی‌ترین هدف و رکن یک جامعه باید سعادت‌یابی انسان در این جهان و آخرت باشد.
- (۲) بهترین مدینه آن است که فعالیت مردمش به سمت و سویی است که سعادت محقق شود.
- (۳) مسیر سعادت و کمال انسان ورای زندگی در این جهان و در جهانی ماورائی قرار دارد.
- (۴) پیوند بین اعضای جامعه پیوندی اکتسابی و بر پایه یک قرارداد است.

۲۱۰- کدام گزینه درباره مدینه جاهله در نظر فارابی نادرست است؟

- (۱) تفاوت آن با مدینه فاضله منحصر به هدف آن است.
- (۲) فقط سلامت جسم و لذت‌های دنیایی را طلب می‌کنند.
- (۳) نمی‌توان گفت سعادت در دنیا طلب نمی‌کنند.
- (۴) به رابطه بین خیرات و سعادت معتقد هستند.

فلسفه دوازدهم - سؤال‌های «آشنا»

عقل در فلسفه (۱)
عقل در فلسفه (۲)
آثار فلسفه در جهان اسلام
صفحه‌های ۷۲ تا ۷۷

۲۱۱- کدام گزینه دربارهٔ قوهٔ عاقله نادرست است؟

- (۱) قوهٔ عقل در افراد مختلف انسان‌ها متفاوت است.
- (۲) عقل با تربیت و تمرین قابل تقویت است.
- (۳) در کودکان وجود ندارد، در نتیجه آن‌ها حیوان ناطق نیستند.
- (۴) به صورت بالقوه موجود است و با تمرین بالفعل می‌شود.

۲۱۲- کدام گزینه در مورد «مصادق وجودی عقل» نادرست است؟

- (۱) علم این قبیل موجودات از طریق استدلال و تعریف نیست.
  - (۲) منظور از مصادق وجودی عقل، همان موجودات مجرد از جسم هستند.
  - (۳) اثبات وجود این موجودات، صرفاً با دلیل و برهان ممکن است.
  - (۴) روح هر انسانی می‌تواند مانند عقول، همهٔ حقایق را شهود کند.
- ۲۱۳- واژهٔ «لوگوس» در فلسفهٔ هراکلیتوس به کدام گزاره اشاره ندارد؟

- (۱) اشیای جهان همان کلمات عقل هستند.
- (۲) عقل تنها در قالب کلمات و سخن ظهور می‌یابد.
- (۳) این واژه به هر دو معنای عقل اشاره دارد.
- (۴) عقل و نطق هر دو مصادق لوگوس هستند.

۲۱۴- با توجه به مضمون بیت زیر کدام بیان مناسب‌تر است؟

«غیر این عقل تو حق را عقل‌هاست / که بدان تدبیر اسباب سماست»

- (۱) جهان منحصر به موجودات محسوس و مادی نیست و حواس ما از درک بسیاری از حقایق جهان ناتوان است.
- (۲) در حکمت مشاء، فرشتگان با الهام از احادیث اسلامی، عقول نامیده شده‌اند که همان مجردات هستند.
- (۳) علل و عوامل طبیعی در حوادث جهان مؤثرند و فیض خداوندی از طریق آن‌ها و نیز از طریق عقول به عالم طبیعت می‌رسد.
- (۴) مجردات، فیض هستی را از واجب‌الوجود به عالم طبیعت منتقل کرده و واسطهٔ رسیدن آن‌ها به غایات خود هستند.

۲۱۵- کدام گزینه در رابطه با نظر فلاسفهٔ مسلمان دربارهٔ مراتب عقول صحیح است؟

- (۱) همهٔ موجودات مخلوقات بی‌واسطهٔ حق تعالی هستند.
- (۲) آخرین مرتبهٔ آن‌ها یعنی همان عقل فعال، همان عقل اندیشندهٔ آدمی است.
- (۳) تعقل عقول مجرد به صورت نزولی و بر معلول‌های آن‌هاست.
- (۴) در مرتبهٔ بلاواسطهٔ وجودبخشی بعد از خداوند معلول واحد است و کثرت جای ندارد.

۲۱۶- داشتن درک اولی از قضایای ضروری و نداشتن ادراک عقلی به ترتیب مربوط به کدام‌یک از مراحل رشد عقل از نظر فارابی و ابن‌سینا است؟

- (۱) عقل بالملکه - عقل هیولائی
- (۲) عقل بالملکه - عقل بالملکه
- (۳) عقل هیولائی - عقل هیولائی
- (۴) عقل هیولائی - عقل بالملکه

۲۱۷- کدام گزینه دربارهٔ «حیات عقلی» و «حیات فلسفی» نادرست است؟

- (۱) با ظهور اسلام فرصت تفکر و اندیشه‌ورزی برای مردم فراهم آمد و حیات عقلی با تکریم علم و عالمان همراه بود.
- (۲) پیامبر اکرم (ص) و قرآن کریم پایه‌گذار حیات عقلی جامعهٔ اسلامی بودند که بعد از دو قرن به حیات فلسفی انجامید.
- (۳) فیلسوفانی مانند فارابی و ابن‌سینا با آموختن دانش فیلسوفان یونان، سبب پیدایش حیات عقلی و فلسفی در جامعهٔ اسلامی شدند.
- (۴) نهضت ترجمهٔ متون که از قرن دوم هجری آغاز شد، یکی از زمینه‌های شکل‌گیری «حیات فلسفی» در جهان اسلام بود.

۲۱۸- آیهٔ شریفهٔ «هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ» ناظر بر کدام‌یک از زمینه‌سازی‌های قرآن کریم برای تفکر و اندیشه‌ورزی است؟

- (۱) طرح مباحث عقلی و فلسفی
- (۲) ارزش قائل شدن برای خردورزی
- (۳) تکریم عالمان و دانشمندان
- (۴) تکریم علم به عنوان ثمرهٔ خردورزی

۲۱۹- مدنی بالطبع بودن انسان از نظر فارابی به معنی ... نیست.

- (۱) فطری بودن گرایش به اجتماع
- (۲) اکتسابی نبودن میل به همزیستی
- (۳) تحقق غیرارادی جوامع بشری
- (۴) ارتباط سعادت بشر با زندگی جمعی

۲۲۰- کدام گزینه با نظر فارابی دربارهٔ «مردم مدینهٔ فاضله» مغایرت دارد؟

- (۱) همهٔ اعضا متناسب با ظرفیت‌های خود در جای مناسبی قرار گرفته‌اند.
- (۲) برخی از اعضای مدینهٔ فاضله بر برخی دیگر مقدم‌اند.
- (۳) کسی باید بر دیگران برتری داشته باشد و بر مردم ریاست کند.
- (۴) مناصب و جایگاه‌ها به صورت هماهنگ و مساوی تقسیم شده است.

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

سنجشگری در تفکر
صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۳

۲۲۱- کدام گزینه از مهم‌ترین تفاوت‌های تفکر نقاد و غیرنقاد به‌شمار نمی‌رود؟

- (۱) جدی‌گرفتن فرایند تفکر
(۲) مصونیت از مغالطات روانی
(۳) توجه آگاهانه به اندیشیدن
(۴) پرسیدن سؤالات درست و به‌جا

۲۲۲- هر یک از پدیده‌های زیر به‌ترتیب با استدلال‌های موجود در کدام‌یک از فنون ارتباط دارند؟

«فن بیان - معارف دینی - غافلگیری مخاطب»

- (۱) جدل - برهان - خطابه
(۲) خطابه - برهان - جدل
(۳) برهان - خطابه - جدل
(۴) خطابه - جدل - برهان

۲۲۳- در جمله زیر کدام‌یک از مغالطات زیر پر رنگ‌تر است؟

«حرف چه کسی را باور کنم، فرمایشات متین ایشان را که آرامش بخش و روح‌افزا است یا اراجیف کسی را که موجب تیرگی و آشفستگی روح انسان می‌شود؟»

- (۱) مغالطه مسموم کردن چاه
(۲) مغالطه تله‌گذاری
(۳) مغالطه بزرگ‌نمایی کوچک‌نمایی
(۴) مغالطه بار ارزشی کلمات

۲۲۴- چند مورد از موارد زیر از مصادیق مغالطه مسموم کردن چاه می‌باشند؟

- الف) می‌دانم که افراد با فرهنگ به بنده رأی خواهند داد.
ب) جز انسان‌های پاک دل و مظلوم کسی با عقیده ما موافقت نمی‌کند!
ج) هیچ‌کس در شکوه و عظمت ایران باستان شک ندارد، مگر یک وطن‌فروش خائن.
د) از شما دانشجویان با استعداد بعید است که فعالیت‌های سیاسی بکنید!
ه) تنها حامیان فاشیست هستند که به دنبال مبارزه و جهاد می‌گردند.
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۲۵- عبارت زیر بیانگر کدام نوع مغالطه در اثر عوامل روانی است؟

«یکی از روش‌های پوپولیسم سیاسی تهییج و برانگیختن توده‌های مردم با وعده‌هایی توخالی و غیرواقعی است. رهبران پوپولیست به اقشار تهی‌دست

جامعه وعده رفاه یک شبه و فراهم کردن رایگان همه‌چیز برای این اقشار را می‌دهند»

- (۱) بار ارزشی کلمات
(۲) تله‌گذاری
(۳) توسل به احساسات
(۴) بزرگ‌نمایی

۲۲۶- عبارت زیر از یک فرد حاضر در مناظره فاقد کدام مغالطه است؟

«من اجازه نمی‌دهم که شما مردم فهمیده و فرهیخته کشورمان را با عقاید متعصبانه و بدبینانه خود دربارهٔ بحران فرهنگی به سخره بگیرید و ناامید کنید!»

- (۱) بار ارزشی کلمات (۲) تله‌گذاری (۳) مسموم کردن چاه (۴) توسل به احساسات

۲۲۷- به ترتیب چه مغالطاتی در موارد زیر وجود دارد؟

(الف) تنها خائنین به ملت می‌توانند در رأی‌گیری همگانی شرکت نکنند.

(ب) اگر جلوی خلافاکاران گرفته نشود، امنیت مالی و جانی همهٔ مردم در خطر خواهد بود.

(ج) «تا کی باید به حرف‌های تو گوش دهیم؟ من که نمی‌توانم تا ابد مطیع تو باشم!»

- (۱) مسموم کردن چاه - توسل به احساسات - کوچک‌نمایی (۲) مسموم کردن چاه - توسل به احساسات - بزرگ‌نمایی

- (۳) مسموم کردن چاه - تله‌گذاری - توسل به احساسات (۴) تله‌گذاری - مسموم کردن چاه - بزرگ‌نمایی

۲۲۸- در جملهٔ زیر به ترتیب چه مغالطاتی وجود دارد؟

«رئوف به اصغر گفت: این فیلم خیلی مزخرف بود. فقط افرادی مثل تو که هیچ دانشی دربارهٔ سینما ندارند می‌توانند چنین فیلم‌هایی را دوست داشته باشند. اصغر پاسخ داد: تو در تمام عمرت تا به حال یک فیلم خوب دیده‌ای که این‌طور نظر می‌دهی؟»

- (۱) توسل به احساسات - کوچک‌نمایی (۲) تله‌گذاری - بزرگ‌نمایی

- (۳) مسموم کردن چاه - کوچک‌نمایی (۴) مسموم کردن چاه - بزرگ‌نمایی

۲۲۹- در موارد زیر به ترتیب کدام مغالطات به چشم می‌خورند؟

(الف) این لباس حرف نداره چقدر بهت میاد برای برادرم هم از این برده‌ام!

(ب) فقط انسان‌های خشک مغز با این نظر مخالفت می‌کنند.

(ج) حواست را جمع کن که اگر در کلاس منطق شرکت نکنی کنکور را خراب خواهی کرد!

- (۱) تله‌گذاری، توسل به احساسات، بزرگ‌نمایی (۲) توسل به احساسات، مسموم کردن چاه، بزرگ‌نمایی

- (۳) تله‌گذاری، مسموم کردن چاه، توسل به احساسات (۴) توسل به احساسات، مسموم کردن چاه، توسل به احساسات

۲۳۰- در مورد زیر چه مغالطه‌ای دیده نمی‌شود؟

«یک فرد سودجو در فضای آموزشی کنکور، برای افزایش وزن امتحانات نهایی و مضاعف‌شدن گردش مالی بازار آموزش، برخی اسناد پنهان و هماهنگ‌شده را مبنی بر رخ دادن تقلب در کنکور سراسری منتشر می‌کند و ادعا می‌کند که کنکور به هیچ‌وجه عادلانه نیست و تقلب گسترده در

سراسر آن رخ می‌دهد و نباید در مقابل ضایع‌شدن حق دانش‌آموزان ساکت بود.»

- (۱) تله‌گذاری (۲) بزرگ‌نمایی

- (۳) مسموم کردن چاه (۴) توسل به احساسات

چیستی انسان (۲)،
انسان، موجود اخلاق‌گرا
صفحه‌های ۷۶ تا ۹۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۲۳۱- همه موارد زیر می‌توانند از دلایل نقلی وجود بُعد مجرد در آدمی باشند؛ به جز ...

- (۱) «وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ»
- (۲) «كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَ نَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَ النِّخَيْرِ فِتْنَةً»
- (۳) «قُلْ يَتُوقَاكُمْ مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ»
- (۴) «وَ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ... ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ»

۲۳۲- کدام عبارت در مورد دیدگاه ابن‌سینا دربارهٔ نفس نادرست است؟

- (۱) دیدگاه ابن‌سینا دربارهٔ نفس در ادامهٔ سنت ارسطویی مطرح شده است.
- (۲) روح از نظر ابن‌سینا، جزو موجودات جهان مادی قرار نمی‌گیرد.
- (۳) پیدایش روح در انسان معلول این است که انسان صاحب تمام اندام‌های بدنی شود.
- (۴) کسب دانش توسط روح و بُعد مجرد آدمی صورت می‌گیرد.

۲۳۳- کدام گزینه برای بیان نظر ابن‌سینا دربارهٔ رابطهٔ نفس و بدن مناسب‌تر است؟

- (۱) نفس محیط و دربرگیرندهٔ بدن است.
- (۲) نفس با جسم ترکیب و امتزاج می‌یابد.
- (۳) نفس درون بدن وارد می‌شود.
- (۴) نفس از طریق بدن ظهور می‌یابد.

۲۳۴- کدام گزینه دربارهٔ دیدگاه ملاصدرا دربارهٔ نفس نادرست است؟

- (۱) ملاصدرا انضمام روح به بدن را نظری نادرست می‌داند.
- (۲) روح می‌تواند بر جسم تأثیر مثبت و منفی بگذارد، اما عکس آن صادق نیست.
- (۳) روح انسانی درجهٔ نهایی تکامل موجودات دارای حیات است.
- (۴) بدن برای روح به منزلهٔ ظاهر برای باطن است.

۲۳۵- کدام گزینه تبیین مناسب‌تری را دربارهٔ رابطهٔ روح و بدن در نظر ملاصدرا بیان می‌کند؟

- (۱) روح درون بدن است.
- (۲) روح در جسم محقق می‌شود.
- (۳) روح عامل بقا و ایجاد بدن است.
- (۴) روح همان کارکرد مجرد بدن است.

۲۳۶- کدام گزینه بیانگر اشتراک نظر ابن‌سینا و ملاصدرا دربارهٔ تکامل روح است؟

- (۱) تکامل آن با فعلیت یافتن اوصاف بیرونی تحقق می‌یابد.
- (۲) خود حقیقت و جوهر روح دچار استكمال می‌گردد.
- (۳) کمال روح حالتی بالقوه و استعدادی است.
- (۴) کمال روح مشروط به بقا و وجود جسم نیست.

۲۳۷- کدام گزینه اصلی‌ترین اختلاف نظر میان ابن‌سینا و ملاصدرا را دربارهٔ حقیقت انسان بیان می‌کند؟

- (۱) تجرد ساحت روح از ماده و ابعاد
- (۲) حدوث جسمانی یا روحانی روح انسان
- (۳) عینیت یا دوئیت جسم و روح در آدمی
- (۴) تک‌ساحتی یا دوساحتی بودن حقیقت انسان

۲۳۸- کدام گزینه در خصوص دیدگاه ارسطو دربارهٔ اخلاق درست است؟

- (۱) سعادت انسان در پرتوی فرمانروایی عقل بر سایر قوا حاصل می‌شود.
- (۲) معیار اخلاق بین‌الادّهانی نیست و شخصی است.
- (۳) فضیلت قوهٔ غضب، شجاعت یا جربزه است.
- (۴) فضیلت قوهٔ شهوت، خویشتن‌داری و حالت تفریط آن، شرّه است.

۲۳۹- کدام گزینه اختلاف نظر ارسطو و افلاطون را در زمینهٔ اخلاق بیان می‌کند؟

- (۱) وجود و شکل قوای سه‌گانه در انسان
- (۲) امکان تحقق افراط و تفریط در قوای عقلی
- (۳) ضرورت غلبهٔ عقل بر قوای شهوت و غضب
- (۴) لزوم فعلیت قوهٔ عقل برای نیل به سعادت

۲۴۰- از نظر کانت کدام ویژگی عقل عملی و قوهٔ حکم آدمی، بنیان‌گذار ساحت اخلاق به‌شمار می‌رود؟

- (۱) شناسایی سعادت حقیقی انسان
- (۲) ایجاد حقیقت وجدان اخلاقی
- (۳) کشف قانون کلی و عقلانی وظیفه
- (۴) کسب فضیلت با بهره‌گیری از عقل نظری

۲۴۱- عبارت زیر، تعریف مفهوم «تأثیرگذاری» است؛ تفاوت این مفهوم با انگیزش در چیست؟

«تأثیرگذاری، فرایندی اجتماعی است که به موجب آن، یک نفر می‌خواهد دیگری رفتار یا فکر خود را تغییر دهد.»

- (۱) انگیزش، وابسته به نگرش فرد است. (۲) تأثیرگذاری، فرایندی بین فردی است.
(۳) انگیزش، نیازهای فرازیستی را دربرمی‌گیرد. (۴) تأثیرگذاری، قبل از انگیزش صورت می‌گیرد.

۲۴۲- به ترتیب موتور حرکتی انسان و آنچه که رفتار او را کنترل می‌کند، چیست؟

- (۱) انگیزه - انگیزه و نگرش (۲) اراده - هدفمندی
(۳) نگرش - انگیزه و نگرش (۴) نگرش - ادراک کنترل

۲۴۳- چه تعداد از موارد زیر به انگیزه درونی اشاره دارند؟

الف) شرکت در مسابقه تلویزیونی برای بردن جایزه میلیونی آن

ب) خواندن مداوم کتاب داستان بدون توجه به گذر زمان

ج) درس خواندن به امید گرفتن نمره ۲۰ و شاگرد اول شدن

د) ارائه یک بازی خوب در والیبال تحت تأثیر وعده و وعیده‌های باشگاه

- (۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۲۴۴- یکی از کارمندان سازمانی، در انجام کاری که به او محول شده، شکست خورده است. مدیر سازمان، با چه نگرشی می‌تواند بدون اینکه او را اخراج کند،

از تکرار این شکست جلوگیری کند؟

- (۱) شکست او را ناشی از عدم توانایی او در این کار بداند. (۲) فکر کند که او انگیزه درونی کافی برای انجام کار نداشته است.
(۳) مهیا نبودن منابع انجام کار را عامل شکست بداند. (۴) این کارمند را فردی تنبل و بی‌ملاحظه بداند.

۲۴۵- به ترتیب، موارد «اعتقاد به استقلال عمل از نتیجه آن»، «جلوگیری از اتلاف منابع انرژی فرد» و «تلاش فرد برای دوری از پیامدهای ناگوار»، به کدام

عوامل نگرشی مربوط هستند؟

- (۱) درماندگی آموخته‌شده - ادراک کنترل - اسناد (۲) درماندگی آموخته‌شده - هدفمندی - ادراک کنترل
(۳) اسناد بیرونی - ادراک کارایی - ادراک کنترل (۴) اسناد بیرونی - ناهماهنگی شناختی - ادراک کارایی

۲۴۶- به ترتیب هر یک از موقعیت‌های زیر به کدام عامل منفی نگرشی اشاره دارد؟

الف) در انتخابات شورای شهر، چه رأی بدهیم و چه رأی ندهیم، شخص خاصی انتخاب خواهد شد و بهبودی در روند شهر حاصل نخواهد شد.

ب) سؤالات آزمون بسیار دشوار بود، ضمن اینکه دبیر ریاضی با مسالمت کار نکرده بود، بنابراین نمره پایینی دریافت کردم.

۱) درماندگی آموخته‌شده - اسناد بیرونی

۲) اسناد پایدار - درماندگی آموخته‌شده

۳) درماندگی آموخته‌شده - درماندگی آموخته‌شده

۴) اسناد درونی - اسناد غیرقابل کنترل

۲۴۷- اینکه «زهره همیشه صحبت از این می‌کند که دوست دارد وکیل موفق‌تری در آینده باشد، اما تلاش کافی و برنامه‌ریزی هدفمندی در این راستا ندارد.»

اشاره به حضور کدام‌یک از عوامل نگرشی دارد و راه‌حل آن چیست؟

۱) عدم هدفمندی - تقسیم هدفش به اهداف کوچک‌تر و قابل وصول

۲) عدم ادراک کنترل و کارایی - هماهنگی با شواهد محیطی

۳) ناهماهنگی شناختی - تغییر رفتار یا تغییر نگرش خود

۴) عدم وجود باور و نظام ارزشی - اصلاح ارکان آموزشی اجتماع

۲۴۸- پاسخ به کدام سؤال زیر، بیان‌کننده ادراک کارایی نیست؟

۱) آیا می‌توانم در این تکلیف خاص عملکرد خوبی داشته باشم؟

۲) در انجام این تکلیف به مشکلی برخوردادم، آیا منابعی برای حل آن مشکل دارم؟

۳) با انجام این کار به نتیجه مطلوب خواهیم رسید؟

۴) آیا دانش لازم برای انجام این عمل را دارم؟

۲۴۹- منظور از اصل «هماهنگی شناختی» چیست؟

۱) ناهماهنگی بین باور و رفتار موجب تغییر باور یا رفتار می‌شود و با تغییر یکی از این دو، هماهنگی حاصل خواهد شد.

۲) انتخاب بین دو امر مطلوب، باعث گرایش به برشمردن مزایای مورد انتخاب در برابر معایب مورد دیگر می‌شود.

۳) نگرش‌ها پس از شکل‌گیری از ثبات بیشتری برخوردار شده و در برابر تغییر مقاومت می‌کنند.

۴) هر نگرش دارای یک عنصر شناختی، یک عنصر احساسی و یک عنصر آمادگی برای عمل است.

۲۵۰- در ارتباط با «نگرش»، کدام گزینه صحیح است؟

۱) نگرش‌ها در شکل‌دهی به رفتار انسان، تنها به شکل مثبت عمل می‌کنند.

۲) عوامل نگرشی مثبت منحصراند به هدفمندی، اراده و ادراک کارایی.

۳) شناخت و هیجان باعث ایجاد نگرش در افراد می‌شوند.

۴) بزرگسالان برخلاف کودکان و حیوانات، علت رفتار خود را فراتر از نیازهای زیستی می‌دانند.

کتاب نوروز

دوازدهم انسانی

۱۰۰۰ سوال شناسنامه دار

(۷۰۰ سوال از مباحث دهم و یازدهم + ۳۰۰ سوال از مباحث نیمسال اول دوازدهم)

شامل ۱۰ آزمون

۵ دوره آزمون از مباحث دهم و یازدهم (مطابق با آزمون ۷ فروردین)

۵ دوره آزمون از مباحث نیمسال اول دوازدهم (مطابق با آزمون ۱۹ فروردین)

همراه با تابلوی نروزی ویژه دروس عمومی و اختصاصی
(منابع مطالعاتی + برنامه مطالعاتی + هدف‌گذاری)

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۰ اسفند ۱۴۰۰

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس	عمومی
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، حمید اصفهانی، حسین پرهیزکار، هامون سیطی، فرهاد فروزان کیا، کاظم کاظمی، الهام محمدی، مرتضی منشاری	فارسی	
روح‌اله اصغری، نوید امساکي، ولی برجی، محمد جهان‌بین، امیر رضایی‌رنجبر، کاظم غلامی، الهه مسیح‌خواه	عربی زبان قرآن	
محبوبه ایتسام، محسن بیاتی، محمد رضایی‌بقا، فردین سماقی، مجید فرهنگیان، مرتضی محسنی کبیر، احمد منصوری	دین و زندگی	
رحمت‌اله استیری، سپهر برومندپور، حسن روحی، محمد طاهری، ساسان عزیزی‌نژاد، نوید مبلغی، عقیل محمدی‌روش، محدثه مرآتی	زبان انگلیسی	

نام طراحان	نام درس	اختصاصی
حسین اسفینی، امیر زراندوز، حمیدرضا سجودی، علی شهبازی، نسترن صمدی، علیرضا عبیدی، سعید عزیزخانی، امیر محمودیان، سهند ولی‌زاده	ریاضی و آمار	
نسرتین جعفری، فاطمه حیاتی، سارا شریفی، مهدی ضیایی	اقتصاد	
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، علیرضا جعفری، پوریا حسین‌پور، مجتبی فرهادی، حسینعلی موسی‌زاده، یاسین مهدویان، رضا نوروزبیگی	علوم و فنون ادبی	
ابراهیم احمدی، نوید امساکي، مرتضی کاظم‌شیرودی، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان	عربی زبان قرآن	
علیرضا رضایی، علی محمد کریمی، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار	تاریخ	
زهرا دامیار، فاطمه سخایی، علیرضا رضایی، آزاده میرزایی	جغرافیا	
آریتا بیدقی، علیرضا حیدری، الهام رضایی، فاطمه صفری	جامعه‌شناسی	
نیما جواهری، حسن صدری، الهه فاضلی	منطق و فلسفه	
منتخب از سؤال‌های کتاب آبی پیمان‌های منطق و فلسفه جامع کنکور انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)	فلسفه دوازدهم - سؤال‌های «آشنا»	
حمیدرضا توکلی، کوثر دستورانی، مهدی جاهدی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد	روان‌شناسی	

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
فارسی	مرتضی منشاری	کاظم کاظمی	محسن اصغری، مرتضی منشاری	فریبا رئوفی
عربی زبان قرآن	نوید امساکي	نوید امساکي	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل علی‌پور	مهدی یعقوبیان
دین و زندگی	احمد منصوری	محمد رضایی‌بقا	سکینه گلشنی، زهره رشوندی	زهره قموشی
معارف اقلیت	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	-
زبان انگلیسی	محدثه مرآتی	محدثه مرآتی	سعید آچه‌لو، رحمت‌اله استیری، فاطمه نقدی	سپیده جلالی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملازمزانی، علی ارجمند، سحر محمدی	الهه شهبازی
اقتصاد	فاطمه فهیمیان	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهره قموشی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	پوریا حسین‌پور، یاسین مهدیان، سیدعلیرضا علویان	فریبا رئوفی
عربی زبان قرآن	سید محمدعلی مرتضوی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مهدی یعقوبیان
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهرا دامیار	ستایش محمدی
جغرافیا	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهرا دامیار	
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری	زهره قموشی
منطق و فلسفه	نیما جواهری	نیما جواهری	فرهاد علی‌نژاد، امیرکیا باقری	
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهرا دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی‌مقدم، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، فریبا رئوفی (عمومی)
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی (اختصاصی)، زهرا تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

فارسی (۳)

۱- گزینه «۴»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

«اندیشه» در بیت چهارم، در معنای «فکر و گمان» به کار رفته است.

(فارسی ۳، لغت، صفحه ۱۰۵)

۲- گزینه «۴»

(الهام مومری)

املائی صحیح در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: لحن / گزینه «۲»: اصرار / گزینه «۳»: زوال

(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۳- گزینه «۴»

(کاترم کازمی)

ب) ایهام تناسب: دستان ← ۱- مکر و فریب (معنای پذیرفتنی) ۲- دست‌ها (با چشم، سر و پا) تناسب دارد.

ج) حسن تعلیل: دلیل خشکی لب (ساحل) دریا و تر بودن چشم آن (پرآب بودن دریا)، داشتن غصه و داغ دانسته شده است.

د) جناس: تیغ و تبر

الف) تضاد: میکده و صومعه

ه) استعاره: پادشاه گردون ← خورشید / گردون ← آسمان

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۴- گزینه «۳»

(عمیر اصفهانی)

گزینه «۳»: آن کسی که از او پای خجالت شمشاد در گل است، راستی را، سروی به این صفت، چه کسی به عیاری دید؟

جناس «که» به معنای «کس» با «که: چه کسی»، ایهام «راستی را: حقیقتاً که، در راست‌قامتی»، استعاره، شخصیت‌بخشی برای شمشاد و تشبیه ترجیح یار به شمشاد و سرو.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اکنون باده بنوش که از گذار باد گلیوی سحر، چین در زلف گلرویابان باغ خواهد فتاد: تشبیه «باد گلیو» و «گلرویابان» / جناس: «باد و باغ»

گزینه «۲»: وقتی طلعت صبح را از زیر شام زلف سیه نمایش داد، زمانه گفت (تشخیص) که ای عاشقان، سپیده‌دم است: تشبیه «شام زلف» و استعاره «صبح» از «چهره»

گزینه «۴»: سرو سهی که شب و روز در قیام است، وقتی قامت تو را دید، نماز بر او واجب شد: استعاره شخصیت‌بخشی برای سرو، تشبیه ترجیح یار به سرو.

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۵- گزینه «۳»

(کاترم کازمی)

در این گزینه واژه «جان» مسند است؛ ای [کسی] که تو جان هستی و ...

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سوزی در دل هر که (کس) است (وجود دارد). توجه: حرف «را» نشانهٔ فک اضافه یا بدل از کسره است.

گزینه «۲»: بازگردانی بیت: [عاشقان] صیدی را که در کمند ملامت اسیر نیست، مفعول

بی‌جگر (ترو) می‌خوانند.

مسند

گزینه «۴»: «پری چهره» بدل از «تو» و واژه «کودکان» انجام‌دهندهٔ فعل و نهاد جمله محسوب می‌شود.

(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۶- گزینه «۲»

(هامون سبطی)

مرتب کردن جمله‌ها با توجه به معنا و منظور شاعر و نویسنده، مهارت مهمی در پاسخ‌گویی به پرسش‌های دستوری است.

سر و جان را نتوان گفت که مقداری هست = نتوان گفت [که]

برای سر و جان مقداری هست (وجود دارد)

متمم متمم نهاد

(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۷- گزینه «۴»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

ترکیب‌های اضافی: ۱- باد شمال، ۲- خدایگان شرق، ۳- خدایگان غرب
حذف فعل به قرینهٔ معنوی: ای خبرگزار [با تو هستم]

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «چون» به معنای «وقتی که» حرف ربط وابسته‌ساز است و بیت اول از یک جملهٔ غیرساده تشکیل شده است اما «ایستادن» در معنای «شروع کردن» به کار رفته است.

گزینه «۲»: قید: در ساعت (یک قید وجود دارد) / صفت‌ها: ۱- جاسوس بی‌قرار، ۲- همه شرق، ۳- همه غرب، ۴- این خبر

گزینه «۳»: دو مفعول وجود دارد: ۱- «چنین» در مصراع اول (صفت جانشین اسم) است و نقش مفعولی دارد. ۲- «خبر» در بیت دوم مفعول است: این خبر را بگزار (ادا کن) / «چو» به معنای «مانند» است و «جاسوس» نقش متممی دارد.

(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۸- گزینه «۴»

(هامون سبطی)

با توجه به معنای عبارت، روشن است که پیامد رفتار ستمگرانهٔ آن پادشاه مهاجرت مردم از سرزمینشان برای در امان ماندن از ظلم و ستم بوده است که این نکته در بیت چهارم نیز تکرار شده است.

بیت گزینه «۴»: سعدی می‌گوید که وطن‌دوستی مهم است اما نه آنقدر که به مرگ بیرزد، پس وقتی سختی از حد گذشت باید وطن‌دوستی را کنار گذاشت و جان خود را نجات داد و از وطن هجرت کرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

بیت گزینه «۱»: شاعر از «شوق» خدمت به پادشاه وطنش را ترک کرده است (احتمالاً به جهاد و جنگ رفته است).

بیت گزینه «۲»: فتنه و بلا، جهان را درنور دیده و دادرسی و باوری نیست.

بیت گزینه «۳»: مضمونی عاشقانه دارد.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۰۸)

۹- گزینه «۲»

(عمیر اصفهانی)

در بیت گزینه «۲»، شاعر مخاطب را به نزدیکی مرگ او آگاه می‌کند و به او در این باره هشدار می‌دهد. در سایر ابیات، مرگ مطیع و مسخر ممدوح دانسته شده است.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر مهابت تو، لگام اجل را پس زند، (او) هزار مرحله از اول عمر بیشتر می‌برد.

گزینه «۲»: برای آن که تو را مثل تیر به راه سرزمین عدم بدواند، اجل پشت قدأ خم‌شدهٔ تو را چون کمان درآورده است.

گزینه «۳»: درهم همه ساله از دست تو به فریاد (وصف سخای ممدوح) و اجل از تیغ تو همه ساله برحذر است.

گزینه «۴»: قضا خوار تو و اجل مطیع تو و جهان مسخر تو و زمانه زبون تو است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۹۵)

۱- گزینۀ «۴»

(کاتلم کاطمی)

مفهوم مشترک عبارت شعری صورت سؤال و بیت گزینۀ «۴»: غمگین شدن رستم و رخت بریستن خنده از لبهای او

مفاهیم سایر ابیات:

گزینۀهای «۱» و «۲»: بیان شادی و گشاده‌رویی و بی غمی فرد مورد اشاره
گزینۀ «۳»: وصف لطف و قهر و ناز و خشم معشوق

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۱۱۳)

فارسی (۲)

۱- گزینۀ «۳»

(مفسن اصغری)

برای واژه «شماتت» تنها مترادف «سرزنش» در بیت آمده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: بر: خشکی، بیابان

گزینۀ «۲»: شکاری: صید، نجبیر

گزینۀ «۴»: مودت: دوستی، محبت

(فارسی ۲، لغت، واژه نامه)

۱۲- گزینۀ «۴»

(سیرعلیرضا امیری)

در بیت «الف» واژه «حول» به معنای قدرت، در بیت «ج» واژه «زهاب» به معنای آبی که از زمین می‌جوشد و در بیت «د» واژه «ثواب» به معنای پاداش اشتباه نوشته شده است.

توجه: واژه «هول» به معنای ترس است و واژه «صواب» در معنای صلاح و درست استفاده می‌شود، هم‌چنین «ذهاب» به معنای رفتن و گذشتن بیشتر در عربی کاربرد دارد.

(فارسی ۲، املا، ترکیبی)

۱۳- گزینۀ «۳»

(الهام مومری)

«دیوان غربی- شرقی» از «بوهان ولفگانگ گوته» / «شلوارهای وصله‌دار» از «رسول پرویزی» / «ماه نو و مرغان آواره» از «رایندرانات تاگور»

(فارسی ۲، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۱۴- گزینۀ «۳»

(فرهار فروزان‌کیا - مشهور)

الف: تشبیه: روی یار به محراب

ب: مجاز: خاک (انسان آفریده شده از خاک)

ج: ایهام تناسب: فلاح به معنای رستگاری است اما به معنی «حی‌علی‌الفلاح» با موزن تناسب دارد.

د: اغراق: پندار زیبای شاعرانه. از دیده‌ی شاعر یک آسمان اشک ریختن.

ه: حسن تعلیل: سرو نتوانست بیاید چون یک پا دارد.

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

۱۵- گزینۀ «۲»

(هسین پرهیزگار - سبزواری)

به چشم شخصیت بخشیده شده (تشخیص) / منظور از کمان، ابروست (استعاره)

کمین و کمان (جناس، ی نکره تأثیری در جناس ندارد).

واژه «کیش» در معنای آیین به کار رفته ولی معنای ثانویه آن (تیردان) با «زه»، «کمان» و «کمین» تناسب دارد. (ایهام تناسب) هم‌چنین واژه «قربان» در معنای فدایی به کار رفته است ولی معنای ثانویه آن (کمان‌دان) با «کمان» و «کمین»

تناسب دارد. (ایهام تناسب)

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

۱۶- گزینۀ «۳»

(مفسن اصغری)

الف) همه شب - هیچ شب - دو صد ناله (سه مورد)
د) کدام عاشق - کدام معشوق - همان عشق (سه مورد)
توجه: «این» در بیت «د» ضمیر اشاره و نهاد است.

وابسته‌های پیشین سایر ابیات:

ب) نیم‌بوسه - صد هزار جان - آن دو لعل (چهار مورد)

ج) هر چیز - دو جهان (دو مورد)

(فارسی ۲، دستور، ترکیبی)

۱۷- گزینۀ «۱»

(هامون سبطی)

باختن: باز + ا ← «بازا» نداریم / پیمودن: پیم + ا ← «پیمایا» نداریم / توانستن: توان + ا ← «توانا» داریم / «نوازا» نداریم / «فرمایا» نداریم / «آرایا» نداریم / «چرا» داریم اما اسم است نه صفت فاعلی / «جها» نداریم، / «سانا» داریم، / «کارا» داریم اما ربطی به کاشتن ندارد بلکه کار در آن معنای اسم دارد. کارا یعنی آن‌چه به کار می‌آید. / «شنوا» داریم.

(فارسی ۲، دستور، ترکیبی)

۱۸- گزینۀ «۴»

(کاتلم کاطمی)

مفهوم بیت گزینۀ «۴»: تقابل عشق و عقل

مفهوم سایر ابیات: بی‌ارزش بودن زندگی، بدون برخورداری از عشق

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۱۴۶)

۱۹- گزینۀ «۴»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

مفهوم ابیات «ب» و «د» بیانگر تأثیر قضا و سرنوشت در همه موجودات و پدیده‌هاست.

بیت «الف»: هنگامی که خاطر و اندیشه غمگین باشد، هیچ شعر تازه و زیبایی از آن نمی‌تراود و یک اشاره به این موضوع کردیم و همین کافی است.

بیت «ج»: ای دل، از سرزنش حسودان غمگین نباش، شاید خیر و صلاح تو همین باشد.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۱۲۲)

۲۰- گزینۀ «۳»

(هسین پرهیزگار - سبزواری)

بیت صورت سؤال تعالی‌جویی روح انسان و بازگشت به اصل و عالم معنا را ذکر می‌کند که در ابیات «الف، ج، د» دیده می‌شود.

ابیات «ب، ه» تأکید بر این نکته دارد که هدف روح از هم‌نشینی با تن رشد و قابلیت بخشی به جسم است.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۱۴۸)

عربی، زبان قرآن (۲) و (۳)

۲۱- گزینۀ «۲»

(مهمر جوان‌بین - قناتات)

«لم یعلموا»: ندانستند، ندانسته‌اند (رد سایر گزینه‌ها) / «یقیل»: می‌پذیرد (رد گزینۀ ۱) / «التوبة»: توبه را (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «عن عباده»: از بندگانش (رد گزینۀ ۴)

(ترجمه)

۲۲- گزینۀ «۲»

(روح‌الله اصغری)

«عالم»: انسان دانایی، دانشمندی (رد گزینۀ ۱) / «قد ضاع»: گم شده است، تباه شده است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «الجَهال»: نادانان (جمع مکسر «الجاهل» است و اسم

مبالغه نیست) (رد گزینۀ ۳) / «فلترحمه»: پس باید به او رحم کنیم (رد گزینۀ ۱) / «برحمتنا»: تا به ما رحم کند (با توجه به فعل امر «لنرحم» که طلب محسوب می‌شود، فعل «یرحم» جواب طلب است) (رد گزینۀ ۴)

(ترجمه)

۲۳- گزینه ۴»

(ولی برپی - ابوهر)
«أشهر کاتب المدينة»: مشهورترین نویسنده شهر (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «له قصص»: قصه‌هایی دارد (رد گزینه ۳) / «قد کتبت»: نوشته شده است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «فی ست سنوات»: در شش سال (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۲۴- گزینه ۱»

(کاتم غلامی)
«جاء ... ب»: آوردند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «عرف ابنة حاتم»: دختر حاتم را شناخت (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أطلقوها»: او را آزاد کنید (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «كان يُحب»: دوست می‌داشت (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۲۵- گزینه ۴»

(ولی برپی - ابوهر)
«لم تجلسها»: او را نشانندی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «و أنت تعلم»: (فعل در جمله حالیه مضارع است و فعل جمله قبلی از نظر معنی به صورت ماضی آمده است، پس مضارع در جمله حالیه نیز به صورت ماضی استمراری می‌آید) در حالی که تو می‌دانستی (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أن»: که (رد گزینه ۲) / «التفريق»: تفاوت گذاشتن (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۲۶- گزینه ۲»

(کاتم غلامی)
«لیأکل»: در اینجا فعل امر بوده و به صورت «باید بخورد» ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۲۷- گزینه ۲»

(ولی برپی - ابوهر)
در گزینه ۱، «أسلمت» به معنای (اسلام آورد) است نه (تسلیم شد) و کلمه «كلها» ترجمه نشده است؛ در گزینه ۳ «شجرة» نکره است و باید به صورت (درختی یا یک درخت) ترجمه شود، در این گزینه لای نفی جنس نیز آمده است که باید در این عبارت در ترجمه آن از (هیچ ... ندارد) استفاده کرد؛ در گزینه ۴، «كان قد ملئ» باید به صورت ماضی بعید (پر شده بود) ترجمه شود چون کان همراه فعل ماضی آمده است.

(ترجمه)

۲۸- گزینه ۴»

(الله مسیح فواه)
«دانش آموزان»: تلامذک، طلبک (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «قادر نبودی»: را به دو شکل (ما + ماضی: ما کنت قادره) و یا (لم + مضارع: لم تکن قادراً؛ لم تکونی قادره) می‌توان نوشت (رد گزینه ۲) / در ضمن در گزینه ۳، ضمیر در «محاضر تک» اضافه است.

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

سلامتی از نعمتهایی است که قدر آن دانسته نمی‌شود مگر بعد از از دست دادن آن، و آن بر دو نوع است: جسمی و ذهنی. هر کاری که بدان مشغول می‌شوی، از هر دو نظر در زندگی تأثیر می‌گذارد. برخی از مردم به مسائل روحی اهمیت می‌دهند در حالی که گمان می‌کنند جسم در این زمینه هیچ اهمیتی ندارد، اما ما می‌دانیم که عقل سالم در بدن سالم است همانگونه که مشهور است، ولی این (مسأله) از دوری کردن از اسراف و زیاده‌روی باز نمی‌دارد! راه‌های مختلفی برای ارتقاء و تقویت این دو نعمت (سلامت جسمی و ذهنی) وجود دارد. ورزش بدن را قوی می‌کند، همانطور که مطالعه و حکمت‌ها در تقویت روح و ذهن اثر دارند. بر این اساس، جامعه سالم تلاش می‌کند افرادی را به هر آنچه که برای رسیدن به این هدف بدان نیاز دارند، مجهز کند. کم‌تحرکی باعث بیماری‌های جسمی می‌شود همانطور که باعث عدم نشاط و احساسات مثبت در فرد و جامعه می‌گردد.

۲۹- گزینه ۴»

(امیر رضایی رنبر)
در گزینه ۴ آمده است: «همانا احساسات مثبت در جامعه از افراد آن نیز نشأت می‌گیرد!» که مطابق متن صحیح است.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «۱»: همه مردم گمان می‌کنند که جسم مهم نیست! (نادرست)
گزینه ۲: «۲»: دو راه برای تقویت جسم و روح در مردم وجود دارد! (نادرست)
گزینه ۳: «۳»: هیچ ارتباطی بین فرد و جامعه در زمینه انواع سلامتی نیست! (نادرست)
(درک مطلب)

۳۰- گزینه ۴»

(امیر رضایی رنبر)
در گزینه ۴ آمده است: اثر حکمت در سلامتی، ارتباط بین فرد و جامعه، آنچه مردم برای سلامتی بدان نیاز دارند!

ترتیب این موضوعات نادرست است، مورد دوم در متن، بعد از مورد سوم تشریح شده است.

(درک مطلب)

۳۱- گزینه ۴»

(امیر رضایی رنبر)
صورت سؤال، موضوعی را می‌خواهد که در متن درک مطلب نیامده است؛ «دوری از اسراف در امور جسمی و ذهنی» در متن ذکر نشده است.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «۱»: انواع سلامتی و اهمیت آن برای فرد و جامعه
گزینه ۲: «۲»: نقش جامعه در تقویت افراد آن از نظر جسم و روح
گزینه ۳: «۳»: آنچه باعث تقویت در توانایی‌های جسمی و روحی می‌شود
(درک مطلب)

۳۲- گزینه ۱»

(امیر رضایی رنبر)
«مأخوذ من فعل «یشتهر»...» نادرست است. «مشهور» بر وزن «مفعول» از مصدر ثلاثی مجرد گرفته شده است، پس نمی‌تواند مأخوذ از فعل مزید «یشتهر» باشد.
(تفلیل صرفی و مغل اعرابی)

۳۳- گزینه ۴»

(امیر رضایی رنبر)
«فاعل: المجمع» نادرست است. فاعل در عربی هیچ‌گاه قبل از فعل خود نمی‌آید.

(تفلیل صرفی و مغل اعرابی)

۳۴- گزینه ۴»

(نوبر امساکی)
«الشاتم» با حرکت کسره زیر حرف «ت» صحیح است.

(فیظ حرکات)

۳۵- گزینه ۳»

(الله مسیح فواه)
«صماء» به معنای ناشنوا بوده و توضیح آن چنین است: کسی که چیزی نمی‌شنود هنگامی که دیگران صحبت می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: «یسری» به معنای سمت چپ است نه آسانی.
گزینه ۲: «۲»: «خائب» به معنای ناامید است
گزینه ۴: «۴»: «لجؤ» اضافه است.

(واژگان)

۳۶- گزینه ۱»

(روح‌الله اصغری)
جمع «الأعجوبة»، «أعجیب» بوده و مفرد «عجاب»، کلمه «عجیب» می‌باشد.

(واژگان)

۳۷- گزینه «۳»

(ولی بربری - ابور)

در گزینه «۳» لام امر به معنای (باید) به کار رفته است. معنای عبارت: (این بازیکنان باید در برافراشتن پرچم‌های پیروزی در جهان تلاش کنند). در گزینه «۱» لام ناصبه که معنای مضارع را مضارع التزامی می‌کند و به معنای (برای اینکه- تا) است بر سر فعل مضارع آمده است (ترجمه فعل: تا بدانی). در گزینه «۲» نیز لام ناصبه به معنای (برای اینکه) بر سر مضارع آمده است و مضارع نیز منصوب است. در گزینه «۴» حرف جر (ل) بر سر مصدر باب تفعّل آمده است. دقت کنیم که همه مصدرها اسم محسوب می‌شوند و حرف جر نیز بر سر اسم می‌آید. (ترجمه: برای یادگیری این زبان زیبا مشتاقانه بکوشید).

(قواعد فعل)

۳۸- گزینه «۱»

(کاظم غلامی)

«کان» وقتی معنای مضارع دارد که در مورد امور ثابت و مستقل از زمان به کار رفته باشد. مانند عبارتی که در گزینه «۱» آمده است: «هیوه‌ها منبعی سرشار از ویتامین‌های مفید برای جسم هستند». در سایر گزینه‌ها «کان» در معنای ماضی به کار رفته است:

(۲) پیامبر ما (ص) بردبار بود و از کسانی که به او ستم کرده بودند می‌گذشت.

(۳) هوا بسیار سرد بود و نتوانستیم از خانه خارج شویم.

(۴) وقتی به دانشگاه رسیدم درهای کلاس‌ها بسته بودند.

(انواع جملات)

۳۹- گزینه «۲»

(روح‌الله اصفری)

فعل ماضی به دو صورت منفی می‌شود: (۱) «ما + فعل ماضی» (۲) «لم + فعل مضارع»
دقت کنید در گزینه «۲» باید «لم» به همراه فعل مضارع می‌آید: لم یبتدا (آغاز نکرد).

(قواعد فعل)

۴۰- گزینه «۳»

(ولی بربری - ابور)

در جای خالی اول به صفت برای الطلاب که اسم کان و مرفوع است نیاز داریم بنابراین؛ الصادقون صفت و مرفوع با واو به تبعیت از اعراب موصوف است. در جای خالی دوم هم به مضارع نیاز داریم چون «أن» بر سر مضارع می‌آید و مضارع را منصوب می‌کند. در گزینه «۴»، «یساعدون» آخرش تغییری نکرده و نادرست است. در گزینه «۳» هم ماضی به کار رفته است که نادرست است. البته می‌توان «صادقین» را در جای خالی اول به عنوان خبر برای کان و منصوب گرفت که در این صورت، در گزینه «۴»، «یساعدون» نمی‌تواند صحیح باشد. در گزینه «۱» نیز اگر «الصادقین» خبر کان باشد نباید «ال» بگیرد.

(انواع جملات)

دین و زندگی (۳)

۴۱- گزینه «۴»

(ممسس بیاتن)

دورهٔ پیری دورهٔ کم شدن انعطاف و تثبیت خوی‌ها و خصلت‌هاست اگر در دورهٔ جوانی خصلت‌هایی در انسان پدید آمد و ماندگار شد، خارج شدن آن‌ها در پیری بسیار سخت و طاق‌فرا خواهد بود لذا بهترین زمان توبه دوران جوانی است که توبه در جوانی آسان‌تر است. پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «کسی نزد من محبوب‌تر از جوان توبه‌کار نیست». در توبه، خود عالی بر علیه خود دانی انقلاب می‌کند.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۹۶، ۹۷ و ۱۰۳)

۴۲- گزینه «۴»

(مهمم رضایی‌بقا)

قمار میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به‌وجود می‌آورد و دوری از این موضوع، یکی از حکمت‌های حرام شدن (تحریم) قمار است.
قرآن کریم در زمان نزول که زنا فراوان بود، در مقابل آن ایستاد و آن را گناه کبیره شمرد. این حکم نه تنها برای دنیوی، بلکه برای امروز و فردای انسان‌ها باقی است تا هیچ‌گاه موقعیت خانواده متزلزل نشود و سلامت جسمی و روحی انسان‌ها به خطر نیفتد.
دقت شود که اگر چه نهی از زنا در شرایط جاهلی، نشان از تأثیرناپذیری قرآن از جاهلیت است، اما حکمت اصلی تحریم این گناه در تمامی عصرها، چنین چیزی نبوده است.
(دین و زندگی ۳، درس ۹، صفحه ۱۱۳)

۴۳- گزینه «۲»

(مرتضی مسنی‌کبیر)

باید دقت کنیم که به تأخیر انداختن توبه همان تسویف است که از ریشهٔ «سوف» و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. به عبارت دیگر فرد گناهکار دائماً به خود می‌گوید: «به زودی توبه می‌کنم». و این گفته را آن‌قدر تکرار می‌کند تا این‌که دیگر میل به توبه در او خاموش می‌شود، این حیلۀ شیطان بیش‌تر برای گمراه کردن جوانان به کار می‌رود. به او می‌گوید تو هنوز جوانی و فرصت توبه‌داری بالاخره در آینده می‌توانی توبه کنی، اما این یک دام است و سبب عادت جوان به گناه می‌شود، به‌طوری که ممکن است ترک گناه برایش سخت گردد.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۹۹)

۴۴- گزینه «۳»

(مهمم رضایی‌بقا)

مصراع اول: «این درگه ما درگه نومیدی نیست» به مأیوس نشدن از رحمت الهی اشاره می‌کند که در عبارت قرآنی «لا تقنطوا من رحمة الله» در آیهٔ «قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ اسرفوا علی انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله...» تجلی یافته است.
مصراع دوم: «صد بار اگر توبه شکستی باز» به تکرار توبه و مانع نداشتن آن اشاره می‌کند که در عبارت قرآنی «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ» تجلی یافته است.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۹۷ و ۹۹)

۴۵- گزینه «۴»

(مهمم رضایی‌بقا)

در آیهٔ «و بسا چیزی را خوش نمی‌دارید و آن برای شما خوب است و بسا چیزی را خوش می‌دارید و آن برای شما بد است و خدا می‌داند و شما نمی‌دانید» در انتهای آیه اشاره شده که خدا می‌داند و شما نمی‌دانید و به ناگاهی انسان از حکمت بسیاری از امور اشاره شده است که بیانگر محدودیت علم انسان و بی‌نهایت بودن علم الهی است.

(دین و زندگی ۳، درس ۹، صفحه ۱۰۹)

۴۶- گزینه «۴»

(مهمم رضایی‌بقا)

برای تداوم پاک ماندن جان و دل انسان، می‌بایست علاوه بر توبه به سایر دستوراتی که خداوند فرمان داده است عمل نمود. قرآن کریم رمز سعادت و رستگاری انسان را تزکیهٔ نفس (به معنای پاک) دانسته است. تزکیه، معادل همان تخلیه یا پیرایش است که اثر توبه می‌باشد و موجب پاک‌ی دل از گناه است به این مفهوم در حدیث امام علی (ع):
«التَّوْبَةُ تُطَهِّرُ الْقُلُوبَ وَ تَغْسِلُ الدُّنُوبَ» اشاره گردیده است.

(دین و زندگی ۳، درس‌های ۸ و ۹، صفحه‌های ۹۷ و ۱۰۸)

۴۷- گزینه «۱»

(محبوبه ایتسام)

در این آیه به دو اصل اساسی اعتقادی که دو معیار تمدن اسلامی محسوب می‌شوند اشاره شده است. «آمن بالله» بیانگر توحید و یکتاپرستی و «الیوم الآخر» بیانگر معادباوری و اعتقاد به آخرت است.

رستگاری انسان بنا به فرمایش پیامبر (ص) در گرو اعتقاد به یگانگی خداوند و ایمان به اوست که با عبارت «من آمن بالله» از این جهت ارتباط دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۱۰، صفحه ۱۲۴)

۴۸- گزینه «۱»

(مضمونه ایشام)

در آیه «ولا تقربوا الزنی انه کان فاحشه و ساء سبیلاً: به زنا نزدیک نشوید قطعاً آن عملی بسیار زشت و راهی ناپسند است.» علت دوری بیان شده است. تقرب و نزدیک شدن به زنا موجب به خطر افتادن سلامت جسمی و روحی و تزلزل خانواده می‌شود.

(دین و زندگی ۳، درس ۹، صفحه ۱۱۲)

۴۹- گزینه «۲»

(مضمون رضایی‌بقا)

طبق آیه «من آمن بالله و الیوم الآخر و عمل صالحاً فلهم اجرهم عند ربهم و لا خوف علیهم و لا هم یحزون»، همراه و قرین شدن ایمان و عمل صالح، پاداش الهی و نترسیدن و نداشتن اندوه را به دنبال دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۱۰، صفحه ۱۲۴)

۵۰- گزینه «۳»

(مضمون رضایی‌بقا)

قرآن کریم آنجا که می‌خواهد تکذیب‌کنندگان دین را معرفی کند، از کسانی یاد می‌کند که یتیمان را از خود می‌رانند و دیگران را به اطعام مساکین تشویق نمی‌نمایند. یعنی به موضوع عدالت اجتماعی بی‌توجه و غیر مقتصد هستند که موضوع عدالت در آیه «لقد أرسلنا رسلنا بالبینات و أنزلنا معهم الکتاب و المیزان لیتقوم الناس بالقسط» آمده است.

(دین و زندگی ۳، درس ۱۰، صفحه ۱۲۵)

دین و زندگی (۲)

۵۱- گزینه «۱»

(مضمون بیاتی)

در عصر غیبت، «ولایت ظاهری» به صورت «ولایت فقیه» استمرار پیدا می‌کند «و ما کان المؤمنون لینفروا کافة فلو لا نفر من کل فرقة منهم طائفة فی الدین و لینذروا قومهم اذا رجعوا الیهم لعلهم یحذرون: و نمی‌شود که مؤمنان همگی [برای آموزش دین] اعزام شوند، پس چرا از هر گروهی، جمعی از آن‌ها اعزام نشوند تا دانش دین را [به‌طور عمیق] بیاموزند و آن‌گاه که به سوی قوم خویش بازگشتند آن‌ها را هشدار دهند، باشد که آنان از کیفر الهی بترسند.»

(دین و زندگی ۲، درس ۱۴، صفحه‌های ۱۷۱، ۱۷۲ و ۱۷۴)

۵۲- گزینه «۳»

(مضمون رضایی‌بقا)

براساس آیه «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لِيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِی الْاَرْضِ ... وَ لِيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا یَعْبُدُونَنِي لَا یُشْرَکُونَ بِي شَيْئًا» می‌توان گفت: «از دیدگاه قرآن، در صحنه مبارزه توحید و شرک، گرچه ممکن است طرفداران حق و عدالت بارها دچار ناکامی گردند، و اشتباهات یا بی‌توجهی به پیام‌های الهی آن‌ها را مغلوب نماید، اما وعده قطعی خداست که در پایان برخورد و پیکار میان این دو، پیروزی جاودانه با حق گرایان است.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۳، صفحه ۱۵۷)

۵۳- گزینه «۱»

(مضمون رضایی‌بقا)

امام از نظرها «غایب» است، نه اینکه در جامعه حضور ندارد بلکه این انسان‌ها هستند که امام را نمی‌بینند، نه اینکه ایشان در بین ما نیست و از وضعمان بی‌خبر است. دقت کنید که غیبت، ضد ظهور است. یعنی امام غایب، ظاهر نیست ولی حاضر است. در بیت مذکور نیز به حضور داشتن امام در عین اینکه ما ایشان را نمی‌بینیم اشاره گردیده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۳، صفحه ۱۶۶)

۵۴- گزینه «۲»

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

روایت اول درباره «شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک» است. (رد گزینیه‌های ۳ و ۴) / روایت دوم و سوم درباره «توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او» است. (رد گزینیه‌های ۱، ۳ و ۴)

(دین و زندگی ۲، درس ۱۶، صفحه‌های ۱۹۸ و ۱۹۹)

۵۵- گزینه «۲»

(مضمون رضایی‌بقا)

اگر «ولایت ظاهری» ادامه نیابد و حکومت اسلامی تشکیل نشود، نمی‌توان احکام اجتماعی اسلام را که نیازمند مدیریت و پشتوانه حکومتی است، در جامعه به‌اجرا درآورد. اگر «مرجعیت دینی» ادامه نیابد، یعنی متخصص نباشد که احکام دین را بداند و برای مردم بیان کند و پاسخگوی مسائل جدید مطابق با احکام دین نباشد، مردم با وظایف خود آشنا نمی‌شوند و نمی‌توانند به آن وظایف عمل کنند.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۴، صفحه ۱۷۱)

۵۶- گزینه «۴»

(مضمون رضایی‌بقا)

کسانی که در احکام دین متخصص نیستند (عوام‌الناس) به متخصصان در دین (فقیهان) مراجعه می‌کنند و احکام دین را از آنان می‌آموزند. این مراجعه را پیروی یا «تقلید» می‌گویند. البته این مراجعه، یک روش رایج عقلی است. در عصر غیبت، «ولایت ظاهری» به صورت «ولایت فقیه» استمرار پیدا می‌کند.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۴، صفحه ۱۷۴)

۵۷- گزینه «۱»

(مضمون رضایی‌بقا)

دعوت عقل و وجدان یا همان نفس لوامه از انسان می‌خواهد در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهد و فرصتی فراهم کند که تمایلات معنوی و الهی در او پرورش پیدا کند و آن زیبایی‌ها وجودش را فرا بگیرد. به تعبیر پیامبر اکرم (ص)، جوان به آسمان نزدیک‌تر است. یعنی گرایش به خوبی‌ها در او قوی‌تر است.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۶، صفحه‌های ۲۰۱ و ۲۰۲)

۵۸- گزینه «۴»

(فخرالدین سماقی)

در امر ازدواج، پدران و مادران نباید نظر خود را به فرزندان تحمیل کنند و آن‌ها را به ازدواجی ناخواسته بکشانند. در این رابطه شایسته است محیط خانواده محیط همدلی، اعتماد به بزرگ‌ترها، شنیدن نظرات یکدیگر و محیط محبت و خیرخواهی باشد تا بهترین تصمیم‌ها گرفته شود و کم‌تر به حسرت و پشیمانی منجر شود.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۸، صفحه ۲۲۳)

۵۹- گزینه «۳»

(امیر منصوری)

رفتار خداوند با بدکاران، عادلانه است و آنها را به همان اندازه که گناه کرده‌اند مجازات می‌کند: «حِزَاءُ سِنِيَّةٍ بِمِثْلِهَا».

(دین و زندگی ۲، درس ۱۶، صفحه ۱۹۷)

۶۰- گزینه «۱»

(مهیر فرهنگیان)

همواره دیده‌ام که علاقه و محبت به یک شخص، چشم و گوش را می‌بندد و عقل را به حاشیه می‌راند امام علی (ع) در همین راستا می‌فرماید: «علاقة شدید به چیزی آدم را کور و کر می‌کند.»

پیامبر (ص) می‌فرماید: «کسی که ازدواج کند، نصف دین خود را حفظ کرده‌است؛ پس باید برای نصف دیگر از خدا پروا داشته‌باشد.» این جمله کوتاه، اهمیت ازدواج را به خوبی می‌رساند و نشان می‌دهد که چگونه نیمی از دینداری انسان با ازدواج حفظ و نگهداری می‌شود.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۸، صفحه‌های ۲۲۳ و ۲۲۶)

زبان انگلیسی (۲) و (۳)

۶۱- گزینه ۴

(رسمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «اگر از کیفیت محصول راضی نیستید، این فرصت را خواهید داشت که فوراً پولتان را پس بگیرید.»

نکته مهم درسی:

با توجه به وجود "will" در قسمت نتیجه شرط، در جای خالی باید از زمان حال ساده استفاده کنیم تا ساختار شرطی نوع اول داشته باشیم (رد گزینه‌های ۱ و ۳). از سوی دیگر، در جای خالی نیاز به صفت مفعولی "satisfied" به معنای «راضی» داریم، نه صفت فاعلی "satisfying" به معنای «راضی‌کننده» (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

(گراهر)

۶۲- گزینه ۲

(عقیل ممبری‌روشن)

ترجمه جمله: «در طول عمل، پزشک باید مراقب می‌بود تا هیچ رگ خونی یا عصبی قطع نشود.»

نکته مهم درسی:

بعد از برخی از صفات مانند "careful"، از مصدر با "to" استفاده می‌کنیم. مصدر با "to" در حالت منفی به صورت "not + to + verb" می‌آید.

(گراهر)

۶۳- گزینه ۱

(عقیل ممبری‌روشن)

ترجمه جمله: «آیا تا به حال در موقعیت خطرناکی قرار گرفته‌اید؟ فکر می‌کنید اگر در مکانی گم می‌شدید یا گیر می‌افتادید و هیچ‌کس جای شما را نمی‌دانست، چه می‌کردید؟»

نکته مهم درسی:

با توجه به این که زمان فعل جمله شرط گذشته است، در جواب شرط باید از «فعل ساده + could/would» استفاده کنیم تا جمله شرطی نوع دوم ساخته شود.

(گراهر)

۶۴- گزینه ۱

(ساسان عزیزنی‌نژاد)

ترجمه جمله: «وقتی با پای شکسته در رختخواب گیر افتاده بودم، تنها کاری که می‌توانستم انجام دهم این بود که به تصادفی فکر کنم که مرا در آن وضعیت قرار داد.»

- (۱) منعکس کردن (۲) بستگی داشتن
(۳) قدردانی کردن (۴) تصور کردن

نکته مهم درسی:

به عبارت "reflect on" به معنی «فکر کردن» توجه کنید.

(واژگان)

۶۵- گزینه ۳

(مهتره مرآت)

ترجمه جمله: «فکر نمی‌کردم لری و پاتریشیا وجه اشتراکی داشته باشند، اما تمام عصر با هم صحبت می‌کردند و به نظر می‌رسید که می‌توانند رابطه خوبی با یکدیگر داشته باشند.»

- (۱) طبیعت، ویژگی (۲) تضاد
(۳) وجه اشتراک (۴) توافق

نکته مهم درسی:

به عبارت "have sth in common" به معنی «وجه اشتراک داشتن» توجه کنید.

(واژگان)

۶۶- گزینه ۴

(مفهر ظاهری)

ترجمه جمله: «جو زمین، که عمدتاً از اکسیژن و نیتروژن تشکیل شده، چیزی است که حیات را ممکن می‌کند.»

- (۱) به تدریج، به‌طور تدریجی (۲) با تردید، به‌طور نامطمئن
(۳) مستقیماً (۴) عمدتاً، اساساً

(واژگان)

۶۷- گزینه ۲

(مفهر ظاهری)

ترجمه جمله: «اغلب قصه‌های قدیمی یک درس اخلاقی دارند. به عبارت دیگر، آن‌ها سعی می‌کنند حین سرگرم کردن کودکان، به آن‌ها یاد دهند چگونه رفتار کنند.»

- (۱) احساسی (۲) اخلاقی
(۳) جادویی (۴) قابل حمل

(واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

با فضای محدود برای پارک‌ها و باغ‌ها، معماران اغلب گنجاندن فضای سبز در محله‌ها را چالش‌برانگیز می‌دانند. یک راه‌حل خلاقانه این است که گیاهان را در مناطق استفاده نشده مانند دیوارها و پشت‌بام‌ها پرورش دهید. افزودن باغ‌ها به پشت‌بام‌ها یا دیوارها می‌تواند محیطی دلپذیر ایجاد کند. استفاده از گیاهان برای پوشش دیوارها و پشت‌بام‌ها نیز می‌تواند شهرها را در تابستان خنک‌تر نگه دارد. ساختمان‌ها و جاده‌ها گرمای خورشید را جذب می‌کنند و آن را نگه می‌دارند و باعث می‌شوند یک ساختمان یا محله برای مدت طولانی تری گرم بماند. از طرف دیگر، گیاهان سایه بسیار زیادی فراهم می‌کنند. شواهد علمی وجود دارد که انشان می‌دهد [پرورش یک، باغ روی پشت بام یا دیوار می‌تواند هزینه‌های انرژی ساختمان را کاهش دهد.

از باغ‌های پشت‌بام برای پرورش غذا هم استفاده می‌شود. در سال‌های اخیر، این فضاهای سبز به‌آرامی وارد «جنبش غذای محلی» شده‌اند. این کار مبتنی بر این باور است که غذای محلی تولیدشده آلودگی را کاهش می‌دهد، زیرا نیازی به حمل‌ونقل به جاهای دور ندارد.

۶۸- گزینه ۱

(حسن روی)

- (۱) گنجاندن (۲) ارزش نهادن
(۳) تشخیص دادن (۴) کاهش دادن

(کلوزتست)

۶۹- گزینه ۳

(حسن روی)

نکته مهم درسی:

از مصدر بیان مقصود استفاده می‌کنیم تا دلیل استفاده از گیاهان را ذکر کنیم (رد گزینه ۱). در ضمن، نمی‌توانیم بعد از ضمیر موصولی "that" از ضمیر "they" برای اشاره مجدد به "plants" استفاده کنیم (رد گزینه ۲). اگر از حرف ربط هم‌پایه "and" استفاده کنیم، جمله مفهوم و ساختار درستی نخواهد داشت (رد گزینه ۴).

(کلوزتست)

۷۰- گزینه ۲

(حسن روی)

- (۱) مصرف کردن، صرف کردن (۲) جذب کردن
(۳) احاطه کردن، محاصره کردن (۴) تولید کردن، به‌وجود آوردن

(کلوزتست)

۷۱- گزینه ۴

(حسن روی)

- (۱) قیمت (۲) سطح
(۳) مقدار، اندازه (۴) هزینه

(کلوزتست)

۷۲- گزینه «۲»

(حسن رومی)

- (۱) سوخت
(۲) آلودگی
(۳) خواسته، تقاضا
(۴) انواع، تنوع

(کلوز تست)

ترجمه متن درک مطلب ۱:

تجارت بین‌المللی با سرعت شگفت‌انگیزی در حال رشد است. درحالی‌که اقتصاد جهانی با اندکی بیش از ۳ درصد در سال گسترش یافته، حجم تجارت با نرخ مرکب سالانه حدود دو برابر افزایش یافته است. محصولات خارجی، از گوشت گرفته تا ماشین‌آلات، تقریباً در همه اقتصادهای جهان نقش مهمتری ایفا می‌کنند و بازارهای خارجی اکنون کسب‌وکارهایی را وسوسه می‌کنند که هرگز نگران فروش خارج از مرزهای کشور خود نبودند.

چه چیزی پشت این انفجار در تجارت بین‌المللی نهفته است؟ کاهش عمومی موانع تجاری در سراسر جهان، مانند عوارض گمرکی و سهمیه واردات، مطمئناً یک توضیح است. گشایش اقتصادی کشورهایی که به‌طور سنتی بازیگران فرعی بوده‌اند نیز یکی دیگر [از دلایل] است. اما یک نیروی مافوق رونق صادرات و واردات، همه چیز را پشت سر گذاشته است، ولی مورد توجه قرار گرفته است: کاهش سریع هزینه‌های عرضه کالا به بازار. از نظر تئوری، در دنیای تجارت، هزینه حمل و نقل اهمیتی ندارد. فرض بر این است که کالاها، پس از ساخته شدن، فوراً و بدون هیچ هزینه‌ای از مکانی به مکان دیگر منتقل می‌شوند. دنیای واقعی اما پر از تناقض است. نیروی کار ارزان ممکن است لباس‌های چینی را در آمریکا رقابتی کند، اما اگر تأخیر در حمل و نقل، سرمایه در گردش را افزایش دهد و باعث شود کت‌های زمستانی در بهار وارد شود، تجارت ممکن است مزایای خود را از دست بدهد.

در آغاز قرن بیستم، کشاورزی و تولید تقریباً در همه جا دو بخش مهم بودند که حدود ۷۰ درصد از کل تولید آلمان، ایتالیا و فرانسه و ۴۰ تا ۵۰ درصد در آمریکا، بریتانیا و ژاپن را تشکیل می‌دادند. بنابراین، تجارت بین‌المللی تحت سلطه مواد خام مانند گندم، چوب و سنگ آهن یا کالاهای فرآوری‌شده مانند گوشت و فولاد بود. اما این نوع محصولات، سنگین و حجیم هستند و هزینه حمل و نقل آن‌ها نسبتاً بالاست.

۷۳- گزینه «۴»

(نوید مبلغی)

ترجمه جمله: «طبق متن، تمام موارد، زیر درست است، به‌جز ...»
«کاهش سریع هزینه ارسال کالا به بازار بسیار مورد توجه قرار گرفته است.»

(درک مطلب)

۷۴- گزینه «۲»

(نوید مبلغی)

ترجمه جمله: «ضمیر "they" در پاراگراف «۱» به چه چیزی اشاره دارد؟»
«کسب‌وکارها»

(درک مطلب)

۷۵- گزینه «۱»

(نوید مبلغی)

ترجمه جمله: «متن به احتمال زیاد با بحث در مورد ... ادامه پیدا می‌کند.»
«هزینه حمل و نقل کالاهای سنگین به سایر کشورها و مناطق»

(درک مطلب)

۷۶- گزینه «۲»

(نوید مبلغی)

ترجمه جمله: «از متن می‌توان فهمید که ...»
«حجم تجارت با نرخ مرکب سالانه ۶ درصد در حال افزایش بوده است.»

(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب ۲:

موجود زنده اصلاح‌شده ژنتیکی (GMO) حیوان، گیاه یا میکروبی است که DNA آن با استفاده از روش‌های مهندسی ژنتیک تغییر یافته است. اکثر حیواناتی که GMO هستند برای استفاده در تحقیقات آزمایشگاهی تولید می‌شوند. این حیوانات برای «مدل‌هایی» برای مطالعه عملکرد ژن‌های خاص و معمولاً نحوه ارتباط ژن‌ها با سلامت و بیماری استفاده می‌شوند. با این حال، برخی از حیوانات GMO برای مصرف انسان تولید می‌شوند. به‌عنوان مثال، ماهی سالمون از نظر ژنتیکی مهندسی شده است تا سریع‌تر بالغ شود و سازمان غذا و داروی ایالات متحده اعلام کرده که خوردن این ماهی‌ها بی‌خطر است.

GMOها شاید در بخش تولید بیشتر قابل مشاهده باشند. اولین گیاهان دستکاری‌شده ژنتیکی که برای مصرف انسان تولید شدند در اواسط دهه ۱۹۹۰ معرفی شدند. امروزه، تقریباً ۹۰ درصد ذرت، دانه‌های سویا و چغندر قند موجود در بازار GMO هستند. محصولات دستکاری‌شده ژنتیکی عملکرد بالاتری دارند، ماندگاری بیشتری دارند، در برابر بیماری‌ها و آفات مقاوم هستند و حتی طعم بهتری دارند. این مزایا یک امتیاز برای کشاورزان و مصرف‌کنندگان به شمار می‌روند.

با این حال، غذاهای اصلاح‌شده ژنتیکی باعث بحث و جدل می‌شود. مهندسی ژنتیک معمولاً ارگانسیم را به‌گونه‌ای تغییر می‌دهد که به‌طور طبیعی رخ نمی‌دهد. حتی برای دانشمندان رایج است که ژن‌هایی را از موجودی کاملاً متفاوت به موجود وارد کنند. این [موضوع] خطر احتمالی واکنش‌های آلرژیک غیرمنتظره به برخی از غذاهای GMO را افزایش می‌دهد. نگرانی‌های دیگر شامل خطر انتشار DNA خارجی دستکاری‌شده ژنتیکی به گیاهان و حیوانات غیر GMO است. تاکنون، هیچ‌یک از GMOهای تأییدشده برای مصرف، باعث ایجاد هیچ کدام از این مشکلات نشده‌اند.

۷۷- گزینه «۲»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «طبق متن، این درست است که ...»
«اکثر ذرت و دانه‌های سویای موجود در بازار از لحاظ ژنتیکی تغییر یافته‌اند.»

(درک مطلب)

۷۸- گزینه «۱»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «کلمه زیر خط‌دار "altered" در پاراگراف «۱» از لحاظ معنایی به ... نزدیک‌ترین است.»
«"changed" (تغییر دادن)»

(درک مطلب)

۷۹- گزینه «۳»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «کدام‌یک از موارد زیر به بهترین نحو، ارتباط بین پاراگراف‌های «۲» و «۳» را بیان می‌کند؟»
«پاراگراف «۳» برخی از خطرات و نگرانی‌های احتمالی استفاده از موجودات تراریخته را در تقابل با مزایای ذکرشده در پاراگراف «۲» بیان می‌کند.»

(درک مطلب)

۸۰- گزینه «۴»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «در متن، اطلاعات کافی برای پاسخ دادن به همه سؤالات زیر وجود دارد، به‌جز ...»
«چرا برخی افراد به غذاهای تراریخته حساسیت دارند، در حالی‌که برخی دیگر حساسیت ندارند؟»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۳)

۸۱- گزینه «۱»

(علی شهبازی)

ابتدا جملات سیزدهم و سیام را حساب و سپس با هم جمع می‌کنیم:

$$a_n = \frac{1-2n}{3} \Rightarrow a_{13} = \frac{1-2(13)}{3} = \frac{-25}{3}$$

$$a_n = \frac{1-2n}{3} \Rightarrow a_{30} = \frac{1-2(30)}{3} = \frac{-59}{3}$$

$$\Rightarrow a_{13} + a_{30} = \frac{-84}{3} = -28$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۲- گزینه «۴»

(علیرضا عبیدی)

با توجه به جمله عمومی یک دنباله هندسی داریم:

$$a_n = a_1 \times r^{n-1}$$

$$a_4 - a_2 = 6 \Rightarrow a_1 r^3 - a_1 r = 6 \xrightarrow{r=2} 8a_1 - 2a_1 = 6$$

$$\Rightarrow 6a_1 = 6 \Rightarrow a_1 = 1$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۸)

۸۳- گزینه «۳»

(عمیدرضا سپهری)

جمله سوم دنباله حسابی

جمله هشتم دنباله حسابی $b_n = \frac{n(n+1)}{2} \Rightarrow b_8 = \frac{8(8+1)}{2} = 36$

با توجه به جمله عمومی دنباله حسابی داریم:

$$\begin{cases} a_3 = 16 \\ a_8 = 36 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a_1 + 2d = 16 \\ a_1 + 7d = 36 \end{cases} \Rightarrow 5d = 20 \Rightarrow d = 4$$

$$a_1 + 2(4) = 16 \Rightarrow a_1 = 8$$

جمله دهم برابر است با:

$$\Rightarrow a_{10} = a_1 + 9d = 8 + 9(4) = 44$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۴- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

با استفاده از جمله عمومی، جمله اول و اختلاف مشترک را محاسبه می‌کنیم:

$$a_n = \lambda n - 1 \Rightarrow a_1 = \lambda \times (1) - 1 = 7$$

$$a_2 = \lambda \times (2) - 1 = 15$$

$$d = a_2 - a_1 = 8$$

نکته ۱: در جمله عمومی دنباله حسابی، ضریب n برابر اختلاف مشترک است.

نکته ۲: رابطه مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی به صورت

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d)$$

با استفاده از نکته ۲ و با توجه به صورت سؤال داریم:

$$S_n = \frac{n}{2}(2 \times 7 + (n-1) \times 8) = \frac{n}{2}(6 + 8n)$$

$$\Rightarrow S_n = 3n + 4n^2 = hn + kn^2$$

$$\Rightarrow k = 4, h = 3 \Rightarrow h + k = 7$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۳)

۸۵- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

بین دو عدد ۵ و ۱۷، دو جمله آمده است، بنابراین اختلاف مشترک از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$d = \frac{17-5}{2+1} = \frac{12}{3} = 4$$

حالا کل دنباله را بازنویسی می‌کنیم:

$$1, 5, 9, 13, 17, 21, \dots$$

در این صورت داریم:

$$x = 1, y = 9, z = 13, k = 21$$

$$\Rightarrow x + y + z - k = 2$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۶- گزینه «۲»

(عمیدرضا سپهری)

$$n = 1 \Rightarrow t_2 = -3t_1 \Rightarrow \frac{t_2}{t_1} = -3$$

$$\Rightarrow t_1 = \frac{4}{3}, r = -3$$

با توجه به جمله عمومی دنباله هندسی داریم:

$$t_n = t_1 r^{n-1} \Rightarrow 108 = \frac{4}{3}(-3)^{n-1} \Rightarrow (-3)^{n-1} = \frac{324}{4} = 81$$

$$\Rightarrow (-3)^{n-1} = (-3)^4 \Rightarrow n-1 = 4 \Rightarrow n = 5$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۸)

۸۷- گزینه «۳»

(عمیدرضا سپهری)

$$3k+1, -2, \dots \Rightarrow t_1 = 3k+1, t_2 = -2$$

$$r = \frac{t_2}{t_1} = \frac{-2}{3k+1} \Rightarrow 3k+1 = -8$$

$$\Rightarrow 3k = -9 \Rightarrow k = -3 \Rightarrow \begin{cases} t_1 = -8 \\ r = \frac{1}{4} \end{cases}$$

جمله پنجم برابر است با:

$$t_5 = t_1 r^4 \Rightarrow t_5 = -8 \left(\frac{1}{4}\right)^4 = \frac{-8}{256} = \frac{-1}{32}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۸)

۸۸- گزینه «۲»

(سهند ولی‌زاده)

در دنباله حسابی داریم:

$$x = \frac{-5+11}{2} = \frac{6}{2} = 3 \Rightarrow x = 3$$

در دنباله هندسی داریم:

$$y \times 3 = 12^2 \Rightarrow y = \frac{12^2}{3} = 48$$

$$3, a, b, c, 48 \Rightarrow \begin{cases} t_1 = 3 \\ t_5 = 48 \end{cases} \Rightarrow \frac{t_5}{t_1} = \frac{t_1 r^4}{t_1} = \frac{48}{3} \Rightarrow r^4 = 16$$

$$\Rightarrow r = \pm 2 \Rightarrow b = 3 \times (\pm 2)^2 = 12$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی و غیرقطعی، صفحه‌های ۷۱ و ۷۴ تا ۷۸)

۸۹- گزینه «۲»

(نسترن صمدی)

با توجه به اطلاعات سؤال داریم:

$$\begin{cases} a_1 r^6 + a_1 r^8 = 24 \\ a_1 r^4 - a_1 r^6 = 16 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a_1 r^6 (1+r^2) = 24 \\ a_1 r^6 (r^2-1) = 16 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{r^2}{r^2-1} = \frac{3}{2} \Rightarrow 2r^2 = 3r^2 - 3$$

$$\Rightarrow r^2 = 3 \Rightarrow r = \pm\sqrt{3} \xrightarrow{\text{دنباله افزایشی}} r = \sqrt{3}$$

$$\xrightarrow{(*)} a_1 (\sqrt{3})^6 (\sqrt{3}^6 - 1) = 16 \Rightarrow 9a_1 (9-1) = 16$$

$$\Rightarrow a_1 = \frac{2}{9}$$

(ریاضی و آمار، ۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۷

۹۰- گزینه «۱»

(امیر مضموریان)

سه جمله سوم دنباله a_7 و a_8 و a_9 هستند؛ بنابراین:

$$a_7 \cdot a_8 \cdot a_9 = a_1 r^6 \cdot a_1 r^7 \cdot a_1 r^8 = a_1^3 r^{21} = 125$$

$$(a_1 r^7)^3 = 5^3 \Rightarrow a_1 r^7 = 5 \Rightarrow a_8 = 5$$

(ریاضی و آمار، ۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۸

ریاضی و آمار (۲)

۹۱- گزینه «۴»

(امیر زراندوز)

گزاره جمله یا عبارتی خبری است که ارزش آن، فقط درست یا فقط نادرست باشد. ضمناً جملات امری، عاطفی، پرسشی و به طور کل هر جمله‌ای که سلیقه افراد در آن دخیل باشد، گزاره محسوب نمی‌شود. از نظر علمی نمی‌توان گفت «ریاضی، دشوارترین درس رشته انسانی است» پس این جمله، گزاره محسوب نمی‌شود.

(ریاضی و آمار، ۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۴

۹۲- گزینه «۲»

(امیر زراندوز)

در جدول تکمیل‌یافته زیر داریم:

$\sim p$	$\sim q$	p	q	$q \wedge \sim p$	$p \Rightarrow (q \wedge \sim p)$
T	T	F	F	F	T
T	F	F	T	T	T
F	T	T	F	F	F
F	F	T	T	F	F

پس در ستون نتیجه، دو تا T وجود دارد.

(ریاضی و آمار، ۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۳ تا ۱۱

۹۳- گزینه «۴»

(امیر زراندوز)

موارد (الف)، (ب) و (ج) نادرست هستند و درست آن‌ها به شکل زیر است:

$$\text{الف) } \sim p \vee (\underbrace{q \wedge F}_F) \equiv \sim p$$

$$\text{ب) } [(q \vee p) \Rightarrow F] \equiv \sim (q \vee p)$$

$$\text{ج) } T \vee p \vee q \equiv T$$

(ریاضی و آمار، ۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۱۱

۹۴- گزینه «۴»

(علی شهبازی)

$$((p \wedge q) \vee q) \Rightarrow \sim p \equiv q \Rightarrow \sim p \equiv \sim q \vee \sim p$$

قانون جذب

حالا نقیض گزاره بالا را به کمک قانون دموگان می‌نویسیم:

$$\sim (\sim q \vee \sim p) \equiv q \wedge p$$

(ریاضی و آمار، ۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۱۱

۹۵- گزینه «۴»

(مسین اسفینی)

$$(\sim p \vee q) \wedge p \equiv T \Rightarrow \begin{cases} p \equiv T \Rightarrow \sim p \equiv F \quad (*) \\ \sim p \vee q \equiv T \xrightarrow{(*)} q \equiv T \end{cases}$$

$$(\sim r) \vee (\sim q \wedge p) = \begin{cases} \text{اگر } r \equiv T: (\underbrace{\sim r}_F) \vee (\underbrace{\sim q \wedge p}_F) \equiv F \equiv \sim r \\ \text{اگر } r \equiv F: (\underbrace{\sim r}_T) \vee (\underbrace{\sim q \wedge p}_F) \equiv T \equiv \sim r \end{cases}$$

پس همواره هم‌ارزش با $\sim r$ است.

(ریاضی و آمار، ۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۱۱

۹۶- گزینه «۲»

(امیر زراندوز)

$$p \Rightarrow q$$

$$q$$

$$\therefore p$$

فقط گزینه «۲» به فرم مغالطه است:

(ریاضی و آمار، ۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۷

۹۷- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

اگر q درست باشد، نقیض آن یعنی $\sim q$ نادرست است و ترکیب عطفی یک گزاره نادرست با هر گزاره‌ای، نادرست است؛ بنابراین:

$$p \wedge \sim q \equiv F$$

و ترکیب فصلی یک گزاره نادرست با هر گزاره‌ای درست است؛ بنابراین:

$$\sim r \vee q \equiv T$$

و در نهایت ترکیب شرطی با مقدم نادرست و تالی درست، درست است و داریم:

$$((p \wedge \sim q) \Rightarrow (\sim r \vee q)) \equiv T$$

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۳»: q درست و $\sim q$ نادرست است، بنابراین داریم:

$$(\sim q \vee p) \equiv p$$

گزینه «۴»: q درست است، بنابراین:

$$p \wedge q \equiv p$$

(ریاضی و آمار، ۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱

اقتصاد

۹۸- گزینهٔ «۲»

(سعیر عزیزقانی)

گزینهٔ «۱»: یک ترکیب عطفی است «عدد $\sqrt{2}$ گنگ است» و « $24 > 25$ » اولی نادرست و دومی درست است پس ترکیب عطفی آن‌ها نادرست است. گزینهٔ «۲»: یک ترکیب دو شرطی است. «مونوخ پایتخت آلمان است» و «۴ عددی فرد است» هر دو گزاره‌های نادرستی هستند و ترکیب دوشروطی آن‌ها درست است.

گزینهٔ «۳»: یک ترکیب شرطی است. «معکوس مجذور ۳، برابر $\frac{1}{9}$ است» یک گزارهٔ درست و مقدم گزارهٔ شرطی است و «اعداد طبیعی زیرمجموعهٔ اعداد صحیح نیستند» یک گزارهٔ نادرست و تالی گزارهٔ شرطی است؛ بنابراین گزارهٔ شرطی نادرست است. گزینهٔ «۴»: یک ترکیب فصلی است. «شهر آبادان در شمال ایران است» و «معادلهٔ $x^2 + 1 = 0$ دو ریشه دارد» هر دو گزاره‌های نادرستی هستند و ترکیب فصلی آن‌ها نیز نادرست است.

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۹۹- گزینهٔ «۴»

(امیر مسموریان)

از آنجا که گزارهٔ r ارزش درست دارد، ارزش گزارهٔ $(q \vee p) \Rightarrow r$ درست است. بنابراین ارزش گزارهٔ $r \Leftrightarrow (\sim p \wedge q)$ نیز درست است. پس r و $(\sim p \wedge q)$ هم‌ارزش هستند. پس ارزش $p \wedge q \sim$ درست است. در نتیجه ارزش q درست و ارزش p نادرست است. از آنجا که ارزش p نادرست و ارزش r درست است، ارزش $p \Leftrightarrow r \sim$ درست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

$$۱) r \Rightarrow \sim q \equiv T \Rightarrow F \equiv F$$

$$۲) F \Leftrightarrow T \equiv F$$

$$۳) T \Rightarrow F \equiv F$$

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۰۰- گزینهٔ «۲»

(امیر مسموریان)

اگر دو عدد را x و y در نظر بگیریم، نصف آن‌ها $\frac{x}{2}$ و $\frac{y}{2}$ و مجموع نصف دو عدد $\frac{x}{2} + \frac{y}{2}$ است. مربع مجموع نصف دو عدد $(\frac{x}{2} + \frac{y}{2})^2$ و حاصل ضرب دو عدد xy و ثلث حاصل ضرب آن‌ها $\frac{xy}{3}$ است. بنابراین نماد ریاضی عبارت داده شده $(\frac{x}{2} + \frac{y}{2})^2 > \frac{xy}{3}$

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۰۱- گزینهٔ «۳»

(فاطمه میاتی)

(الف) از ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ ه. ش
(ب) سال‌های قبل از ۱۳۰۰ ه. ش
(ج) از ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ ه. ش

(اقتصاد، اقتصاد ایران، صفحه‌های ۱۲۴ تا ۱۲۸)

۱۰۲- گزینهٔ «۴»

(کتاب آبی)

(الف) «فصل چهارم» قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، که شامل «اصول چهل و سوم تا پنجاه و پنجم»، می‌شود با عنوان «اقتصاد و امور مالی» به مسائل اقتصادی کشور پرداخته و چارچوب کلی نظام اقتصادی مطلوب خود را ترسیم کرده است.

(ب) این مطلب که «در تحکیم بنیان‌های اقتصادی، اصل، رفع نیازهای انسان در جریان رشد و تکامل اوست، نه هم‌چون دیگر نظام‌های اقتصادی تمرکز و تکاثر ثروت و سودجویی، زیرا که در مکاتب مادی، اقتصاد خود هدف است و بدین جهت در مراحل رشد، اقتصاد عامل تخریب، فساد و تباهی می‌شود ولی در اسلام، اقتصاد وسیله است و از وسیله، انتظاری جز کارایی بهتر در راه وصول به هدف، نمی‌توان داشت.» در مقدمهٔ «قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» آمده است.

(ج) در اصل ۴۸ قانون اساسی به این نکته که نباید تبعیضی بین مناطق مختلف کشور وجود داشته باشد، تأکید شده است.

(د) اصول ۵۱ تا ۵۵ قانون اساسی، به مباحث مالی دولت شامل دریافت‌ها و درآمدهای دولت، بحث بودجه و نهادهای تصویب‌کننده و ناظر بر حسن اجرای آن تأکید دارد.

(اقتصاد، اقتصاد ایران، صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۳۲)

۱۰۳- گزینهٔ «۱»

(نسرین یعقوبی)

(الف) دولت‌ها به عنوان قوهٔ مجریه کشور با داشتن بودجه و سیاست‌گذاری و مقررات‌گذاری اقتصادی و مالی، نقش اساسی در برنامه‌ریزی اقتصادی دارند.

(ب) «ورود به رقابت‌های اقتصادی منطقه‌ای و علم و فناوری» مربوط به دههٔ چهارم عمر انقلاب اسلامی و «واگذاری کارخانه‌ها و شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی» مربوط به دههٔ سوم عمر انقلاب اسلامی است.

(پ) در دههٔ دوم عمر انقلاب اسلامی، عزم کشور بر حل مشکلات اقتصادی بر جای مانده از زمان پهلوی و بازسازی خرابی‌های ناشی از جنگ بود. همچنین برای آغاز جهش اقتصادی و پر کردن عقب‌ماندگی‌ها، نیازمند زیرساخت‌های اقتصادی لازم مثل راه و ترابری، بندر و اسکله، نیروگاه برق، صنایع پایه مثل فولاد، مخابرات، پتروشیمی، بهداشت، سلامت و افزایش دانشگاه‌ها بودیم؛ بنابراین دورهٔ سازندگی اقتصادی شکل گرفت.

این روند در دههٔ سوم انقلاب نیز ادامه داشت، ضمن اینکه به ثمر رسیدن بسیاری از طرح‌های اقتصادی و مولد، تولید ناخالص ملی (GNP) و درآمد سرانهٔ کشور را بهبود بخشید.

(اقتصاد، اقتصاد ایران در مسیر پیشرفت، صفحه‌های ۱۳۵ تا ۱۳۷)

۱۰۴- گزینه «۳»

(نسرین یغفری)

الف) اقتصاد کشور باید پیوسته رشد و شکوفایی مستمر داشته باشد. برای دستیابی به این منظور، لازم است تمامی فعالان اقتصاد کشور تصویر مطلوبی از آینده داشته باشند و بیشتر کشورها این هماهنگی بین نخبگان، مردم و فعالان اقتصادی را با تدوین سند چشم‌انداز به دست می‌آورند.

ب) برنامه بلندمدت «سند چشم‌انداز ۲۰ ساله» است تا به هدف‌هایی در سال ۱۴۰۴ برسد. پس آغاز این برنامه، سال ۱۳۸۴ است:

$$۱۴۰۴ - ۲۰ = ۱۳۸۴$$

در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران، وضعیت اقتصادی در افق سال ۱۴۰۴ ه. ش. توصیف و مشخص شده است؛ کشوری با جایگاه اول اقتصادی در سطح منطقه آسیای جنوب غربی، ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه، رسیدن به اشتغال کامل.

(اقتصاد، اقتصاد ایران در مسیر پیشرفت، صفحه ۱۳۰)

۱۰۵- گزینه «۳»

(مهروی ضیایی)

الف) اصل چهل و چهارم قانون اساسی با تعیین سه بخش مهم در اقتصاد، گستره فعالیت آن‌ها را مشخص می‌سازد: «نظام اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.»

ب) برخی از اصول قانون اساسی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم با مسائل و امور اقتصادی مرتبط است. (مثل تأمین اجتماعی در اصل ۲۹)

ج) بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می‌شود که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است.

(اقتصاد، اقتصاد ایران، صفحه‌های ۱۲۹ و ۱۳۰)

۱۰۶- گزینه «۲»

(فاطمه میاتی)

دولت‌های اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار پرداختند. این رقابت و همچنین استعمار موجب تسریع جریان پیشرفت این کشورها شد.

(اقتصاد، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۵)

۱۰۷- گزینه «۲»

(مهروی ضیایی)

الف) انفال و ثروت‌های عمومی از قبیل زمین‌های موات یا رها شده، معادن، دریاها، دریاچه، رودخانه‌ها و سایر آب‌های عمومی، کوه‌ها، دره‌ها، جنگل‌ها، نیزارها، بیشه‌های طبیعی، مراعاتی که حریم نیست، ارث بدون وارث و اموال مجهول‌المالک و اموال عمومی که از غاصبین مسترد می‌شود، در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت به آن‌ها عمل نماید. تفصیل و ترتیب استفاده از هر یک را قانون معین می‌کند.

ب) دولت موظف است ثروت‌های ناشی از ربا، غصب، رشوه، اختلاس، سرقت، قمار، سوءاستفاده از موقوفات، سوءاستفاده از مقاطعه‌کاری‌ها و معاملات دولتی، فروش زمین‌های موات و مباحات اصلی، دایر کردن اماکن فساد و سایر موارد غیرمشروع را گرفته و به صاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن او به بیت‌المال بدهد.

ج) در جمهوری اسلامی، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسل‌های بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند، وظیفه عمومی تلقی می‌گردد.

(اقتصاد، اقتصاد ایران، صفحه‌های ۱۳۱ و ۱۳۲)

۱۰۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

الف) صحیح است.

ب) صحیح است.

ج) صحیح است.

د) در اقتصاد مردمی، برنامه‌های دولت، زمینه‌ساز افزایش مشارکت مردم در اقتصاد است. در اثر رشد توانمندی‌های اقتصادی مردم، اقتصاد کشور با شتاب، استحکام، گستردگی و عمق بیشتر پیشرفت می‌کند.

ه) فراگیر شدن دانش در تمام سطوح تولیدی و به‌کارگیری آن توسط تمامی تولیدکنندگان، کاهش هزینه‌ها و افزایش درآمدهای ملی را به ارمغان می‌آورد.

و) اقتصادهای تک‌محصولی همانند گیاهان و درختان تک ریشه، مقاومت و ماندگاری کمتری دارد و به راحتی از جای کنده می‌شود. بنابراین هر چه منابع درآمدی کشور گوناگون‌تر باشد، مقاومت و در پی آن پیشرفت کشور بیشتر تضمین می‌شود.

(اقتصاد، اقتصاد ایران در مسیر پیشرفت، صفحه‌های ۱۴۰ تا ۱۴۳)

۱۰۹- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

تأکید بر اصلاح نظام مالیاتی، افزایش صادرات غیرنفتی و حرکت به سمت فروش فرآورده‌های نفتی به جای نفت خام به تنوع منابع درآمدی کشور کمک می‌کند.

(اقتصاد، اقتصاد ایران در مسیر پیشرفت، صفحه ۱۴۳)

۱۱۰- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

الف) پیشرو، مولد و فرصت‌ساز: پیشرفت اقتصادی برای ماندگاری، نیازمند خلق فرصت‌های جدید است. خلق فرصت‌های جدید براساس قدرت تولید و انتخاب عرصه مناسب فرصت‌ساز برای پیشرفت صورت می‌گیرد. افزایش قدرت تولید و انتخاب زنجیره‌های اقتصادی دارای مزیت باید به عنوان محور حرکت اقتصادی مورد توجه قرار گیرد.

ب) ۴۷ (حقوق اقتصادی شهروندان) «مالکیت شخصی که از راه مشروع باشد محترم است. ضوابط آن را قانون معین می‌کند.»

ج) اصل ۴۳ قانون اساسی بر اساس ضوابط زیر استوار است:

۱- تأمین نیازهای اساسی، ۲- تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل، ۳- تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعت کار چنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد. ۴- رعایت آزادی انتخاب شغل و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره‌کشی از کار دیگری، ۵- منع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام، ۶- منع اسراف و تبذیر در همه شئون مربوط به اقتصاد، اعم از مصرف، سرمایه‌گذاری، تولید، توزیع و خدمات، ۷- استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور، ۸- جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور، ۹- تأکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تأمین کند و کشور را به مرحله خودکفایی برساند و از وابستگی برهاند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۳۱ و ۱۳۲)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۱۱- گزینه «۱»

(مهمتی فرهادی)

تشریح موارد نادرست:

«الف»: داستان نویسی نوین در مرحله اول با افرادی مانند صادق هدایت، بزرگ علوی و صادق چوبک گسترش یافت که موسوم به نویسندگان نسل اول هستند. جمال میرصادقی از نویسندگان نسل بعدی است که سبک تلفیقی داشتند.

«د»: هم «یکی بود، یکی نبود» اثر محمدعلی جمالزاده و هم اولین نمایشنامه فارسی معاصر با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم حسن مقدم در سال ۱۳۰۱ نوشته شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۳)

۱۱۲- گزینه «۳»

(مهمتی فرهادی)

«در کوچه آفتاب، تنفس صبح، آینه‌های ناگهان، ظهر روز دهم، دستور زبان عشق، طوفان در پرانتز، بی‌بال پریدن و سنت و نوآوری در شعر معاصر» از آثار قیصر امین‌پور، «صدای سبز، خواب ارغوانی، برآشفتن گیسوی تاک و گوشواره عرش» از آثار سیدعلی موسوی گرمارودی، «از آسمان سبز، از این ستاره تا آن ستاره و دری به خانه خورشید» نیز از آثار سلمان هراتی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

۱۱۳- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

وزن این قصیده که هر چهار بیت از آن گزینش شده است «مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن» است. خاقانی با استفاده از اختیار شاعری ابدال در هجای هفتم و هشتم هر دو مصراع ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» وزن شعر را به وزن همسان دولختی (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن) تبدیل کرده است؛ اما در بیت گزینه «۴» وزن بدون تغییر باقی مانده است:

(خا / قا / نی) مفعول (ی / ع / ری / ب) فاعلات (م / د / ر / ا / ت / ن / گ) مفاعیل (نا / ی / ا / ش / ر / وان) فاعلاتن
(دا / رَم / ه /) مفعول (زا / ر / ا / ن / ا / د) فاعلات (ه / ا / ن / ا / ده / ب) مفاعیل (ری / ن / ا / دا / رم) فاعلاتن

توجه: در خوانش ترکیب «خاقانی غریب»، مصوت بلند «ای» (در واژه خاقانی) کوتاه و مصوت کوتاه «ب» بلند تلفظ می‌شود. (اختیار زبانی)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۱۴- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)

این بیت فاقد اختیار شاعری «آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن» می‌باشد. وزن

بیت: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلن

تشریح اختیارات شاعری این بیت:

۱- ابدال: در رکن آخر مصراع اول، از ابدال استفاده شده است.

۲- حذف همزه: در هجای چهارم مصراع اول، از این اختیار شاعری استفاده شده است.

۳- بلند بودن هجای پایانی: آخرین هجای هر دو مصراع، شامل این اختیار است.

۴- بلند تلفظ کردن هجای کوتاه: در رکن دوم مصراع اول، هجای سوم -

رکن دوم مصراع دوم، هجای سوم - رکن سوم مصراع دوم، هجای دوم؛ از

این اختیار استفاده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۱۵- گزینه «۴»

(سینعلی موسی‌زاده)

(۴) مو ر چ / ا / ج ای ش / و / د / س ت / جم: مفتعلن مفتعلن فاعلن (اختیارات

وزنی ندارد)

سو ی م / گس / وح ی ک / ند / غی ب دان: مفتعلن مفتعلن فاعلن (اختیارات

وزنی ندارد)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ت / ن م / ز ح / ا / ص ی کی نان / چ / آ ی ن / ا / رو شن: مفاعیل فاعلاتن

مفاعیل فاعلن (ابدال در پایان دو مصراع و بلند بودن هجای پایان آخر مصراع

دوم)

گزینه «۲»: این از ف / و / غ آ ت ش / ا / ن از ن / ما / ی خاک: مستفعلن مفاعل

مستفعلن فعل (بلند بودن هجای آخر مصراع دوم)

گزینه «۳»: در ف / لک صو / ت / ج رس زن / گ / ل نب با / شا نست: فاعلاتن

فاعلاتن فاعلن (آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن، ابدال و بلند بودن

هجای پایان مصراع)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۱۶- گزینه «۲»

(پوریا حسین پور)

گزینه‌های «۳» و «۴» با آرایه «تلمیح» و گزینه «۱» نیز با «ایهام» کنار گذاشته می‌شوند. واژه «در» در مصراع نخست حرف اضافه است و در معنی «درب» با واژه‌های «در» و «بام» در مصراع دوم ایهام تناسب برقرار کرده است. مصراع دوم تشبیه دارد. تشخیص و استعاره هم در بیت مشخص است (شاعر دیدن را به آفتاب نسبت داده است). همچنین شاعر در توصیف زیبایی و نور چهره معشوق اغراق کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۱۷- گزینه «۲»

(علیرضا یعقوبی)

هنگامی که نگاه گرم در سیاهی چشم یار به برق در ابر سیاه نوبهار تشبیه شده است.

د) واژه «تنگ» در دو معنی «افسرده و غمگین» و «کوچکی فضا و کمبود جا» در بیت قابل پذیرش است.

الف) فعل «ریشه دواندن» که مربوط به گیاه است به شراب نسبت داده شده و استعاره مکنیه ساخته است.

ج) واژه «نگاه» در فعل نگاه داشتن به معنای محافظت کردن آمده است و معنای «نظر و توجه» برای آن مورد قبول نیست که در این معنی با چشم متناسب است.

ب) «گل» در این بیت مجاز از وجود انسان است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۱۸- گزینه «۴»

(پوریا حسین پور)

در هر دو بیت ایهام تناسب وجود دارد. «روی» در معنی «سطح» استفاده شده اما در معنی «چهره» با «دهن» ایهام تناسب ایجاد کرده است. واژه «سودا» در معنی «عشق» استفاده شده اما در معنای دیگر خود یعنی «دادوستد» با «بازار» ایهام تناسب دارد. «بخیه راز»، «یوسف‌صفت» و «آتش سودا» همگی تشبیه دارند. واژه «دهن» در بیت نخست مجاز از «لب» است و «شهر» در بیت دوم مجاز از «مردم شهر».

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۱۹- گزینه «۴»

(مجتبی فرهادی)

گزینه «۴»: بیت فاقد کنایه است و آرایه بارز آن ایهام است. کلمه باز: ۱- دوباره ۲- بدون پوشش

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیه: آتش شوق (اضافه تشبیهی)

گزینه «۲»: اغراق: توصیف اغراق‌آمیز از اشک

گزینه «۳»: ایهام تناسب: کام: ۱- آرزو ۲- دهان (که در این معنی با حلق تناسب دارد)

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۲۰- گزینه «۲»

(ممن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: کمال‌بخشی عشق

مفهوم بیت گزینه «۲»: عشق در همه موجودات ساری و جاری است (تأثیر عشق در موجودات عالم)

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفت ۹۲)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۲۱- گزینه «۴»

(مجتبی فرهادی)

شعر هندی شعری معنی‌گراست، نه صورت‌گرا، و شاعران این سبک به معنی بیشتر توجه دارند تا به زبان.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفت‌های ۸۱ و ۸۲)

۱۲۲- گزینه «۳»

(رضا نوروزیگی)

سه مورد از نویسنده‌ها درست‌اند و سه مورد نادرست.

تشریح موارد نادرست:

«محبوب‌القلوب» نوشته میرزا برخوردار فراهی است.

«عین‌الحیات» از علی‌بن حسین واعظ کاشفی می‌باشد.

«تذکره شاه طهماسب» نوشته شاه طهماسب صفوی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفت‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۲۳- گزینه «۳»

(مبتهی فرهاری)

وزن این بیت از پایه‌های آوایی ناهمسان «مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فاعلهن» تشکیل شده است. ولی وزن ابیات سایر گزینه‌ها همسان (دولختی) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن)

گزینه «۲»: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن)

گزینه «۴»: مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۹ تا ۹۲)

۱۲۴- گزینه «۳»

(پوریا حسین پور)

با تقطیع مصراع اول هر کدام از ابیات و دانستن اصول اوزان دوری به راحتی می‌توانید به پاسخ این سؤال دست پیدا کنید. اوزان ابیات سؤال به شکل زیر است:

گزینه «۱»: فعات فاعلاتن فعات فاعلاتن

گزینه «۲»: مفتعلن فاعلهن مفتعلن فاعلهن

گزینه «۳»: مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فاعلهن

گزینه «۴»: مفاعلهن فاعلهن مفاعلهن فاعلهن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۹ تا ۹۲)

۱۲۵- گزینه «۲»

(مسینعلی موسی زاده)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کنایه: «دو اسبه آمدن» کنایه از سریع آمدن

گزینه «۳»: کنایه: «چهار میخ کند» کنایه از محکم بستن

گزینه «۴»: کنایه: «دو زبان» کنایه از بسیار آزاررسان و «بریده‌زبان» کنایه از گنگ

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۲۶- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا اهری)

تشبیهات: بهشت وصل / بهشت وصل [مانند] دوزخ شد.

مجاز: «صد» مجاز از تعداد بسیار

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «شکر» استعاره از لب و «مگس» استعاره از رقیبان / بیت فاقد ایهام است.

گزینه «۳»: اشاره و تلمیح به داستان یوسف نبی (ع) / بیت فاقد مجاز است و واژه عالم در معنای حقیقی جهان به کار رفته است.

گزینه «۴»: «نظر بستن» کنایه از بی‌اعتنایی / بیت فاقد تشخیص است؛ چراکه مقصود شاعر از «گل خندان» معشوق است و خطاب قرار دادن معشوق تشخیص یا جان‌بخشی محسوب نمی‌شود. (گل خندان استعاره مصرحه از معشوق است.)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۲۷- گزینه «۴»

(علیرضا یعفری)

بیت تشبیه ندارد. / کنایه: عقده گشودن (حل مشکل)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیه: چشم بستن از دو جهان به در خروجی تشبیه شده است. / کنایه: چشم بستن (صرف نظر کردن)

گزینه «۲»: تشبیه: به صورت تفضیلی، معشوق از یوسف زیباتر دانسته شده است. / کنایه: ترنج از دست‌نشانسان (عاشقان ناکام)

گزینه «۳»: تشبیه: - / کنایه: -

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۲۸- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا اهری)

«به چشم نیاوردن» کنایه از بی‌توجهی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «دیده بر چیزی گشودن»: کنایه از مشاهده چیزی / «چشم بر هم ننهادن»: کنایه از مجذوب شدن

گزینه «۲»: «چشم پوشیدن»: کنایه از اعتنا نکردن / «به باد رفتن خاک وجود»: کنایه از فنا شدن

گزینه «۴»: «از دست شدن» و «از پا فتادن» کنایه از بی‌خود شدن و از دست دادن اختیار

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۷)

۱۲۹- گزینه «۴»

(مسن اصغری)

«عفو و بخشایش بی‌نهایت خداوند در برابر جرم و گناه بندگان» مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۴» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ازلی بودن عشق

گزینه «۲»: عدم برخورداری شاعر از عفو و بخشش و دچار شدن به زهر انتقام

گزینه «۳»: تقاضای عفو و بخشایش از خداوند در محشر

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، صفحه ۱۰۰)

۱۳۰- گزینه «۳»

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: ناپایداری شادی و خوشی‌های زندگی

مفهوم بیت (ب) میسر نبودن وصال و توصیه به کنار آمدن با تلخی‌های هجران

مفهوم بیت (د) شاعر از معشوق لطف و عنایت و تقاضای اغتمام فرصت دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، صفحه ۱۸۶)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۱۳۱- گزینه «۱»

(سیر مفعولی مرفوضی)

«قد نسمع»: گاهی می شنویم، شاید بشنویم / «كلاماً من فلاح عجوز»: سخنی از کشاورز پیری (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «يُعجبنا جداً»: بسیار ما را به شگفت می آورد (رد گزینه ۳) / «يؤثر فينا»: در ما اثر می‌گذارد / «لأن»: زیرا (رد گزینه ۳) / «يعكس»: منعکس می‌کند (رد گزینه ۴) / «صفاء قلب قائله»: پاکي قلب گوینده‌اش را (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۱۳۲- گزینه «۲»

(نویر امساکي)

«لیم لا تروح»: چرا نمی‌روی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «نحو والدک»: به سمت پدرت (رد گزینه ۱) / «لا تقبل»: نمی‌بوسی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «وجهه»: صورت او (رد گزینه ۱) / «لا تتكلم»: صحبت نمی‌کنی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «عندما»: وقتی که (رد گزینه ۴) / «تسعر بالخزن»: احساس غم می‌کنی (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۳۳- گزینه «۳»

(پبروز ومان)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ماكان لنا ...» به صورت «... نداشتیم» ترجمه می‌شود؛ ترجمه صحیح عبارت: در نظرات اندیشمندان جز خیر نداشتیم!
گزینه «۲»: «لم يمشهد» باید به صورت ماضی منفی (مشاهده نشده است، مشاهده نشد) ترجمه شود.

گزینه «۴»: با توجه به محل قرارگیری «إلّا» در جمله عربی، لفظ «فقط» باید قبل از «بر خودمان» بیاید؛ ترجمه صحیح عبارت: ما باید در رویارویی با سختی‌ها فقط بر خودمان تکیه کنیم!

(ترجمه)

۱۳۴- گزینه «۲»

(ابراهیم امیری - بوشهر)

«دانش آموز»: (اسم معرفه) الطالب (رد گزینه ۴) / «ساکت شد»: (فعل ماضی) صار ساکتاً (رد گزینه ۳) / «چیزی»: شیئاً / «درباره موضوع»: عن الموضوع، حول الموضوع / «نمی‌دانست»: (فعل ماضی استمراری منفی) كان لا يعرف (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۱۳۵- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرفوضی)

در گزینه «۲»، «اسم مکان» نادرست است. دقت کنید «الشاطيء» اگرچه معنی مکانی دارد، اما وزن مناسب برای اسم مکان را ندارد.
اسم مکان بر وزن‌های «مَفْعَل، مَفْعَل، مَفْعَل و مَفْعَلَة» می‌آید.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۱۳۶- گزینه «۳»

(ابراهیم امیری - بوشهر)

«أنزل» فعل ماضی از باب افعال و «تصیح» فعل مضارع از باب افعال است، پس باید به این صورت نوشته شوند.

(ضبط حرکات)

۱۳۷- گزینه «۳»

(سیر مفعولی مرفوضی)

در گزینه «۳»، «نحن» مبتدا و «مستعدین» خبر است، پس باید مرفوع باشد و به صورت «مستعدون» بیاید.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «أنتن» مبتدا و «مستعدات» خبر و مرفوع است.
گزینه «۲»: «أصبحنا» از افعال ناقصه و «مستعدین» خبر آن و منصوب است.

گزینه «۴»: «أصبحن» از افعال ناقصه و «مستعدات» خبر آن و منصوب است.

(انواع هملات)

۱۳۸- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرفوضی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: با توجه به اسلوب جمله و فعل امر «ابتعدوا»، «لا تنسون» فعل نهی است و باید به صورت «لا تنسوا» بیاید. (ترجمه عبارت: یکی از مردان گفت: از گناهان حتماً دور شوید و خدا را لحظه‌ای فراموش نکنید!)

گزینه «۳»: فعل «لن يجعلوها» که معنای مستقبل منفی دارد، برای عبارت داده شده مناسب نیست؛ می‌توان به جای آن فعل «ليجعلوها» به معنی «تا آن‌ها را قرار دهند» را به کار برد. (ترجمه عبارت: همانا عاقلان به دنبال دلایل پیشرفت دیگران گشته‌اند تا آن‌ها را مورد توجهشان قرار دهند!)

گزینه «۴»: با توجه به «الآتية»، فعل جمله نباید به صورت ماضی بیاید. (ترجمه عبارت: کسی از بازیکنان توانسته است در مسابقات آینده به موفقیت دست یابد!)

(قواعد فعل)

۱۳۹- گزینه ۲»

(ابراهیم احمدی - بوشهر)

نکته مهم درسی: در صورتی که «کان» نشان‌دهنده موضوعی باشد که در همه زمان‌ها صادق است، آن را به صورت «است» ترجمه می‌کنیم، اما وقتی درباره موضوعی صحبت می‌کند که تنها به زمان گذشته اختصاص دارد، معنی «بود» می‌دهد.

در گزینه ۲، «کان» مربوط به گذشته است و معنی «بود» می‌دهد اما در سایر گزینه‌ها، «کان» به معنی «است» ترجمه می‌شود.
ترجمه عبارت گزینه ۲: «اتاق‌هایی که در طبقه هشتم قرار دارند، بسیار تمیز بودند!»

(انواع هملاط)

۱۴۰- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیروزی)

در گزینه ۲، مستثنی منه در جمله قبل از «إلا» وجود ندارد. (یکی از روش‌های تشخیص این موضوع، حذف «إلا» از جمله است. اگر «إلا» را از جمله داده شده حذف کنیم، جمله‌ای کامل و منطقی به دست می‌آید: یا آنها التلامیذ لا تترکوا الجلسة بعد الإجابة! ← ای دانش‌آموزان، جلسه را بعد از پاسخ‌دادن ترک نکنید!)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «الأفاضل» مستثنی منه است.

گزینه ۳: «هؤلاء المَواطنون» مستثنی منه است.

گزینه ۴: «الحيوانات» مستثنی منه است.

(استثناء)

تاریخ (۳)

۱۴۱- گزینه ۲»

(علی محمد کریمی)

بعد از اکتشاف نفت و پی‌بردن به اهمیت آن در مبادلات جهانی، انگلستان سرمایه‌گذاری و طمع‌ورزی وسیعی در بخش‌های جنوبی ایران انجام داده بود.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۲)

۱۴۲- گزینه ۴»

(علی محمد کریمی)

رضاشاه با هدف مهار کردن نیروی رزمی عشایر، اقدام به اسکان اجباری عشایر نمود. این اقدام ضمن ایجاد نارضایتی و خشم در بین عشایر، از رونق دامداری کشور کاست و باعث شد که ایران از نظر دامی به بیگانه نیازمند شود.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۶)

۱۴۳- گزینه ۲»

(علی محمد کریمی)

موسولینی در بُعد روابط خارجی، سوادای احیای دوباره امپراتوری روم باستان و تسلط بر دریای مدیترانه و شمال آفریقا را در سر می‌پروراند. تجاوز نظامی به ایتوپی (۱۹۳۵ م) در آفریقا با تکیه بر همین تفکر صورت گرفت.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن، صفحه ۱۰۲)

۱۴۴- گزینه ۲»

(علیرضا رضایی)

یکی از تحولات مهم جهان پس از جنگ جهانی دوم، به قدرت رسیدن کمونیست‌ها در چین بود. پس از شکست و تسلیم ژاپن، جنگ داخلی در چین میان ملی‌گرایان و کمونیست‌ها شدت گرفت. در این میان، آمریکا از ملی‌گرایان و شوروی از کمونیست‌ها پشتیبانی می‌کردند. سرانجام، کمونیست‌ها به رهبری مائو بر ملی‌گراها پیروز شدند و جمهوری خلق چین را تأسیس کردند.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن، صفحه ۱۱۳)

۱۴۵- گزینه ۴»

(علیرضا رضایی)

پس از مذاکراتی که میان نماینده دولت ایران و نماینده شرکت نفت ایران و انگلیس با هدف بازنگری در قرارداد نفت جنوب و تأمین منافع ایران صورت گرفت، قرارداد الحاقی تدوین و امضا شد. این قرارداد معاهده نفتی ۱۳۱۲ش را اندکی تعدیل کرد اما باز هم تأمین‌کننده حقوق و منافع کشور ما نبود.

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

۱۴۶- گزینه ۳»

(میلاد هوشیار)

از جمله علل مهم مخالفت مجلس با قرارداد گس-گلشایبان این بود که این قرارداد علاوه بر نادیده گرفتن حقوق مادی مردم ایران، حاکمیت ملی و استقلال کشور را به نوعی نقض می‌کرد و به تسلط بیگانگان بر منابع و صنعت نفت مشروعیت می‌بخشید.

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه ۱۱۸)

۱۴۷- گزینه ۳»

(میلاد هوشیار)

انگلیسی‌ها برای جلوگیری از تصویب و اجرای قانون ملی شدن نفت، به اقدامات سیاسی، اقتصادی و نظامی متعددی دست زدند که مهم‌ترین آن‌ها عبارت بودند از:

- تحریک کارگران صنعت نفت به اعتصاب گسترده از طریق منع شرکت نفت ایران و انگلیس از پرداخت فوق‌العاده دستمزد آنان؛

- فرستادن کشتی‌های جنگی خود به خلیج فارس و بنادر ایران و تهدید نظامی؛

- طرح شکایت از ایران در مجامع بین‌المللی؛

- تهدید اقتصادی ایران با تعطیلی شعب بانک انگلیس، خارج کردن سرمایه‌های شرکت نفت و تحریم خرید نفت.

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه ۱۲۱)

۱۴۸- گزینه «۲»

(پوار میربلوکی)
دولت دکتر مصدق برای مقابله با تهدیدها و تحریم‌های اقتصادی انگلستان، برنامه اقتصاد بدون نفت را اجرا کرد.

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شرف صنعت نفت ایران، صفحه ۱۲۲)

۱۴۹- گزینه «۴»

(میلاد هوشیار)
یک سال و اندی پس از کودتای ۲۸ مرداد، حکومت پهلوی با انگلستان و آمریکا درباره مسئله نفت به توافق رسید و به موجب قراردادی، تولید و فروش نفت ایران را به کنسرسیومی از شرکت‌های نفتی انگلیسی، آمریکایی، هلندی و فرانسوی واگذار کرد.

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شرف صنعت نفت ایران، صفحه ۱۲۶)

۱۵۰- گزینه «۴»

(پوار میربلوکی)
در ۱۶ آذر سال ۱۳۳۲ گروهی از دانشجویان دانشگاه تهران در اعتراض به برقراری روابط سیاسی مجدد با انگلستان و سفر معاون رئیس‌جمهور آمریکا (ریچارد نیکسون) به ایران تظاهرات کردند که در جریان آن سه تن از دانشجویان به شهادت رسیدند.

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شرف صنعت نفت ایران، صفحه ۱۲۶)

جغرافیا (۳)

۱۵۱- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۹)
مدیریت حمل‌ونقل عبارت است از کلیه فعالیت‌های برنامه‌ریزی و اجرایی با هدف بهینه‌کردن سامانه‌های حمل‌ونقل.

حمل‌ونقل پایدار یعنی حمل‌ونقلی که در آن نیازهای مربوط به حمل‌ونقل به‌خوبی رفع شود و دسترسی عادلانه همه مردم، ایمنی آن‌ها و سلامت محیط‌زیست در برنامه‌ریزی برای حال و آینده آن در نظر گرفته شود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای عمل‌ونقل، صفحه ۵۹)

۱۵۲- گزینه «۴»

(زهرا دامیار)
برای حفظ ایمنی در حمل‌ونقل فعالیت‌های مختلفی صورت می‌گیرد: وضع قوانین و مقرراتی که موجب رعایت نکات ایمنی می‌شود. در وسایل حمل‌ونقل از تجهیزات ویژه‌ای استفاده می‌شود.

روش‌ها و تجهیزاتی برای پیش و نظارت بر حمل‌ونقل خصوصی و عمومی به‌کار گرفته می‌شود.

تقویت فرهنگ ایمنی: به موازات گسترش حمل‌ونقل، آموزش نکات ایمنی باید افزایش یابد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای عمل‌ونقل، صفحه ۶۴)

۱۵۳- گزینه «۲»

(زهرا دامیار)
حمل‌ونقل چندوجهی یا چندمنظوره، ترکیبی از دو یا چند شیوه مختلف حمل‌ونقل است. با استفاده از دو یا چند شیوه برای حمل کالا از مبدأ تا مقصد، می‌توان زمان و هزینه حمل‌ونقل را به‌خوبی مدیریت کرد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای عمل‌ونقل، صفحه ۶۵)

۱۵۴- گزینه «۲»

(زهرا دامیار)
در ماتریس «الف» کمترین نقاط را شهرک با ۹ نقطه دارد که دارای مطلوب‌ترین دسترسی است.
در ماتریس «ب» نصرآباد با طول مسیر ۶۷/۸ نامطلوب‌ترین دسترسی را دارد.

$$= \frac{5}{4} \times 100 = 125$$

شاخص انحراف

(جغرافیا (۳)، جغرافیای عمل‌ونقل، صفحه ۶۱)

۱۵۵- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)
مخاطرات طبیعی از نظر منشأ شکل‌گیری به دو دسته درون‌زمینی و برون‌زمینی تقسیم می‌شوند. زمین‌لرزه (ب) و سونامی (د) از مخاطرات طبیعی با منشأ درون‌زمینی هستند و سیل (الف) و صاعقه (ج) و طوفان منشأ برون‌زمینی دارند.

(جغرافیای (۱)، مخاطرات طبیعی، صفحه ۸۲)

۱۵۶- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)
زمین‌لرزه زمانی اتفاق می‌افتد که سنگ‌های پوسته زمین، مقاومت خود را در برابر نیروهای واگرا، همگرا و برشی از دست بدهند. این سنگ‌ها به‌طور ناگهانی در امتداد گسل می‌شکنند و با جابه‌جایی گسل انرژی زیادی به صورت زمین‌لرزه آزاد می‌شود.

(جغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه ۸۳)

۱۵۷- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)
شدیدترین تنش زمین‌لرزه در نقطه کانونی آن روی می‌دهد و هرچه از این نقطه فاصله بگیریم، از شدت تکان‌های ناشی از زمین‌لرزه کاسته می‌شود.

(جغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه ۸۴)

۱۵۸- گزینه «۲»

(آزاده میرزایی)
کمر بند کوهستانی آلپ - هیمالیا جایی است که پوسته تشکیل‌دهنده قاره آسیا - اروپا به پوسته تشکیل‌دهنده قاره آفریقا و هند برخورد می‌کند. ایران در مرکز کمر بند زمین‌لرزه آلپ - هیمالیا قرار دارد.

(جغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه‌های ۸۶ تا ۸۸)

۱۵۹- گزینه ۳»

(آزاره میرزایی)

بزرگی زلزله، مقدار انرژی است که زمین لرزه آزاد می‌کند.

امروزه برای کاهش میزان تخریب ناشی از یک زمین لرزه (شدت) از روش‌های مختلفی استفاده می‌شود.

(جغرافیا (۳)، مقارنات طبیعی، صفحه ۸۴)

۱۶۰- گزینه ۳»

(فاطمه سقایی)

همگرایی صفحات عربستان و اقیانوس هند - اوراسیا موجب چین خوردگی و شکستگی بالای سرزمین ایران شده و در نهایت علت اصل لرزه‌خیزی آن منطقه است.

(جغرافیا (۳)، مقارنات طبیعی، صفحه ۸۸)

تاریخ (۲)

۱۶۱- گزینه ۲»

(علی‌مهد کریمی)

عده‌ای از اندیشمندان، شاعران و نویسندگان ایرانی در بُعد اجتماعی و فرهنگی، از طریق مقایسه زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند. اینان به شعوبیان معروف شدند. جنبش شعوبی در دوره اول عباسیان نیز همچنان در عراق فعال بود.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۶۲- گزینه ۱»

(علی‌مهد کریمی)

امیران سلسله‌های طاهری و سامانی عموماً نسبت به خلفای بنی‌عباس اظهار اطاعت ظاهری می‌کردند و در مواردی با دشمنان خلافت مانند علویان طبرستان و خوارج در سیستان سر ستیز داشتند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۹۲)

۱۶۳- گزینه ۳»

(علیرضا رضایی)

ایران که با سقوط خلافت عباسی و تشکیل حکومت ایلخانی، به لحاظ جغرافیایی و سیاسی، وضعیت منسجم‌تری یافته بود، در عهد سلطنت غازان به استقلال و اقتدار بیشتری رسید.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۱۶)

۱۶۴- گزینه ۳»

(علیرضا رضایی)

خواجه نظام‌الملک توسی با هدف نظارت و آباد کردن زمین‌های بایر و بلااستفاده، نظام اقطاع را توسعه داد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۱۰)

۱۶۵- گزینه ۱»

(علیرضا رضایی)

نامورترین نقاشان عصر تیموری کمال‌الدین بهزاد بود که آثار و مکتب نگارگری او سرآغاز دگرگونی عظیمی در نقاشی به‌شمار می‌آید.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۲۹)

۱۶۶- گزینه ۲»

(میلاد هوشیار)

شاه عباس اول پس از پایان دادن به سرکشی امرای قزلباش و سامان دادن به اوضاع داخلی، آماده مقابله با دشمنان خارجی شد. او ابتدا به خراسان لشکر کشید و با وارد آوردن ضربه‌ای سنگین بر ازبکان، آنان را عقب راند. وی، سپس برق‌آسا سپاه صفوی را به آذربایجان برد و با حمله‌ای غافل‌گیرانه، نیروهای عثمانی را شکست داد. یکی دیگر از موفقیت‌های نظامی صفویان در عصر شاه عباس اول، بیرون راندن پرتغالی‌ها از خلیج فارس بود.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۴۰)

۱۶۷- گزینه ۳»

(میلاد هوشیار)

در حوزه فلسفه و عرفان، میرداماد، از بنیان‌گذاران مکتب فلسفی اصفهان، صاحب تألیفات ارزشمند و شهرتی بسیار است.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۵۱)

۱۶۸- گزینه ۳»

(پواد میربلوکی)

کثرت پیروان و مریدان طریقت‌های صوفیانه، موجب افزایش نفوذ و موقعیت اجتماعی رهبران و مشایخ آن طریقت‌ها در دوران ایلخانان و تیموریان شد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۲۷)

۱۶۹- گزینه ۲»

(پواد میربلوکی)

پس از استقرار حکومت ایلخانی، شهرهای جدیدی مانند شهرک رشیدیه و رَبع (ایوان، عمارت) رشیدی، شام (شنب) غازان و شهر سلطانیه، پایتخت آخرین ایلخانان ساخته شد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۱۹)

۱۷۰- گزینه ۳»

(پواد میربلوکی)

شاه عباس اول برای پرداخت حقوق و تأمین تدارکات و تجهیزات سپاه جدید، زمین‌های فراوانی را به املاک خاصه پادشاهی تبدیل کرد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۳۹)

جغرافیا (۲)

۱۷۱- گزینه «۲»

(آزاده میرزایی)

منظور از یک خانواده زبانی، گروه بزرگی از زبان‌هاست که یک ریشه اصلی دارند؛ مردم انگلستان، اسپانیا، روسیه، هند و ایران به زبان‌های مختلف صحبت می‌کنند؛ اما همگی جزء خانواده زبانی هند و اروپایی محسوب می‌شوند؛ زیرا ریشه مشترک دارند. خانواده زبانی هند و اروپایی بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین گروه زبانی دنیاست که در چندین قاره گسترده شده است.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۱۷۲- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

انسان‌ها با تغییراتی که در محیط‌های طبیعی به وجود می‌آورند، «چشم‌اندازهای فرهنگی» خلق می‌کنند؛ اما پدیده پخش یا انتشار فرایندی است که طی آن یک موضوع یا پدیده مانند دین مسیحیت، بیماری Covid19 و یا پیروان دین یهود، از یک مکان به سایر مکان‌ها گسترش می‌یابند.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۹)

۱۷۳- گزینه «۴»

(زهرا دامیار)

کشاورزی تجاری به دنبال رشد جمعیت در جهان گسترش یافته است و هم در کشورهای پیشرفته و هم در کشورهای کمتر توسعه‌یافته جهان رواج دارد.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۸۴)

۱۷۴- گزینه «۲»

(آزاده میرزایی)

بخش خدمات، فعالیت‌های متنوعی را دربر می‌گیرد و گسترش فعالیت‌های خدماتی بر چشم‌انداز و منظره شهرها تأثیرات بسیاری می‌گذارد.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۹۸)

۱۷۵- گزینه «۴»

(آزاده میرزایی)

برای آنکه به وضعیت نابرابر نواحی در اقتصاد جهانی امروز بهتر پی ببریم، باید به پیشینه تعامل و روابط اقتصادی در جهان توجه کنیم.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۱۰)

۱۷۶- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

تشریح گزینه‌های غلط:

گزینه «۱»: این شرکت‌ها گاه انحصار تولید یک کالا را در دست می‌گیرند و به منافع کشورهای میزبان چندان توجهی ندارند.

گزینه «۲»: دلیل سرمایه‌گذاری شرکت‌های چندملیتی در کشورهای کمتر توسعه‌یافته صنعتی عدم وجود نظام مالیاتی و بیمه کارگران و قوانین و مقررات زیست‌محیطی جدی و سخت در این کشورها است.

گزینه «۴»: کشورهای مرکز، پیرامون را استثمار می‌کنند و بر آن سیطره اقتصادی دارند.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۱۰۳)

۱۷۷- گزینه «۴»

(زهرا دامیار)

جغرافیای سیاسی علم مطالعه کنش‌های متقابل جغرافیا و سیاست است و پیامدهای تأثیر این دو بر یکدیگر را تحلیل می‌کند. جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی تأثیر می‌گذارند (گزینه «۴») و برعکس سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی روی فضای جغرافیایی اثر می‌گذارد و آن‌ها را تغییر می‌دهد. (گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»)

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۴)

۱۷۸- گزینه «۲»

(آزاده میرزایی)

فضاهای دریایی و اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر هستند. اما برای تبدیل شدن به یک قدرت دریایی صرفاً دسترسی به آب‌های آزاد کافی نیست، از سوی دیگر قدرت دریایی فقط در نیروی جنگی ناوگان دریایی نیست و ملتی به قدرت دست می‌یابد که در تجارت دریایی نیز نیرومند باشد.

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۴۵)

۱۷۹- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

«مرزهای تحمیلی» معمولاً زمینه ناآرامی‌ها و درگیری‌های مرزی را فراهم می‌کنند.

مرز بین کانادا و ایالات متحده آمریکا از جمله «مرزهای پیشتاز» است.

«خط الرأس» از متصل کردن نوک بلندترین نقاط کوهستان به یکدیگر به وجود می‌آید.

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه‌های ۱۳۰، ۱۳۲ و ۱۳۳)

۱۸۰- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

شکل کشورهای مذکور، به ترتیب، محاطی، چندپاره، دنباله دار و طویل هستند.

(جغرافیا (۲)، نواحی سیاسی، صفحه‌های ۱۵۰)

جامعه‌شناسی (۳)

۱۸۱- گزینه «۲»

(آزیتا بیدرقی)

اشتراک الیگارش و آریستوکراسی ← تعداد حاکمان

افتراق جمهوری و دموکراسی ← روش حکومت

اشتراک رئیس علی دلواری و مارتین لوترکینگ ← مقبولیت قدرت

افتراق ارسطو و فارابی ← ملاک دسته‌بندی نظام‌های سیاسی

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۷، ۶۰ و ۶۱)

۱۸۲- گزینه «۱»

(آزیتا بیدرقی)

در نظام سیاسی لیبرال دموکراسی ← نمی‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت و فقط می‌توان از مقبولیت حرف زد.

امور سیاسی اموری خنثی نیستند ← همواره ارزش‌های سیاسی مورد تأیید، رد، انتخاب یا طرد انسان‌ها قرار می‌گیرند.

جامعه‌شناسی تبیینی ← ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند.

جامعه‌شناسان انتقادی ← یافتن راهی برای دآوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی را ضروری می‌دانند.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۵)

۱۸۳- گزینه «۴»

(آزیتا بیدرقی)

استفاده از ابزارهای فرهنگی برای مهندسی رضایت عمومی ← سلطه هژمونیک

شعار جمهوری فرانسه بر سر در کلیسا پس از هویت قانون سال ۱۹۰۵ میلادی ← تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی

جامعه‌شناسان انتقادی دست شستن از دآوری علمی ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه قدرت را بنیست زندگی انسان معرفی می‌کند.

امور سیاسی را پدیده‌های معنادار می‌داند اما صرفاً به توصیف می‌پردازد ← جامعه‌شناسی تفسیری

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۴ و ۶۵)

۱۸۴- گزینه «۴»

(الهام رضایی)

«عبارت اول»: طرفداران قشربندی اجتماعی (رویکرد اول)، چنین می‌پندارند که نابرابری‌های اجتماعی نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند، بنابراین عادلانه‌اند.

«عبارت دوم»: در رویکرد عدالت اجتماعی یا رویکرد عادلانه (رویکرد سوم)، دولت تلاش می‌کند برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی تدابیری بیندیشد؛ مثلاً از ثروتمندان مالیات بگیرد و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده کند.

«عبارت سوم»: از نظر مخالفان قشربندی اجتماعی (رویکرد دوم)، مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است؛ بنابراین برای ایجاد برابری باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۳)

۱۸۵- گزینه «۲»

(الهام رضایی)

«عبارت اول»: موضوع جامعه‌شناسی انتقادی است؛ پس در جدول در جای «ب» قرار می‌گیرد.

«عبارت دوم»: هدف جامعه‌شناسی تفسیری است؛ پس در جدول در جای «ه» قرار می‌گیرد.

«عبارت سوم»: روش جامعه‌شناسی انتقادی است؛ پس در جدول در جای «د» قرار می‌گیرد.

«عبارت چهارم»: موضوع جامعه‌شناسی تفسیری است؛ پس در جدول در جای «الف» قرار می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۵۱ و ۷۹)

۱۸۶- گزینه «۱»

(الهام رضایی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: عبارت اول درست است، اما عبارت دوم به ویژگی جامعه‌شناسی تبیینی اشاره دارد.

گزینه «۲»: هر دو عبارت درست است.

گزینه «۳»: عبارت اول نادرست است؛ زیرا رویکرد انتقادی حقیقت یا فضیلتی را کشف نمی‌کند تا براساس آن به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد. عبارت دوم درست است.

گزینه «۴»: هر دو عبارت نادرست است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۶۵، ۷۷ و ۷۸)

۱۸۷- گزینه «۲»

(علیرضا هیری)

با ظهور جهان متجدد (۱)، دولت‌هایی شکل گرفتند که دیگر خود را با هویت دینی مسیحی نمی‌شناختند بلکه هویت خود را با توجه به تاریخ، جغرافیا، قومیت یا نژادشان تعریف می‌کردند. (۲) تأکید بر این عوامل، به پیدایش نوع جدیدی از هویت منجر شد که ملی‌گرایی و وطن‌دوستی مشخصه اصلی آن بود. با شکل‌گیری دولت - ملت‌ها (۳)، ناسیونالیسم پیدا شد (۴) و هویت از منظر دولت - ملت‌ها و توسط آن‌ها تعریف شد.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۳)

۱۸۸- گزینه «۲»

(علیرضا هیری)

هر گروه، جامعه و فرهنگی می‌خواهد از چشم خودش به خود بنگرد و نه از چشم دیگران. پیدایش نظریه فمینیستی معاصر، نظریه آفریقایی تبار، نظریه آمریکایی بومی و ... در علوم اجتماعی امروز، نتیجه چنین مطالبه و درخواستی‌اند.

رشد و شکوفایی جهان اسلام از قرن سوم و چهارم هجری نیز به دلیل پیروی از الگوی تعارف و احترامی بود که اقوام مختلف در جهان اسلام برای یکدیگر قائل بودند.

جهانی شدن و توسعه ارتباطات، از سویی زمینه شکل‌گیری جهانی بدون مرز را فراهم کرده است که در آن، درهم آمیختن فرهنگ‌ها موجب می‌شود که فرهنگ‌ها دیگر کاملاً خالص و ثابت نباشند و هویت‌ها به شدت دستخوش تغییر شوند.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۶، ۸۸ و ۹۰)

۱۸۹- گزینه «۳»

(علیرضا هیری)

در دوره پسامدرن، همه آن‌چه در دوره مدرن پدید آمده بود - از جمله سیاست همانندسازی هویت - مورد نقد قرار گرفت و به جای آن، هویت‌های خرد، محلی و فردی مورد تأکید و توجه قرار گرفت. در اواخر قرن بیستم، هویت به جای قشربندی و کشمکش طبقاتی، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد. در دوره پسامدرن، هویت از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف و توسط آن‌ها، تعریف می‌شود. در این دوره، افراد، مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را براساس علاقه‌های فرهنگی و هویتی خود پی می‌گیرند، علاوه بر ثروت و قدرت، هویت و دانش نیز کانون نزاع و کشمکش می‌شوند. در همه این عرصه‌ها، سیاست هویت ایجاد می‌شود و تنازع و درگیری افزایش می‌یابد.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۹۰- گزینه «۱»

(علیرضا هیری)

کوکلاس کلان، بیان‌کننده چهره منفی سیاست هویت است: به صورت افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها تأکید می‌کند و سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می‌شود.

جشن سال نوی چینی بیان‌کننده چهره مثبت سیاست هویت است: گروه‌های به حاشیه رانده شده را به رسمیت می‌شناسد و از آنان حمایت می‌کند.

بوراکومین‌ها بیان‌کننده مثالی برای همانندسازی هستند که همانندسازی، مدل رایج سیاست‌گذاری هویتی دوره مدرن است.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۴ و ۸۷)

جامعه‌شناسی (۲)

۱۹۱- گزینه «۲»

(آزیتا بیری)

نسل دوم روشنفکران ← اعتراضشان از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد ← ناسیونالیسم

اعتقاد به این که دلیل قدرتمندی جهان غرب این است که عملکرد آن‌ها، اغلب همان است که مورد توجه اسلام است. ← نخستین بیدارگران اسلامی

حاکمان سکولار ← آرمان‌های منورالفکران غرب‌زده را با حمایت دولت‌های غربی دنبال می‌کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۱۲)

۱۹۲- گزینه «۴»

(آزیتا بیری)

پیامد درهم ریختن نظم کشورهای اسلامی توسط منورالفکران غرب‌گرا ← جوامع اسلامی همچنان در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده باقی ماندند.

علت آسیب‌پذیری بیشتر دولت‌های کشورهای مسلمان در برابر کشورهای غربی ← دور شدن دولت‌های کشورهای مسلمان از سنت‌های دینی و اسلامی

پیامد فروپاشی بلوک شرق ← جریان‌های روشنفکری چپ در کشورهای اسلامی جاذبه خود را از دست دادند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه‌های ۱۰۸، ۱۱۲ و ۱۱۳)

۱۹۳- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

اشتراک تیمورتاش و محمدعلی فروغی ← منورالفکران غرب زده
اشتراک واقعه مسجد گوهرشاد و تغییر خط عربی به لاتین ← حاکمان
سکولار با اتکا به دولت‌های غربی ساختارهای اجتماعی پیشین را حذف و
ساختارهای اجتماعی جدیدی را ایجاد کردند.
افتراق نسل اول روشنفکران با نخستین بیدارگران اسلامی ← نسبت به
کشورهای غربی و استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند، بلکه حضور سیاسی
و اقتصادی آنان را فرصت می‌دانستند و بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان
می‌دیدند.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۱۲)

۱۹۴- گزینه «۳»

(الهام رضایی)

«عبارت اول»: همکاری با حاکم نامشروع در حدّ واجبات نظامیه، ویژگی
مقاومت منفی و نمونه تاریخی آن هم تدوین رساله‌های جهادیه است.
«عبارت دوم و سوم»: هر دو به پیامد استبداد استعماری که در حکومت
منورالفکران غرب‌گرا حاکم می‌شود اشاره دارد.
«عبارت چهارم»: به ویژگی انقلاب‌های آزادی‌بخش اشاره دارد.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۲، ۱۱۸ و ۱۲۰)

۱۹۵- گزینه «۳»

(الهام رضایی)

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت «الف»: حاکمیت را از مدار استبداد به مدار عدالت منتقل می‌ساخت؛
اما در فقه اجتماعی و سیاسی تشیع این نوع حاکمیت، حاکمیت مطلوب و
آرمانی نبود.

عبارت «د»: اثرپذیری قاجار از دولت‌های استعماری، مقاومت منفی را
به سوی فعالیت رقابت‌آمیز تغییر داد و برخورد رقابت‌آمیز عالمان دینی با
قاجار، حرکتی اصلاحی بود که برای اصلاح برخی رفتارهای پادشاهان قاجار
تلاش می‌کردند. تجربه موفق جنبش تنباکو، فعالیت رقابت‌آمیز را از اصلاح
رفتار به اصلاح ساختار تغییر داد و زمینه را برای جنبش عدالتخانه مهیا
نمود.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

۱۹۶- گزینه «۴»

(الهام رضایی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر دو قسمت درست است.

گزینه «۲»: هر دو قسمت درست است.

گزینه «۳»: هر دو قسمت نادرست است. قسمت اول نادرست است؛ زیرا
انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود. قسمت دوم نادرست
است؛ زیرا انقلاب‌های آزادی‌بخش در چارچوب نظریات و مکاتب شرق شکل
گرفتند.

گزینه «۴»: قسمت اول نادرست است؛ زیرا انقلاب اسلامی در کانون قطب
فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت. قسمت دوم درست است.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۲۰)

۱۹۷- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

نظریه «پایان تاریخ فوکویاما»، فروپاشی بلوک شرق و شوروی سابق و غلبه
نظام لیبرال دموکراسی غرب را پایان مبارزات عقیدتی- سیاسی بشر
می‌پنداشت و نظام لیبرال دموکراسی را محصول نهایی تاریخ بشر می‌دانست
که برای آن جایگزین بهتر و مناسب‌تری قابل تصور نیست.

با قبول حضور فرهنگی و تمدنی جهان اسلام، نظریه «جنگ تمدن‌ها» از
سوی برخی نظریه‌پردازان غربی مطرح شد. این نظریه شکل‌گیری
قطب‌بندی جدید فرهنگی تمدنی را می‌پذیرفت، ولی از یک‌سو دیگر تمدن‌ها
را در عرض تمدن اسلامی قرار می‌داد و از سوی دیگر با طرح جنگ
تمدن‌ها، رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی توجیه
می‌نمود و از این طریق، هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم نسبت به
بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌کرد.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۳۲)

۱۹۸- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

تضعیف موقعیت گروه‌های فلسطینی ← امضای قرارداد کمپ دیوید توسط
انور سادات، رئیس‌جمهور وقت مصر
تشکیل جبهه نجات اسلامی در الجزایر ← تأثیر انقلاب اسلامی
شناخت بحران‌ها و چالش‌های جهان اسلام توسط انقلاب اسلامی
ایران ← الگو گرفتن از فقه اجتماعی و سیاسی شیعی

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۵ و ۱۲۷)

۱۹۹- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

دولتمردان و روشنفکران جهان اسلام قبل از انقلاب اسلامی ایران، اغلب مسائل و مشکلات جوامع خود و جهان اسلام را با یکی از دو رویکرد زیر می‌دیدند:

در رویکرد اول (نسل اول روشنفکران)، مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود.

در رویکرد دوم (نسل دوم روشنفکران)، مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود. کسانی که این رویکرد را داشتند، از موضع اندیشه‌های مارکسیستی و سوسیالیستی با غرب مبارزه می‌کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۲۶)

۲۰۰- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

الف) از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب اسلامی به دلیل اینکه با بلوک شرق ارتباط برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت و دیر یا زود بار دیگر دست نیاز به سوی بلوک غرب دراز می‌کرد.

ب) بعضی از این گروه‌های فلسطینی هویت مارکسیستی و بعضی دیگر اندیشه‌های ناسیونالیستی داشتند. گروه‌های مارکسیستی جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند و گروه‌های ناسیونالیستی، اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۴، ۱۲۶، ۱۲۸، ۱۳۲ و ۱۳۳)

فلسفه دوازدهم

۲۰۱- گزینه «۱»

(نیمه پواهری)

در نظر هراکلیتوس، لوگوس مصداق هر دو معنای عقل است. لوگوس عقل برتر و متعالی است که همه اشیاء ظهور و پرتو آن هستند و دانش حقیقی هم درک لوگوس نهفته در ورای اشیاء است. هراکلیتوس معنای جدیدی به عنصر اصلی (آرخبه) بخشید و همه چیز را ظهور عقل می‌دانست.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۲۰۲- گزینه «۱»

(نیمه پواهری)

توجه کنید که نظر اگوست کنت به معنای انکار نقش عقل در شناخت نیست. بلکه او عقل را به عنوان ابزاری که به پردازش داده‌های حسی می‌پردازد به رسمیت می‌شناسد. با استفاده از عقل و اصول عقلی است که از پرداخت داده‌های حسی شناخت تجربی و همان علم حقیقی حاصل می‌شود. پس نظر اگوست کنت این نیست که عقل به امور انتزاعی و من‌درآوردی می‌پردازد و یا اینکه عقل و اصول عقلی ساخته و پرداخته فیلسوفان است و ناظر به واقعیت نیست (رد گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴).

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۷)

۲۰۳- گزینه «۳»

(نیمه پواهری)

تمام ادراک‌ها و دانش‌های انسان به مدد این عقل صورت می‌گیرد. به واسطه این عقل است که انسان مفاهیم کلی را می‌فهمد و درک می‌کند. ادراک کلیات همان ادراک ماهیات و صورت‌های موجودات است. پس می‌توان گفت عقول باید منبع و منشأ این کلیات و صور باشند. طبق نظر فیلسوفان مسلمان عقول با اندیشیدن در خود و در خالق خود عالم خود و صور آن را پدید می‌آورند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۶۳)

۲۰۴- گزینه «۴»

(نیمه پواهری)

فارابی و ابن‌سینا می‌گویند: «عقل در هنگام تولد به صورت یک استعداد است که باید تربیت شود تا رشد کند و بالفعل شود.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عقل روش‌های متفاوتی مانند استدلال تجربی، تمثیل و برهان عقلی محض دارد که همه این روش‌ها در محدوده و جایگاه خود معتبر و قابل استفاده هستند.

گزینه «۲»: این استدلال عقلی برای سطوح مختلف جامعه متفاوت است و حجت و دلیل هر کس به اندازه توان و قدرت فکری او می‌باشد.

گزینه «۳»: اینکه ما به کمک عقل در آیات قرآن می‌اندیشیم و با این تفکر و تدبیر، به معارف قرآن پی می‌بریم، نقش عقل در مقام یک ابزار است، نه منبع دانش.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۴ تا ۶۶)

۲۰۵- گزینه «۱»

(نیمه پواهری)

توجه به عقل و فکر، حرکت به سوی دانش و رشد شاخه‌های مختلف علم را به دنبال داشت و حیات علمی را پدید آورد. مقصود از علم در اینجا، صرفاً علوم تجربی نیست، بلکه هر دانشی، اعم از علوم تجربی، ریاضی، تاریخ، تفسیر و فلسفه را شامل می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: وقتی که مردم یک جامعه به عقل و تفکر و اندیشه توجه کنند به طوری که عقلانیت جزء فرهنگ عمومی (نه خاص!) جامعه در آید، حیات عقلی شکل می‌گیرد.

گزینه «۳»: کندی اولین فیلسوف مشهور مسلمان بود.

گزینه «۴»: تفسیر از شاخه‌های دانش و علم به شمار می‌آید و از ثمرات «حیات علمی» است.

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۰، ۷۲ و ۷۳)

۲۰۶- گزینه «۳»

(نیما پواهری)

حکمت از نظر یک فیلسوف مشائی مانند ابن سینا عبارت است از: «فنی استدلالی و فکری که انسان عالم، وجود را آن چنان که هست، به وسیله این فن به دست می‌آورد و نفس خویش را به کمال می‌رساند و به جهانی عقلانی مشابه جهان واقعی تبدیل می‌شود و مستعد رسیدن به سعادت نهایی، به اندازه طاقت بشری می‌گردد». مطابق با این سخن کمال نفس انسان در تبدیل شدن او به جهانی عقلانی مشابه جهان واقعی است. این سخن بدین معناست که انسان در ادراک صورت‌های خارجی به چنان درجه‌ای از معرفت برسد که تمامی آن را کسب کند. گویی که جهان در ذهن او محقق است با این تفاوت که امری ذهنی است.

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۴)

۲۰۷- گزینه «۳»

(حسن صدری)

فارابی در کتاب «جمع بین رأیی الحکیمین» تلاش می‌کند نقاط مشترک دیدگاه افلاطون و ارسطو را نشان دهد.

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۲۰۸- گزینه «۲»

(نیما پواهری)

فارابی به علت آشنایی عمیق با تعالیم اسلام، توانست آموخته‌های خود از افلاطون و ارسطو و سایر فیلسوفان گذشته را در یک نظام فلسفی جدید عرضه کند و فلسفه مشائی را در جهان اسلام بنا نهد. از این رو پس از ارسطو لقب «معلم» گرفت.

توجه کنید که «معلم اول» لقب ارسطو است و فارابی بدین جهت «معلم ثانی» نامیده شد، که سنت فکری ارسطویی (حکمت مشائی) را در جهان اسلام بنیان‌گذاری کرد. سایر موارد هرچند از اوصاف فارابی به شمار می‌روند، اما ارتباطی به این نامیده‌شدن ندارند.

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۶)

۲۰۹- گزینه «۳»

(الله فاضلی)

از نظر فارابی مسیر سعادت و کمال انسان از زندگی اجتماعی می‌گذرد.

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۲۱۰- گزینه «۱»

(نیما پواهری)

فارابی مدینه جاهله را در مقابل مدینه فاضله قرار می‌دهد و معتقد است که مهم‌ترین تفاوت آن (نه تنها تفاوت آن!) با مدینه فاضله در هدف آن است. در مدینه جاهله هدف مردم فقط سلامت جسم و فراوانی لذت‌های دنیایی است. آن‌ها گمان می‌برند که اگر به چنین لذت‌هایی دست یافتند، به سعادت رسیده‌اند و اگر دست نیافتند، به بدبختی افتاده‌اند (پس نمی‌توان گفت سعادت را در دنیا طلب نمی‌کنند و آن‌ها به رابطه خیرات و سعادت معتقدند. چون سلامت جسم از جمله خیرات هست، اما اشتباه آن‌ها این است که خیرات را به سلامت جسم محدود می‌کنند).

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۷)

فلسفه دوازدهم - سؤال‌های «آشنا»

۲۱۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

عقل در کودکان به صورت بالقوه وجود دارد و با تمرین و تربیت بالفعل می‌شود.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۳)

۲۱۲- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

روح هر انسانی می‌تواند همچون عقول بسیاری از حقایق را شهود کند (نه همه حقایق را).

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۲۱۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

با توجه به مفهوم «لوگوس» در فلسفه هراکلیتوس، عقل حقیقی است که هم جهان و اشیاء ظهور او هستند، هم کلمات و سخن.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۲۱۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

بیت «غیر این عقل تو حق را عقل‌هاست / که بدان تدبیر اسباب سماست» به جهان‌شناسی مشایی بر وساطت موجودات مجرد در جهان اشاره دارد که بر این اساس، در نظام جهان، مجردات هم فیض هستی را از واجب‌الوجود به عالم طبیعت منتقل می‌کنند و هم واسطه تکامل موجودات و رسیدن آن‌ها به اهداف و غایات وجودی‌شان هستند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۶۳)

۲۱۵- گزینه ۴»

(کتاب آبی)

آنان اولین مخلوق خدا را عقل اول می‌دانند که موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی است و عقول دیگری نیز به ترتیب از آن به وجود آمده‌اند. (پس معلول نخستین خداوند عقل اول است که یک چیز و واحد است. کثرات بعد از عقول ده‌گانه پدید می‌آید.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «معلول بی‌واسطه خداوند عقل اول است. سایر موجودات به واسطه عقول به وجود می‌آیند.

گزینه ۲: «عقل آدمی از عقل فعال هدایت و نور می‌گیرد. عقل فعال همان عقل آدمی نیست. عقل آدمی پرتوی از آن است.

گزینه ۳: «عقول علاوه بر علم و تعقل موجودات پایین‌تر از خود به خالق خود نیز علم حضوری دارند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۶۳)

۲۱۶- گزینه ۱»

(کتاب آبی)

اولین مرحله عقل، عقل هیولائی نام دارد و آن هنگامی است که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد، اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد، مانند نوزادی که تازه متولد شده است.

دومین مرحله، عقل بالملکه نام دارد. در این مرحله عقل درکی اولی از قضایای ضروری پیدا می‌کند، مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد. در این مرحله انسان می‌تواند دانش‌ها را کسب کند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۲۱۷- گزینه ۳»

(کتاب آبی)

حیات عقلی مسلمانان با ظهور اسلام و تشکیل جامعه اسلامی مقارن بوده است، اما پس از نهضت ترجمه بعد از دو قرن به حیات فلسفی انجامید. البته فیلسوفان مسلمان دانش فیلسوفان بزرگ یونان را آموختند و با نقد و بررسی آراء آن حکیمان، نظام فلسفی نوینی را سامان بخشیدند، اما به این معنا نیست که فارابی و ابن سینا سبب پیدایش حیات عقلی در جامعه اسلامی شده باشند.

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۲۱۸- گزینه ۱»

(کتاب آبی)

این آیه شریفه (سوره حدید آیه ۳) به طرح مباحث فلسفی در قرآن اشاره دارد.

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۲)

۲۱۹- گزینه ۳»

(کتاب آبی)

فارابی انسان را مدنی بالطبع می‌داند و معتقد است که به حسب فطرت و طبع خود به جامعه گرایش دارد و می‌خواهد با هموعان خویش زندگی کند. به عقیده فارابی، مسیر سعادت و کمال انسان از زندگی اجتماعی می‌گذرد؛ لذا هدف اصلی جامعه و مدینه، سعادت در دنیا و آخرت است. با این حال فطری بودن این نیاز قطعاً به این معنا نیست که انسان ناخواسته و بدون اراده جوامع بشری را به وجود آورده است!

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۶)

۲۲۰- گزینه ۴»

(کتاب آبی)

در مدینه فاضله افراد مانند اعضای بدن، برخی بر برخی تقدم دارند، هر یک متناسب با ویژگی‌ها و ظرفیت‌های خود در جایگاه مناسبی قرار گرفته‌اند، بنابراین جایگاه‌ها به صورت مساوی تقسیم نمی‌شوند.

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۶)

منطق

۲۲۱- گزینه ۲»

(نیما پواهری)

تفاوت مهم میان متفکر نقاد و غیرنقاد، جدی گرفتن فرایند تفکر و توجه آگاهانه به آن و پرسیدن سؤالات درست و به جاست. چنین متفکری هنگام شنیدن یک مطلب یا تصمیم‌گیری درباره آن، آن را از وجوه مختلفی بررسی می‌کند.

توضیح نکات درسی:

هیچ‌کس از خطاهای ذهن مصون و مبرا نیست. بلکه با تفکر نقادانه و یادگیری منطق می‌توانیم از احتمال وقوع آن‌ها بکاهیم.

(منطق، سمنشگری در تفکر، صفحه ۹۹)

۲۲۲- گزینه ۲»

(نیما پواهری)

امروزه اقناع مخاطب، علاوه بر خطابه، شامل تمامی روش‌های اقناعی می‌شود که برخی از آن‌ها در تبلیغات نیز به کار می‌روند. در فن بیان به سخنرانان آموزش داده می‌شود که چگونه با برقراری تماس چشمی با شنوندگان، روان و شیوا سخن گفتن و استفاده مناسب از زبان بدن، تأثیر کلامی قوی‌تر و زبانی اثرگذارتر داشته باشند.

در علومى مانند فلسفه، ریاضیات و معارف دینی در پی فهم حقایق هستیم. به استدلال‌هایی که در این علوم به کار می‌روند «برهان» می‌گوییم.

در کتاب‌های منطق، فنونی برای جدل ذکر می‌کنند. به عنوان مثال بهتر است در جدل به گونه‌ای مقدمات خود را مطرح کنیم که طرف مقابل نتواند نتیجه مورد نظر ما را زودتر حدس بزند؛ و ناگهان با طرح نتیجه مورد نظرمان وی را غافلگیر کنیم.

(منطق، سمنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۲۲۳- گزینه «۴»

(الله فاضلی)

«فرمایشات» و «اراجیف» هر دو به یک امر اشاره دارند، ولی با واژگانی که بار ارزشی‌شان مساوی نیست.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۲۲۴- گزینه «۲»

(الله فاضلی)

موارد «ج، ه» مغالطه مسموم کردن چاه هستند که فرد بدون ذکر دلیل، ویژگی‌های ناشایستی را به گروهی نسبت می‌دهد تا به هدف خود برسد.

موارد «الف، ب، د» مغالطه تله‌گذاری هستند که بی‌دلیل صفت مثبت و پسندیده به مخاطب به منظور جذب و یا جلوگیری از اعتراض آن‌ها نسبت می‌دهند، به نوعی همان هندوانه زیر بغل گذاشتن!

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه ۱۰۸)

۲۲۵- گزینه «۳»

(نیما پوهاری)

در این مثال فرد پوپولیست با سوءاستفاده از احساسات طبقه محروم آن‌ها را به حمایت از خود برمی‌انگیزاند. استفاده از احساس فقر و نیاز و ایجاد امید و درخواست برای رفاه و زندگی آسان‌تر برای پیش‌بردن منافع خود می‌تواند از نمونه‌های مغالطه توسل به احساسات به شمار آید.

نکته: واژه «تهییج» می‌تواند به خوبی همبستگی مغالطه با احساسات انسان‌ها را نشان بدهد.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۰)

۲۲۶- گزینه «۴»

(نیما پوهاری)

فرد با نسبت دادن لفظ فرهیخته و فهمیده به مردم سعی دارد آن‌ها را با خود همراه و موافق سازد، در اینجا مغالطه تله‌گذاری رخ داده است.

همچنین در مقابل با نامیدن طرف مقابل به عنوان فردی متعصب و بدبین سعی دارد که مخالفان خود را صرفاً با بیان این القاب باطل نشان بدهد، پس مغالطه مسموم کردن چاه رخ داده است. استفاده از الفاظ «فرهیخته و متعصبانه» با بار ارزشی متقابل و غیرخنثی در معنی و تأثیرگذاری سخن فرد نقش مهمی دارد که مغالطه بار ارزشی کلمات محسوب می‌شود. اما در این عبارت با مغالطه توسل به احساسات مواجه نیستیم.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۰)

۲۲۷- گزینه «۲»

(حسن صدری)

الف) در این عبارت، بدون ذکر دلیل، تنها ویژگی‌های ناشایست و نامناسبی را به یک نظریه یا پیروان آن نسبت داده‌اند، بنابراین دارای مغالطه مسموم کردن چاه است.

ب) در این عبارت، بدون ذکر دلایل معتبر، احساس «ترس» در مردم مورد توجه و استفاده قرار گرفته است.

ج) عبارت «تا ابد» به‌طور واضح دارای بزرگ‌نمایی است.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۱)

۲۲۸- گزینه «۳»

(حسن صدری)

جمله رئوف به اصغر حاوی مغالطه مسموم کردن چاه است، زیرا بدون ذکر دلیل ویژگی‌های ناپسند را به یک نظریه یا معتقدان آن نسبت می‌دهد. جمله اصغر به رئوف حاوی مغالطه کوچک‌نمایی است، زیرا این‌طور نیست که رئوف هیچ فیلم خوبی در تمام عمرش ندیده باشد.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۱)

۲۲۹- گزینه «۴»

(الله فاضلی)

در مورد «الف» فروشنده با تمجید و تطمیع سعی در تأثیرگذاری در فرد برای خرید لباس دارد.

در مورد «ب» هدف از استفاده این مغالطه آن است که کسی جرأت نکند یک عقیده خاص را بپذیرد.

در مورد «ج» نیز با تهدید و ایجاد ترس فرد سعی در اقناع فرد برای شرکت در کلاس کنکور را دارد.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۱)

۲۳۰- گزینه «۱»

(نیما پوهاری)

فرد با نسبت دادن وجود گسترده تقلب به آزمون سراسری با توسل به مغالطه مسموم کردن چاه سعی دارد اعتبار آن را زیر سؤال ببرد. همچنین از یک مورد جزئی نتیجه می‌گیرد که کنکور به هیچ‌وجه رنگی از عدالت به خود ندیده و با این سخن مرتکب مغالطه بزرگ‌نمایی می‌شود. در پایان با اشاره به لزوم دفاع از حقوق دانش‌آموزان از مغالطه توسل به احساسات بهره می‌گیرد و عواطف و احساسات این قشر را به نفع رویکرد خود برمی‌انگیزاند. اما در این عبارت مغالطه تله‌گذاری نمی‌بینیم.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۱)

فلسفه یازدهم

۲۳۱- گزینه «۲»

(نیما پواهری)

ترجمه: «و هر کسی مرگ را چشد و به ناخوشی و خوشی شما را بیازماییم.» این آیه اشاره به فانی بودن انسان دارد و لزوماً ارتباطی اختصاصی با معنای ساحت روحانی ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه: «و فرمان ما جز یک فرمان نیست (آن هم بسیار سریع) مانند یک چشم برهم زدن.» این آیه اشاره به آفرینش دفعی و آنی دارد. جسم انسان چنین نیست. تکوین و پیدایش جسم امری تدریجی و پیوسته است. بنابراین این آیه بیانگر آفرینش جسم نیست بلکه اشاره به ساحت روحانی و غیرمادی دارد.

گزینه «۳»: ترجمه: «بگو فرشته مرگ که مأمور قبض روح شماست جان شما را خواهد گرفت و پس از مرگ به سوی خدای خود بازگردانیده می‌شوید.» عبارت «يَتَوَفَّأَكُمُ» اشاره به قبض روح و وجود ساحت غیرمادی در آدمی دارد.

گزینه «۴»: ترجمه: «و همانا ما آدمی را از گل خالص آفریدیم ... پس از آن (به دمیدن روح پاک مجرد) خلقتی دیگرش انشا نمودیم؛ آفرین بر (قدرت کامل) خدای که بهترین آفرینندگان است.» هنگامی که خداوند می‌گوید انسان را به آفرینشی دیگر درآوردیم اشاره به دمیدن روح در کالبد آدمی دارد.

(فلسفه (۱)، پیستی انسان (۲)، صفحه ۷۸)

۲۳۲- گزینه «۳»

(حسن صدری)

رشد اندام‌های بدنی علت ایجاد روح در بدن نیست، بلکه تنها زمینه‌ساز اعطای روح به انسان از طرف خداوند است. علت اصلی پیدایش روح در انسان خداست.

(فلسفه (۱)، پیستی انسان (۲)، صفحه ۷۹)

۲۳۳- گزینه «۴»

(نیما پواهری)

درست است که ابن‌سینا معتقد است هنگامی که جسم انسان به مرتبه‌ای مشخص از رشد رسید خداوند روح را به آن اعطا می‌کند. اما توجه کنید که این بدان معنا نیست که جسم و روح با هم ترکیب می‌شوند و یا اینکه روح درون جسم وارد می‌شود. این نظر ابن‌سینا نیست. امری مانند روح که مجرد از ماده است و فاقد ابعاد و زمان و مکان است، نمی‌تواند در جسم محدود داخل شود و جسم آن را در برگیرد. درست‌ترین معنای مورد نظر ابن‌سینا چنین است که نفس از طریق جسم در جهان ظهور و نمود می‌یابد.

(فلسفه (۱)، پیستی انسان (۲)، صفحه ۷۹)

۲۳۴- گزینه «۲»

(حسن صدری)

از نظر ملاصدرا تأثیرگذاری جسم و روح بر یکدیگر متقابل است. هر اتفاقی در روح بیفتد، در بدن ظاهر می‌شود و هر اتفاقی در بدن رخ دهد، بر روح تأثیر می‌گذارد.

(فلسفه (۱)، پیستی انسان (۲)، صفحه ۸۱)

۲۳۵- گزینه «۲»

(نیما پواهری)

از نظر ملاصدرا روح نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است. باید معنای دقیق این جمله را خوب یاد بگیرید. ملاصدرا معتقد است روح انسان حدوث جسمانی دارد. یعنی ابتدا در جسم به وجود می‌آید و سپس بقای آن روحانی است. ملاصدرا چنین حرفی را بر مبنای مفهوم «حرکت جوهری» بیان می‌کند. از نظر او جسم در حال تکامل و حرکت است و در این فرایند جسم به تدریج تبدیل به روح می‌شود و روح ایجاد می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: روح باطن و حقیقت بدن است، نه اینکه جسم مانند یک قفس روح را احاطه کرده باشد و روح درون بدن باشد.

گزینه «۳»: روح عامل ایجاد بدن نیست، زیرا خود در جسم حدوث می‌یابد.

گزینه «۴»: روح یک حقیقت متعالی موجود است، نه اینکه امر موجود فقط جسم باشد و روح صرفاً کارکرد آن قلمداد شود.

(فلسفه (۱)، پیستی انسان (۲)، صفحه ۸۱)

۲۳۶- گزینه «۳»

(نیما پواهری)

ابن‌سینا و ملاصدرا هر دو معتقدند که روح انسان ظرفیت و استعداد رسیدن به کمالات را دارد و این مورد می‌تواند در انسان تحقق یابد. اما توجه کنید که این حرکت روح به سوی کمال در نظر این دو متفکر به یک شکل نیست. از نظر ابن‌سینا روح یک جوهر مجرد و مستقل از ماده است که به جسم اعطا می‌شود. اما ملاصدرا معتقد است که روح نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است. در نظر ابن‌سینا روح حقیقت واحدی دارد و در حرکت به سوی کمال صرفاً استعدادها بالقوه آن به فعلیت تبدیل می‌شود و اوصافی را می‌پذیرد اما در خود حقیقت و جوهر روح تغییری حاصل نمی‌شود. اما ملاصدرا خود حقیقت روح را امری رو به کمال می‌داند. جسم با تکامل و ترویج به روح تبدیل می‌شود و این روح مراتب وجودی را طی می‌کند و استکمال می‌یابد. با توجه به این توضیحات می‌توانیم نتیجه بگیریم که از نظر ملاصدرا پس از ناپودی جسم، تکامل روح هم متوقف خواهد شد. درحالی که ابن‌سینا درباره چنین چیزی تردید دارد.

(فلسفه (۱)، پیستی انسان (۲)، صفحه‌های ۷۹ و ۸۱)

۲۳۷- گزینه «۲»

(نیما پواهری)

این‌سینا و ملاصدرا هر دو به دوساحتی بودن انسان معتقدند و باید بسیار دقت کنید که این حرف ملاصدرا مبنی بر حقیقت واحد روح و جسم به این معنا نیست که روح همان جسم است و جسم همان روح و انسان موجودی تک‌ساحتی است (رد‌گزینه‌های ۳ و ۴). همچنین این سخن ملاصدرا به معنای این نیست که روح غیرمادی نیست. این‌سینا و ملاصدرا هر دو روح را امری مجرد و غیرمادی می‌دانند (رد‌گزینه ۱). ملاصدرا معتقد است روح انسان حدوث جسمانی دارد. یعنی ابتدا در جسم به وجود می‌آید و سپس بقای آن روحانی است. از نظر او جسم در حال تکامل و حرکت است و در این فرایند جسم به‌تدریج تبدیل به روح می‌شود و روح ایجاد می‌شود. پس این سخن به این معنا نیست که روح همان جسم است و یا اینکه غیرمادی نیست.

(فلسفه (۱)، پیستی انسان (۲)، صفحه‌های ۷۹ و ۸۱)

۲۳۸- گزینه «۱»

(فسن صدری)

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: ارسطو معتقد است معیار اخلاق مشترک میان همه انسان‌هاست و عقل هر انسانی این اعتدال را درک می‌کند.

گزینه «۳» جریزه حالت افراط عقل است.

گزینه «۴» شره حالت افراط شهوت است.

(فلسفه (۱)، انسان مویبر افلاق‌گرا، صفحه ۸۷)

۲۳۹- گزینه «۲»

(نیما پواهری)

از نظر افلاطون با غلبه عقل قوای دیگر به اعتدال می‌رسند و در نهایت انسان به فضیلت و سعادت نائل می‌شود. ارسطو نیز با این سخن موافق است اما از نظر او ابتدا خود عقل باید به درجه‌ای از رشد رسیده باشد که دچار افراط و تفریط نشود. چنین مفهومی نزد افلاطون مطرح نبود. به عبارتی دیگر به نظر افلاطون شناخت عقلی و آگاهی به صدق شناخت برای تحقق کنش و عمل آدمی کافی بود. اما ارسطو به این مورد نقد می‌کند و هشدار می‌دهد که آگاهی از درستی امری لزوماً به عمل و کنش آدمی منتهی نمی‌شود.

(فلسفه (۱)، انسان مویبر افلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۲۴۰- گزینه «۳»

(نیما پواهری)

از نظر کانت عقل آدمی به یک قانون کلی و اخلاقی نائل می‌شود که اساس اخلاق مبتنی بر وظیفه است. این قانون کلی و عقلانی بیان می‌کند «برطبق قاعده ای عمل کنید که بتوانید اراده کنید که قاعده مزبور، قانون کلی و عمومی شود». این اساسی‌ترین ویژگی قوه حکم و عقل عملی در آدمی است که از حیطة عقل نظری خارج است و مختص خودش است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از نظر کانت فعل اخلاقی وابسته به کشف سعادت نیست. بلکه انسان باید بدون در نظر گرفتن هیچ عامل بیرونی‌ای به وظیفه اخلاقی خود عمل کند.

گزینه «۲»: حقیقت وجدان در آدمی موجود است و این‌گونه نیست که قوه عملی آن را بسازد و ایجاد کند.

گزینه «۴»: قوه حکم در آدمی یک قانون کلی و بدون محتوا وضع می‌کند و خود این قاعده کلی تحت تأثیر آموزه‌های عقل نظری نیست. کانت اخلاق را تابع عمل کردن به وظیفه می‌داند و نظام اخلاقی را بر مبنای عقل نظری و ضرورت کسب شناخت و رشد عقلی بنا نمی‌کند.

(فلسفه (۱)، انسان مویبر افلاق‌گرا، صفحه ۸۸)

روان‌شناسی

۲۴۱- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

تفاوت مفهوم تأثیرگذاری با انگیزش در این است که، انگیزش فرایندی شخصی و درونی است، اما تأثیرگذاری فرایندی میان فردی است.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۰ تا ۱۶۲)

۲۴۲- گزینه «۱»

(فرهار علی‌نزار)

موتور حرکتی انسان، انگیزه است و آنچه که رفتار او را کنترل می‌کند، انگیزه و نگرش است.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۱ و ۱۶۲)

۲۴۳- گزینه «۲»

(کوثر دستورانی)

بردن جایزه، گرفتن نمره ۲۰ و تحت تأثیر وعده و وعید قرار گرفتن اشاره به «انگیزه بیرونی» و علاقه به خواندن کتاب مربوط به «انگیزه درونی» است.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه ۱۶۳)

۲۴۴- گزینه «۳»

(مهری باهدری)

عدم توانایی، نداشتن انگیزه درونی، تنبلی و بی‌ملاحظگی کارمند، عوامل خارج از کنترل مدیر می‌باشند، اما مهیا نبودن منابع انجام کار، عاملی است که مدیر می‌تواند در بهبود آن دخیل باشد و بدین طریق امکان تکرار شکست را کاهش دهد.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه ۱۷۵)

۲۴۵- گزینه «۲»

(میدرضا توکلی)

- درماندگی آموخته شده مربوط به افرادی است که پیامدهای رفتار را مستقل از خود رفتار می‌دانند.
- هدف معین، فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی خود مصون می‌دارد.

- ادراک کنترل به این امر اشاره دارد که ما با انجام دادن رفتارهای گوناگون سعی داریم محیط را در اختیار خود گرفته و از پیامدهای ناگوار دوری کنیم.
(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۸ و ۱۷۳ و ۱۷۹)

۲۴۶- گزینه «۱»

(موسا عفتی)

- درماندگی آموخته شده مربوط به افرادی است که کوشش را با پیشرفت مرتبط نمی‌دانند. یعنی پیامدهای رفتار خود را مستقل از رفتار می‌دانند.
- اغلب افراد علل شکست خود را نمی‌دانند و آن را به امور دیگری نسبت می‌دهند که دلالت بر اسناد می‌کند.
- بهترین اسناد این است که درونی، ناپایدار و تحت کنترل باشد.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۴ تا ۱۷۷)

۲۴۷- گزینه «۳»

(فرهاد علی‌نژاد)

این مثال اشاره به عدم هماهنگی شناخت و رفتار زهره دارد و در هنگام بروز ناهماهنگی، فرد می‌تواند دو کار انجام دهد: (۱) رفتار خود را تغییر دهد. (۲) نگرش خود را تغییر دهد، تا این دو با هم هماهنگ شوند.
(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۹ و ۱۷۰)

۲۴۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

سوالات مطرح شده در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به توانایی فرد در انجام تکلیف مورد نظر به نحو احسن مربوط هستند که همان ادراک کارایی است؛ اما در سؤال گزینه «۳»، شخص توانایی خود را محک نمی‌زند، بلکه به دنبال کسب اطمینان از نتیجه‌بخش بودن روش خود، برای رسیدن به هدفی خاص است.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۲ و ۱۷۳)

۲۴۹- گزینه «۳»

(مهری باهدری)

ثبات نگرش‌ها پس از شکل‌گیری و مقاومت آن‌ها در برابر تغییر، به معنای پیروی آن‌ها از اصل «هماهنگی شناختی» است.
(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۹ تا ۱۷۲)

۲۵۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نگرش‌ها در شکل‌دهی به رفتار انسان، هم به شکل منفی و هم به شکل مثبت عمل می‌کنند.
گزینه «۲»: باورها و نظام ارزشی فرد، اسناد و ... نیز از عوامل نگرشی‌اند.
گزینه «۳»: نگرش، موجب به حرکت درآوردن رفتار و شناخت انسان می‌گردد.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۱ و ۱۶۵)

